UCHWAŁA NR XXX/221/17
RADY GMINY KRUPSKI MŁYN

z dnia 30 maja 2017 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn do 2022 roku

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) Rada Gminy Krupski Młyn uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć do realizacji Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn do 2022 roku, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krupski Młyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Róża Ochman-Szyguła

RADA GMINY
w Krupskim Młynie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI

GMINY KRUPSKI MŁYN DO 2022 ROKU

Inwestor: **Gmina Krupski Młyn**
ul. Krasickiego 9
42-693 Krupski Młyn

KRUPSKI MŁYN

ECOEN CONSULT Sp. z o.o.

ECOEN CONSULT Sp. z o. o.
Centralna 5,
42-625 Pyrzowice

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Róża Ochman-Szyguła

Pyrzowice, wrzesień 2016r.

Spis treści

1. Cel opracowania ... 6
2. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy ... 8
3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych ... 10
3.1 Analiza gminy z uwzględnieniem wybranych danych ... 10
3.2 Sytuacja demograficzna, ekonomiczna i społeczno-kulturalna ... 12
3.3 Analiza i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów gminy ... 14
3.4 Analiza porównawcza obszarów gminy ze względu na występowanie czynników i zjawisk kryzysowych na podstawie wybranych danych statystycznych ... 24
3.4.1 Problemy demograficzne ... 25
3.4.2 Zjawiska kryzysowe w sferze społecznej ... 26
3.4.2.1 Ubóstwo ... 26
3.4.2.2 Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ... 27
3.4.2.3 Niepełnosprawność ... 28
3.4.2.4 Alkoholizm ... 30
3.4.2.5 Problem bezrobocia ... 31
3.4.2.6 Zadłużenie ... 33
3.4.2.7 Przestępczość ... 34
3.4.2.8 Poziom edukacji ... 36
3.4.2.9 Kapitał społeczny ... 37
3.4.2.10 Uczestnictwo w życiu publicznym ... 38
3.4.2.11 Uczestnictwo w życiu kulturalnym ... 39
3.4.3 Zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej ... 40
3.4.4 Zjawiska kryzysowe w sferze środowiskowej ... 42
3.4.5 Zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej ... 43
3.4.5.1 Infrastruktura techniczna i społeczna ... 43
3.4.5.2 Komunikacja publiczna ... 47
3.4.6 Zjawiska kryzysowe w sferze technicznej ... 48
3.5 Analiza obszarów kryzysowych na podstawie badań ankietowych ... 50
3.6 Wyznaczenie obszarów zdegradowanych ... 54
4. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji ... 60
4.1 Podobszar KRUPSKI MŁYN – KRASICKIEGO ... 64
4.2 Podobszar KRUPSKI MŁYN - GŁÓWNA ... 68
4.3 Podobszar ZIĘTEK ... 72
5. Wizja, planowany efekt rewitalizacji i założenia programu ... 75

6. Cele i kierunki działań 78
7. Lista planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych 82
8. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych 92
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem 94
10. Indykatywne ramy finansowe 100
11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji 103
12. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji 110
13. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu 114
14. Postępowanie w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko 119

Spis tabel

Tabela 1 *Charakterystyka miejscowości w gminie Krupski Młyn* 11
Tabela 2 *Struktura ludności* 12
Tabela 3 *Działające na obszarze gminy podmioty gospodarki narodowej* 13
Tabela 4 *Działające na obszarze Krupskiego Młyna podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego* 13
Tabela 5 *Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej* 13
Tabela 6 *Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych* 14
Tabela 7 *Placówki edukacyjne w Gminie Krupski Młyn* 18
Tabela 8 *Obiekty wpisane do rejestrów zabytków na terenie gminy Krupski Młyn* 21
Tabela 9 *Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach Krupskiego Młyna w latach 2012-2016* 25
Tabela 10 *Udział osób objętych pomocą GOPS ze względu na ubóstwo w latach 2012-2016* 26
Tabela 11 *Udział osób objętych pomocą GOPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2012-2016* 28
Tabela 12 *Udział osób objętych pomocą GOPS ze względu na niepełnosprawność w latach 2012-2016* 29
Tabela 13 *Ilość zabiegów pielęgniarsko - opiekuńczych dla pacjentów pochodzących z terenu Gminy Krupski Młyn realizowanych przez Caritas Diecezji Gliwickiej* 29
Tabela 14 *Udział osób objętych pomocą GOPS ze względu na alkoholizm w latach 2012-2016* 30
Tabela 15 Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach Krupskiego Młyna w latach

2012-2015 31
Tabela 16 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Krupski Młyn. Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach 31
Tabela 17 Liczba osób objętych pomocą GOPS ze względu na problem bezrobocia, 2014-2016 33
Tabela 18 *Liczba osób posiadających zadłużenie z tytułu najmu lokalu w rozbiciu na rejony w 2016 r.* 34
Tabela 19 *Liczba osób posiadających zadłużenie z tytułu dostawy wody i odbioru ścieków w rozbiciu na rejony w 2016 r.* 34
Tabela 20 *Przestępstwa na terenie Gminy Krupski Młyn w 2016r* 34
Tabela 21 *Przestępstwa kryminalne na terenie Gminy Krupski Młyn w 2016r.* 35
Tabela 22 *Przestępstwa najbardziej uciążliwe społecznie popełnione na terenie Gminy Krupski Młyn w 2016r.* 35
Tabela 23 *Zdarzenia drogowe na terenie Gminy Krupski Młyn w latach 2014-2014* 35
Tabela 24 *Egzamin po 6 klasie w latach 2014-2016* 36
Tabela 25 *Aktywność mieszkańców - wnioski i interpelacje radnych Gminy Krupski Młyn w latach 2014-2016* 38
Tabela 26 *Frekwencja wyborów samorządowych* 39
Tabela 27 *Wykaz bibliotek na terenie Gminy Krupski Młyn* 39
Tabela 28 *Wykaz wydarzeń kulturalnych organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Krupskim Młynie w latach 2014-2016* 39
Tabela 29 *Imprezy kulturalne na terenie Gminy Krupski Młyn organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Krupskim Młynie w latach 2014-2016* 40
Tabela 30 *Przedsiębiorcy działający na terenie Gminy Krupski Młyn pod względem rodzaju wykonywanej działalności – 20 najpopularniejszych wg CDIEG w roku 2016r.* 41
Tabela 31 *Aktywne podmioty gospodarcze na terenie Gminy Krupski Młyn w 2016 r. wg CDIEG* 42
Tabela 32 *Gminna infrastruktura społeczna* 43
Tabela 33 *Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Krupski Młyn* 44
Tabela 34 *Sieć wodociągowa na terenie Gminy Krupski Młyn* 45
Tabela 35 *Infrastruktura ciepłownicza na terenie Gminy Krupski Młyn* 46
Tabela 36 *Obszary na terenie Gminy Krupski Młyn o niskich walorach estetycznych* 47
Tabela 37 *Gminne zasoby mieszkaniowe* 49
Tabela 38 *Główne problemy społeczne w ujęciu procentowym cz 1* 51
Tabela 39 *Główne problemy społeczne w ujęciu procentowym cz 2* 51
Tabela 40 *Wskazanie miejsc, obszarów, obiektów wymagających interwencji.* 53
Tabela 41 *Syntetyczna ocena zjawisk kryzysowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Krupski*

Młyn 57
Tabela 42 *Wizja, cele i kierunki* 79
Tabela 43 *Wskaźniki produktu* 80
Tabela 44 *Wskaźniki rezultatu* 81
Tabela 45 *Listy planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych* 83
Tabela 46 *Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych dla projektów podstawowych* 91
Tabela 47 *Zestawienie pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych* 92
Tabela 48 *Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych dla pozostałych rodzajów przedsięwzięć* 93
Tabela 49 *Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych* 101
Tabela 50 *Harmonogram wdrażania Programu Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn* 113
Tabela 51 *Elementy PR poddawane monitoringowi* 115
Tabela 52 *Zakres działań monitorujących* 116
Tabela 53 *Elementy podlegające ewaluacji* 117

Spis map

Mapa 1 *Obszar NATURA 2000 na terenie gminy Krupski Młyn* 23
Mapa 2 *Mapa rewitalizowanego obszaru (z trzema podobszarami)* 63
Mapa 3 *Wyznaczony podobszar rewitalizacji Krupski Młyn - Krasickiego* 64
Mapa 4 *Wyznaczony podobszar rewitalizacji Krupski Młyn - Główna* 68
Mapa 5 *Wyznaczony podobszar rewitalizacji Ziętek* 72

Spis wykresów

Wykres 1 *Przyrost naturalny w Gminie Krupski Młyn* 15
Wykres 2 *Piramida Wieku mieszkańców Gminy krupski Młyn, stan na 12.2015r.* 15
Wykres 3 *Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Krupski Młyn w latach 2004-2015* 16
Wykres 4 *Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w Gminie Krupski Młyn* 16

1. Cel opracowania

Zgodnie z założeniami Narodowego Planu Rewitalizacji przygotowanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020 rewitalizacja jest jednym z obszarów szczególnej uwagi i koncentracji działań. Doświadczenia w zakresie rewitalizacji tych obszarów wskazują na konieczność intensyfikacji interwencji oraz integracji podejmowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego działań, w celu osiągania maksymalnych korzyści realizowanych projektów. Rewitalizacja to proces polegający na wyprowadzaniu obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego. Musi on być prowadzony w sposób kompleksowy, czyli uwzględniający zarówno prowadzenie działań na rzecz lokalnej społeczności, jak i działania dotyczące przestrzeni oraz gospodarki. Jego działania muszą być również skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Przedmiotowy Program Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn do 2022 roku (dalej Program Rewitalizacji, Program, PR) ma za zadanie wskazać kierunki zmian w celu wielofunkcyjnego wykorzystania zdegradowanych obszarów zlokalizowanych na terenie gminy Krupski Młyn. Celem opracowania i wdrożenia Programu jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, a także przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego. Należy podkreślić, że Program Rewitalizacji ma charakter wielokierunkowy, ze szczególnym uwzględnieniem zdiagnozowanych obszarów problemowych. Skutki realizacji działań rewitalizacyjnych odpowiadających na zdiagnozowane problemy, powinny być dostrzegane nie tylko z perspektywy obszaru poddanego rewitalizacji, ale również z punktu widzenia całej gminy Krupski Młyn.

Projekty realizowane w ramach niniejszego Programu są ukierunkowane na rozwiązanie indywidualnych problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, zdiagnozowanych na obszarach zdegradowanych. W szczególności kategoria problemów społecznych odgrywa kluczową rolę w planowaniu kompleksowej rewitalizacji, jako jej fundament i główna rama realizacyjna. Ostatecznym celem działań podjętych w ramach opracowanego Programu, powinno być bowiem doprowadzenie do trwałych zmian społecznych, które mają decydujące znaczenie z perspektywy dokonywanych zmian infrastrukturalnych, determinując ich trwałość i akceptację przez mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Podjęcie działań w ramach niniejszego Programu to sprawa szczególnie istotna, nie tylko ze względu na zainicjowanie procesów społecznych, poprawę warunków życia czy podniesienie jakości przestrzeni publicznej, ale również dlatego, że jest znaczącym czynnikiem podnoszenia jego konkurencyjności. Założenia Programu muszą być katalizatorem rozwoju wielu różnorodnych dziedzin, jakie składają się na funkcjonowanie gminy. Główne sfery, które należy poddać gruntownej analizie oraz odpowiednim działaniom to sfera społeczna, ekonomiczno-finansowa oraz przestrzenna. W trakcie planowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych zdefiniowanych w ramach Programu, konieczne są integracja i skoordynowanie wszystkich powyższych czynników. Ich praktyczne zastosowanie będzie miało efektywny wpływ na wykonanie zaplanowanych działań, jak i pozwoli określić stopień zrealizowania założonych celów.

2. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Powiązanie niniejszego Programu ze strategicznymi i planistycznymi dokumentami dotyczącymi rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego rozpatrywane jest na kilku poziomach. Powiązanie występuje na poziomie programowym (Program wykazuje powiązania z dokumentami programowymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym), zintegrowaniu sektorowym (współpracy sektorów publicznego, społecznego i gospodarczego), zintegrowaniu zasobów (strategia zaplanowanymi działaniami odnosi się do zasobów obszaru) oraz zintegrowaniu obszaru (w wyniku zrealizowanych zaplanowanych działań na wyznaczonym obszarze stanie się on bardziej spójny).

W kontekście zintegrowania programowego, Program wpisuje się w kluczowe ustalenia dokumentów na poziomie gminnym, krajowym, wojewódzkim i powiatowym – z dokumentami strategicznymi poszczególnych poziomów administracji samorządowej i centralnej. Powiązanie z dokumentami na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym wykazane jest w części 9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem.

Na poziomie lokalnym potrzeby rewitalizacyjne są ściśle powiązane ze strategicznymi dokumentami rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego gminy. Znaczenie i potrzebę działań potwierdza Strategia Rozwoju Gminy Krupski Młyn na lata 2016 - 2026 (Cel operacyjny 3.4. Poprawa estetyki i ładu przestrzennego w gminie, Cel operacyjny 4.3. Lepszy dostęp mieszkańców do usług zdrowotnych oraz skutecznych form integracji społecznej zbieżne są z celem programu rewitalizacji C1, C2 i C3). Cele i kierunki Programu Rewitalizacji realizują w szczególe cele operacyjne zawarte w Strategii: cele C1 i C3 Programu Rewitalizacji są komplementarne z celem 3.4. Poprawa estetyki i ładu przestrzennego w gminie (w zakresie kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych obszarów, przywracającej lub nadającej nowe funkcje tym obszarom oraz prowadzącej do rozwiązania zdiagnozowanych problemów społecznych); cele C1, C2 i C3 Programu Rewitalizacji są komplementarne z celami 4.3. Lepszy dostęp mieszkańców do usług zdrowotnych oraz skutecznych form integracji społecznej (w zakresie aktywizacji oraz reorientacji zawodowej osób pozostających bez pracy, aktywnego udziału gminy w realizacji kompleksowych programów na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, rozwoju instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego form wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych) i 3.3. Rozwój

wybranych elementów infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo i komfort życia mieszkańców; cel C1 Programu Rewitalizacji jest komplementarny z celami 4.1. Podniesienie jakości i dostępności usług w zakresie opieki nad dziećmi, edukacji i sportu i 4.2. Poprawa dostępu mieszkańców do usług i dóbr kultury.

Ponadto Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krupski Młyn koresponduje z wszystkimi celami Programu Rewitalizacji (C1, C2 i C3).

Także Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krupski Młyn na lata 2015-2018 zawiera zapisy i założenia wpisujące się w cel Programu Rewitalizacji C3 (w szczególności w kierunek K9. Troska o stan środowiska naturalnego – dominującego zasobu na terenie gminy)

3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Dla uzyskania lepszych efektów komplementarności programowej Programu Rewitalizacji w niniejszym rozdziale przeprowadzono pogłębioną i usystematyzowaną analizę zjawisk kryzysu na obszarze gminy Krupski Młyn. Dla poszczególnych miejscowości przeprowadzono diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz ocenę skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na podstawie zebranych danych statystycznych i przeprowadzonych badań ankietowych a także konsultacji społecznych w formie warsztatowej, przy uwzględnieniu identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów. Diagnoza obejmuje aspekty sfery społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej wraz z analizą natężenia, nawarstwiania lub utrwalania się zjawisk kryzysowych, (np. tendencja wzrostowa wskazująca na postępujący proces zubożenia społeczeństwa) oraz zaobserwowanych zjawisk i trendów.

3.1 Analiza gminy z uwzględnieniem wybranych danych

Gmina Krupski Młyn to gmina wiejska, jedna z ośmiu gmin powiatu tarnogórskiego, zlokalizowana w północno – zachodniej części województwa śląskiego, nad rzekami Małą Panwią, Stołą i Liganzją. Od północy sąsiaduje z gminą Pawonków i miastem Lubliniec w powiecie lublinieckim, od wschodu z gminą Tworóg w powiecie tarnogórskim, od południa z gminą Wielowieś w powiecie gliwickim, natomiast od zachodu z gminą Zawadzkie w powiecie strzeleckim. Geograficznie gmina znajduje się na wschodnich krańcach Równiny Opolskiej, będącej częścią Niziny Śląskiej. Najwyższy punkt gminy, wzniesienie przy trakcie z Krupskiego Młyna do Borowian, położony jest 254 m n.p.m.

Powierzchnia gminy wynosi 39,42 km^2. Gmina składa się z miejscowości Krupski Młyn, w której osobnym osiedlem jest Ziętek oraz z miejscowości Potępa, Żyłka, Odmuchów, Kanol. Gmina położona jest w obrębie dwóch jednostek geomorfologicznych: Niziny Śląskiej i Równiny Opolskiej.

Jako, że każda ze społeczności charakteryzuje się innymi potrzebami, ich diagnoza powinna zawierać się w kompleksowym Programie Rewitalizacji, tak też jest w przypadku Gminy Krupski Młyn.

Zgodnie z nomenklaturą Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych Gmina Krupski Młyn znajduje się w podregionie centralnym śląskim (NUTS 3), w powiecie tarnogórskim (NUTS 4), natomiast na poziomie NUTS 5 jest ona jedną z 73 gmin znajdujących się w ramach podregionu centralnego śląskiego.

Tabela 1 *Charakterystyka miejscowości w gminie Krupski Młyn*

Miejscowość	Liczba mieszkańców
Krupski Młyn	1651
Potępa	841
Ziętek	710
Żyłka	32
Odmuchów	25
Kanol	17
Razem	*3276*

Źródło: Urząd Gminy Krupski Młyn

Mapa 2 *Lokalizacja Gminy Krupski Młyn na terenie Województwa Śląskiego*

Źródło: http://bip.slaskie.pl/mapki/1086343700.jpg

Mapa 1 *Lokalizacja Gminy Krupski Młyn na terenie powiatu tarnogórskiego*

Źródło: http://bip.krupskimlyn.pl/grafiki/zalaczniki/9381/pos-krupski-mlyn-12052015.pdf, s.11

3.2 Sytuacja demograficzna, ekonomiczna i społeczno-kulturalna

Według danych udostępnionych przez Urząd Gminy na dzień 31.12.2016r. Gminę Krupski Młyn zamieszkuje 3 276 osób, w tym 1 621 mężczyzn (49,48%) i 1 655 kobiet (50,52%). Wśród kobiet mieszkających w gminie Krupski Młyn największy odsetek ma wykształcenie zasadnicze zawodowe (21,6%) oraz podstawowe ukończone (19,5%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,1%) oraz średnie zawodowe (24,2%). Średnia gęstość zaludnienia dla gminy wynosi 83 osób na km^2.

Tabela 2 *Struktura ludności*

Jednostka terytorialna	Ludność	Płeć		Średnia gęstość zaludnienia (km^2)
		mężczyźni	kobiety	
Krupski Młyn	3276	1621	1655	83

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Krupski Młynie

Opisując potencjał rynku pracy, przywołać należy dane o podmiotach gospodarki narodowej w podziale na sektor prywatny i publiczny – ten pierwszy w 2016 roku stanowił 88% podmiotów działających na obszarze gminy Krupski Młyn. Całościowe porównanie lat 2008-2016 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3 *Działające na obszarze gminy podmioty gospodarki narodowej*

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarki narodowej (ogółem)		sektor publiczny (ogółem)		sektor prywatny (ogółem)	
	2008	2016	2008	2016	2008	2016
Krupski Młyn	231	275	22	33	209	242

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych

W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że mimo na przestrzeni ostatnich lat wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców gminy, w dalszym ciągu jednak nasycenie obszaru gminy w podmioty gospodarcze jest niewystarczające. Biorąc pod uwagę podmioty gospodarki narodowej ogółem, wyszczególnić można z kolei liczbę podmiotów działających w sektorze rolniczym i przemysłowo-budowlanym. Na obszarze gminy Krupski Młyn podobnie najwięcej podmiotów lokuje się w sektorze przemysłowo-budowlanym. Szczegółowe dane zaprezentowane zostały w tabeli poniżej:

Tabela 4 *Działające na obszarze Krupskiego Młyna podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego*

Jednostka terytorialna	ogółem	w tym w sektorze	
	2015	rolniczym	przemysłowo-budowlanym
Krupski Młyn	281	6	66

Źródło: Opracowanie na podstawie: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015

Analizując dane dotyczące pomocy społecznej na obszarze gminy Krupski Młyn wskazać należy liczbę gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W przypadku gminy można zaobserwować tendencję wskazującą na postępujący proces zubożenia społeczeństwa na terenie gminy. Poniższe wskazuje na konieczność podjęcia odpowiednich działań rewitalizacyjnych przez gminę na zidentyfikowanym obszarze interwencji.

Tabela 5 *Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej*

Jednostka terytorialna	2009	2013	2014	2015
	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.
Krupski Młyn	66	87	86	75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Zauważalna była tendencja wzrostowa jeśli chodzi o kwotę dodatków mieszkaniowych przyznanych na obszarze gminy Krupski Młyn w latach 2009-2013, natomiast od 2014 ilość przyznanych dodatków stopniowo spada.

Tabela 6 *Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych*

Jednostka terytorialna	2009	2011	2013	2014	2015
	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.	Gosp.
Krupski Młyn	448	540	626	540	466

Źródło: Opracowanie na podstawie: Banku Danych Lokalnych

Należy stwierdzić, że analizowany obszar wyróżnia się następującymi cechami:

- struktura ludności w Gminie Krupski Młyn z lekką przewagą kobiet nad mężczyznami, poziom wykształcenia mieszkańców gminy Krupski Młyn oparty o wykształcenie zasadnicze zawodowe,
- mała gęstość zaludnienia,
- struktura podmiotów gospodarki w większości oparta o podmioty sektora przemysłowo – budowlanego,
- wzrostowa tendencja do ubożenia społeczeństwa na co wskazuje liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej oraz liczba wypłacanych dodatków mieszkaniowych, ulegająca zahamowaniu, jednakże wysoki poziom wskaźników wskazuje na konieczność podjęcia odpowiednich działań rewitalizacyjnych przez gminę.

3.3 Analiza i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów gminy

Gmina Krupski Młyn ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -7. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,1 na 1000 mieszkańców gminy Krupski Młyn.

Wykres 1 *Przyrost naturalny w Gminie Krupski Młyn*

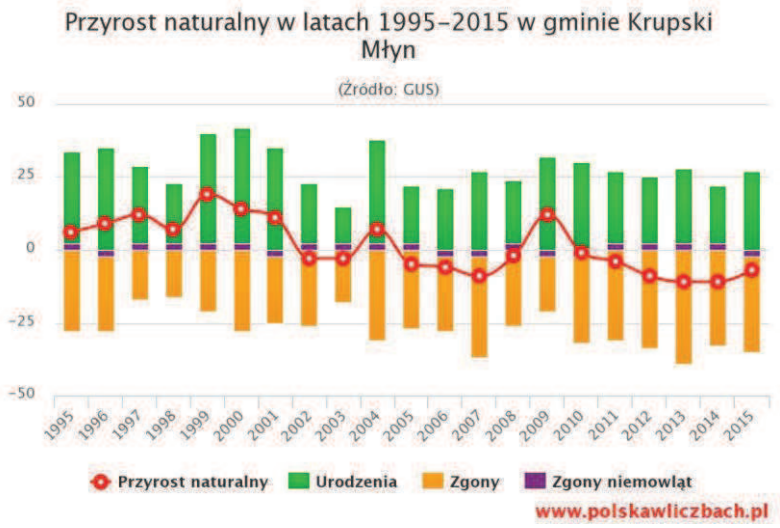

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Krupski_Mlyn#dane-demograficzne

Struktura wieku na terenie Gminy Krupski Młyn została zobrazowana na poniższym wykresie. Dane dotyczące wieku powiązać należy z aktywnością zawodową. Osoby w wieku produkcyjnym stanowią 62,5% mieszkańców (2026 osób), przedprodukcyjnym – 15,6% (508 osób), a poprodukcyjnym – 21,7% (705 osób).

Wykres 2 *Piramida Wieku mieszkańców Gminy krupski Młyn, stan na 12.2015r.*

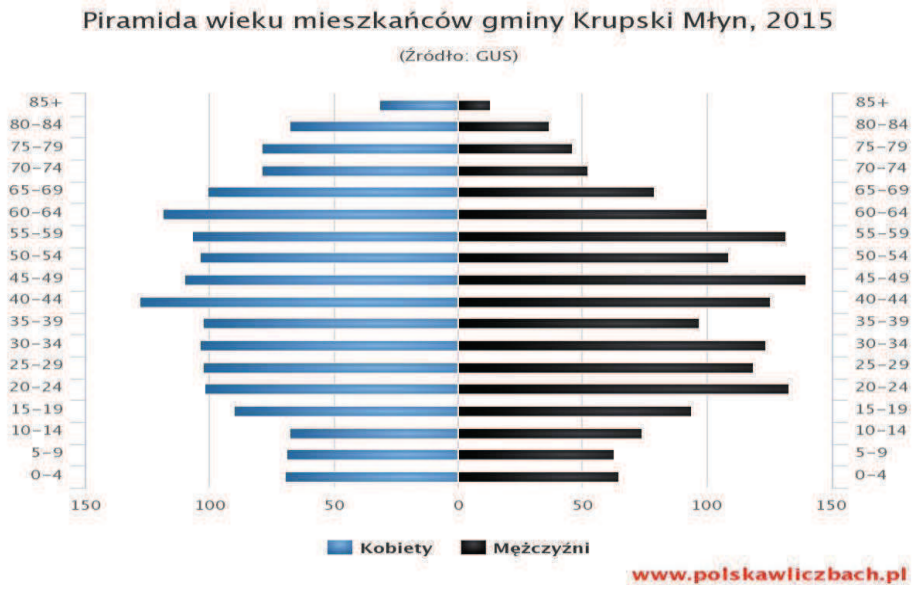

Źródło: *www.polskawliczbach.pl*

W gminie Krupski Młyn na 1000 mieszkańców pracuje 378 osób. 47,6% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 52,4% mężczyźni. Bezrobocie w gminie Krupski Młyn wynosiło w 2015 roku 8,3% (11,9% wśród kobiet i 5,4% wśród mężczyzn).

Wykres 3 *Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Krupski Młyn w latach 2004-2015*

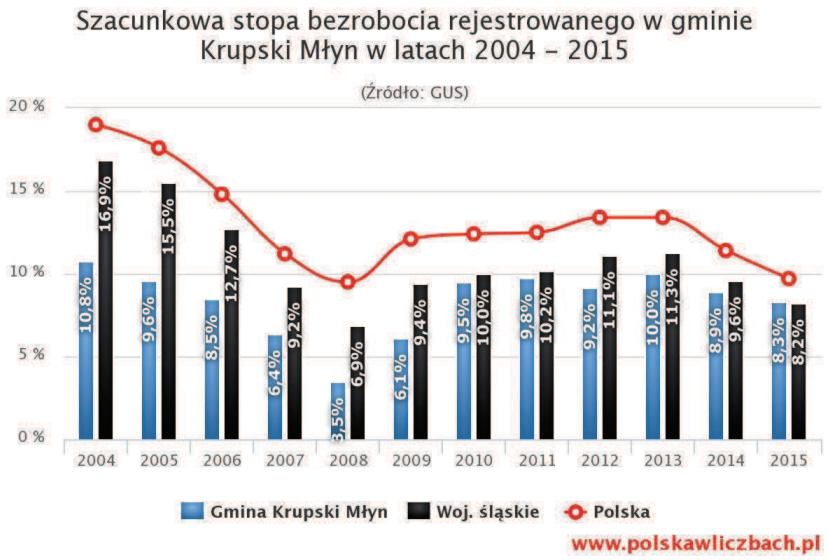

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Krupski_Mlyn#rynek-pracy

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Krupski Młyn wynosi 3 569,46 PLN, co odpowiada 86,0% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Krupski Młyn 259 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 64 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -195%.

Wykres 4 *Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w Gminie Krupski Młyn*

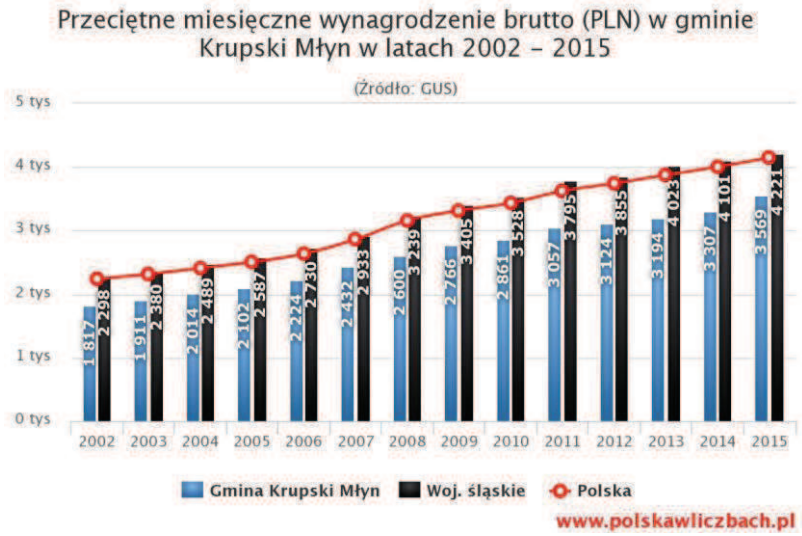

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Krupski_Mlyn#rynek-pracy

Infrastruktura techniczna

Na terenie gminy Krupski Młyn występują dwa systemy komunikacyjne: kolejowy

i drogowy. Potrzeby komunikacyjne mieszkańców zaspokajane są głównie przez system drogowy, pełniący podstawową rolę w powiązaniach komunikacyjnych terenu gminy z ośrodkami wyższego rzędu, w tym szczególnie z Katowicami i Tarnowskimi Górami. Gminę Krupski Młyn otaczają linie kolejowe relacji: Katowice – Poznań, Częstochowa – Opole oraz Katowice – Opole – Wrocław. Obecnie komunikacja kolejowa nie ma większego znaczenia dla przewozu osób i realizowana jest głównie przez komunikację autobusową. Miejscowość Krupski Młyn posiada nieczynną bocznicę kolejową. Łączna długość linii kolejowej wynosi 14 km, z czego 7 km stanowią bocznice kolejowe wykorzystywane głównie przez „Nitroerg S.A." z siedzibą w Bieruniu, lokalizacja działalności w Krupskim Młynie przy ul. Zawadzkiego 1. Komunikacja drogowa stanowi podstawowe powiązanie gminy Krupski Młyn z otoczeniem. Gmina położona jest pomiędzy trzema drogami krajowymi, są to:

1) droga nr 46, relacji Częstochowa – Opole,
2) droga nr 40, relacji Przemyśl – Zgorzelec,
3) droga nr 11, relacji Katowice – Poznań.

Drogi powiatowe występujące na terenie Gminy Krupski Młyn stanowią:

1) droga nr 3235, stanowiąca połączenie: Kielcza – Krupski Młyn – Tarnowskie Góry,
2) droga nr 2351, stanowiąca wyjście od ronda w Krupskim Młynie w kierunku Lublińca,
3) droga nr 2900 – od skrzyżowania w Potępie w kierunku Odmuchowa.

Drogi gminne stanowią uzupełnienie układu podstawowego sieci dróg powiatowych i tworzą ważny element w kołowej komunikacji wewnętrznej. W/w układ ułatwia połączenie pomiędzy wsiami, stanowiąc równocześnie trasy transportu płodów rolnych.

Niemal cały obszar gminy wyposażony jest w kompletny zakres mediów. Wszyscy mieszkańcy pobierają wodę z wodociągu gminnego a ponad 95 % z nich odprowadza ścieki do gminnej kanalizacji sieciowej. Tyle samo osób ma możliwość korzystania z gazu sieciowego oraz z telefonii stacjonarnej. Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 16 km a ścieki odprowadzane są do trzech oczyszczalni: Ziętek, Krupski Młyn i Tworóg. Długość sieci wodociągowej wynosi 20,2 km a sieci gazowej 14 km.

Klimat

Zgodnie z podziałem rolniczo-klimatycznym obszar gminy należy do dzielnicy częstochowsko-kieleckiej, którą charakteryzuje: średnia roczna temperatura powietrza 7,5-8°C; długość trwania pokrywy śnieżnej 60-90 dni średnioroczne sumy opadów 736 mm.

Z rozkładu kierunków prędkości wiatrów (dla stacji meteorologicznej Świerklaniec), wynika, że zdecydowanie dominują wiatry z sektora zachodniego (59,8%), które odznaczają się również największą prędkością(od 3,1 do 3,4 m/s), a udział pozostałych kierunków wiatru jest prawie równy (od 6,9 do 7,4%), prędkości od 2,1 do 2,7m/s.

Wody powierzchniowe i wgłębne

Ze struktury hydrograficznej wynika, że cały obszar gminy leży w zlewni rzeki Mała Panew, która wraz ze swoim lewobrzeżnym dopływem rzeką Stołą przepływa przez środek gminy, dzieląc ją na część północną i południową. Sieć hydrograficzną gminy tworzą ponadto inne dopływy Małej Panwi: Liganzja, Rów Kokocki (Żelazna) oraz gęsta sieć rowów melioracyjnych i dwa zbiorniki wodne w Odmuchowie i Potępie. Rzeka Mała Panew stanowiąca główną oś hydrauliczną gminy, charakteryzuje się unikalnym w skali regionu zachowanym meandrującym korytem, prawie naturalnym.

Oświata, turystyka i kultura

W gminie działają 2 gimnazja, 3 szkoły podstawowe i 2 przedszkola.

Tabela 7 *Placówki edukacyjne w Gminie Krupski Młyn*

Edukacja	2013/14	2014/15	2015/16
Placówki wychowania przedszkolnego	2	2	2
w tym przedszkola	2	2	2
Miejsca w przedszkolach	100	100	100
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	100	98	95
W tym w przedszkolach	100	98	95
Szkoły podstawowe	3	3	3
Uczniowie szkół podstawowych	205	209	218
Szkoły gimnazjalne	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	125	146	137
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych	14	13	13
gimnazjalnych	16	16	17

Źródło:http://katowice.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_gmin/powiat_tarnogorski/gmina_krupski_mlyn.pdf

Na terenie gminy działa: Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Krupskim Młynie, który prowadzi wielokierunkową działalność w zakresie rozwijania i zaspokajania potrzeb

kulturalnych mieszkańców oraz upowszechniania i promocji kultury lokalnej, a także inicjowania, organizowania i prowadzenia działalności sportowej i rekreacyjnej. Ośrodek, w swojej siedzibie przy ul. Zawadzkiego w Krupskim Młynie posiada salę przeznaczoną na imprezy kulturalne (kameralne koncerty, spotkania autorskie), która na co dzień służy jako świetlica. Ponadto w Ośrodku znajduje się Galeria "OK", gdzie cyklicznie prezentowane są różnego rodzaju ekspozycje – fotografie, malarstwo, plakaty, itp. Ośrodek posiada dwie filie, a mianowicie:

- Klub Osiedlowy w Ziętku, który stanowi zespół pomieszczeń przeznaczonych na działalność kulturalno-rozrywkową, w obrębie którego mieści się świetlica przeznaczona w głównej mierze na zajęcia dla dzieci i młodzieży. Ponadto placówka oferuje organizację indywidualnych urodzin dla dzieci (jako impreza zamknięta).
- Dom Kultury w Potępie, który posiada salę na 100 miejsc ze sceną oraz nieczynne zaplecze kuchenne, przeznaczone do wykończenie i wyposażenia. Sala wykorzystywana jest na imprezy kulturalne (koncerty, wystawy, spotkania), zebrania wiejskie, spotkania problemowe (warsztaty, szkolenia, prelekcje) oraz na imprezy okolicznościowe - wesela, komunie, jubileusze itp. W budynku znajduje się ponadto biblioteka oraz sale wykorzystywane do spędzania wolnego czasu (ćwiczenia, sala bilardowa) oraz inne pomieszczenia wykorzystywane przez placówkę.

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Krupskim Młynie zarządza ponadto gminną infrastrukturą sportową i rekreacyjną – pełnowymiarową halą sportową i kortami tenisowymi.

Gmina Krupski Młyn posiada Gminną Bibliotekę Publiczną z siedzibą w Krupskim Młynie oraz jej dwie filie - w Potępie oraz Ziętku.

Przez gminę Krupski Młyn przebiega kilka tras rowerowych, które przeprowadzone są w większości dobrze oznakowanymi, oświetlonymi drogami publicznymi i nieoświetlonymi drogami leśnymi i polnymi o dobrym stanie technicznym (drogi o zwartej warstwie wierzchniej). W gminie obserwuje się małe i średnie nasilenie ruchu bez miejsc o charakterze wybitnie kolizyjnym. Trasy te nie są oznakowane. Numeracja tych tras zbieżna jest z numeracją prowadzoną przez Klub znakarzy tras turystycznych PTTK przy Oddziale Kolejowym PTTK w Gliwicach. Przebieg tras przedstawia się następująco:

TRASA 410: Jemielnica - Centawa – Płużniczka – Toszek – Sarnów – Wiśnicze – Świbie – Wielowieś – Borowiany – Krupski Młyn; 40 km; 7 h; w 40 % droga przebiega drogami leśnymi

i polnymi

TRASA 411: Toszek – Gajowice - Wielowieś – Kieleczka – Borowiany – Krupski Młyn – Potępa – Koty – Tworóg – Brusiek – Koszęcin; 49 km; czas przejazdu 5 h; trasa przebiega odkrytym terenem drogami 907 i 901o średnim i dużym nasileniu ruchu

TRASA 421: Krupski Młyn – Borowiany – Czarków – Świniowice – Wojska – Połomia – Brynek – Hanusek – Boruszowice – Pniowiec – Miasteczko Śląskie; 34 km; 3 h; w 30 % droga przebiega drogami leśnymi i polnymi

TRASA 430: Kalety – Strzebiń – Prądy – Koszęcin – Piłka – Kokotek – Żyłka – Potępa – Borowiany; 30 km; 3 h; w 60 % droga przebiega drogami leśnymi i polnymi

TRASA 433: Tworóg – Koty – Potępa – Żyłka – Kokotek – Posmyk – Rusinowice; 23 km; 5 h; w 90 % droga przebiega drogami leśnymi i polnymi.

Ponadto turystykę rowerową podobnie jak narciarstwo biegowe można uprawiać na ścieżkach leśnych (w gminie wyznaczona jest jedna ścieżka narciarska o długości ok. 4 km, usytułowana w Potępie).

Aktywną rekreację w gminie Krupski Młyn można uprawiać także wykorzystując zasoby rzeki Małej Panwi. Na niej od wielu lat organizowane są spływy kajakowe. Rzeka stanowi bardzo dobrą bazę dla tego rodzaju sportu, gdyż ma ustabilizowane koryto i spokojny nurt a także dzięki niezaburzonemu, silnie meandrującemu rytmowi jest niezwykle atrakcyjna widokowo. Do bazy rekreacyjnej można zaliczyć także obiekty noclegowe i gastronomiczne. Co prawda funkcjonujący przez lata obiekt noclegowy „Młyn" (razem z restauracją) w Krupskim Młynie (dla około 30 gości) zamknięty został w 2015 roku. Jest natomiast dostępny obiekt o przeznaczeniu szkoleniowo-wypoczynkowym w byłym budynku socjalnym miejscowych zakładów chemicznych, który pełni także funkcje noclegowe. Ponadto jest czynna baza noclegowa przy zbiorniku wodnym w Odmuchowie, w skład której wchodzą pole biwakowe oraz Harcerski Ośrodek Obozowy hufca w Tarnowskich Górach.

Baza sportowa gminy Krupski Młyn składa się z pełnowymiarowej hali sportowej przy Zespole Szkół w Krupskim Młynie (wybudowanej z udziałem dotacji z Ministerstwa sportu i turystyki), zmodernizowanego basenu kąpielowego w Krupskim Młynie, dwóch kortów tenisowych, boiska wielofunkcyjnego ze sztuczną nawierzchnią, pełnowymiarowego boiska piłkarskiego (ich modernizacja i wykonanie współfinansowane było ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013), siłowni zewnętrznych, placów zabaw, boisk

i miejsc spotkań wspartych dofinansowaniem w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2017-2013.

Ważnym elementem infrastruktury turystycznej stanowią obiekty zabytkowe i cenne kulturowo miejsca, niewpisane do rejestru zabytków. Poniższa tabela przedstawiane dane zabytków wpisanego do rejestrów zabytków.

Tabela 8 *Obiekty wpisane do rejestrów zabytków na terenie gminy Krupski Młyn*

Lp.	Adres	Obiekt	Numer rejestru zabytków Data wpisu
	Potępa ulica Tarnogórska	Kaplica Grobu Chrystusa (kaplica pod wezwaniem Bożego Grobu i świętego Medarda), z XVII wieku, murowana Wpis do rejestru obejmuje całość obiektu w ramach ogrodzenia	A/636/66 28 V 1966 województwo katowickie

Źródło: Rejestr zabytków prowadzony przez WKZ w Katowicach

Z cennych kulturowo i turystycznie miejsc wymienić należy most wiszący w Krupskim Młynie z ok. 1930 r., o rozpiętości 25m. Łączy on brzegi Małej Panwi. W czasach gdy dopiero poznawano możliwości nowych materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych był to doskonały wzór do naśladowania. Dziś po ok. 70 latach jest to już zabytek, ale nadal służący mieszkańcom okolic. Interesująco architektonicznie prezentują się ponadto kościół pw. św. Józefa w Krupskim Młynie, obiekt hotelowo-konferencyjny (dawny budynek socjalny zakładów chemicznych, tzw. Kasyno) przy głównym skrzyżowaniu w Krupskim Młynie, budynki przemysłowe z pierwszych dekad XX w przy ul. Zawadzkiego i ul. Głównej w Krupskim Młynie oraz budynek celny z lat dwudziestych XX wieku w Żyłce.

Zasoby przyrody

Z mocy ustawy o ochronie przyrody na terenie gminy znajdują się 4 pomniki przyrody objęte ochroną prawną przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody:

a) dąb szypułkowy (Krupski Młyn park Wytwórni Chemicznej)

b)dąb szypułkowy (Krupski Młyn nad rzeką Mała Panew)

c) dąb szypułkowy (Krupski Młyn przy bramie Zakładów “Nitroerg")

d) dąb szypułkowy (Krupski Młyn na terenie Zakładów “Nitroerg")

Na terenie gminy Krupski Młyn znajdują się ciekawe zespoły przyrodniczo - krajobrazowe:

- „Dolina Małej Panwi" – korytarz o dużej wartości przyrodniczej i krajobrazowej oraz znaczeniu ekologicznym, zapewniający powiązania przyrodnicze w skali regionalnej. Dolina Małej Panwi jest obszarem wchodzącym w sieć Natura 2000 (specjalny obszar ochrony siedlisk PLH160008). Obszar obejmuje jedną z najbardziej naturalnych rzek nizinnych wraz z przylegającą przewianą równiną morenową. Mała Panew silnie meandruje, licznie występują starorzecza i wyspy. W dnie doliny spotyka się niewielkie torfowiska. Na skarpach i piaszczyskach występują murawy i wrzosowiska. Na wysoczyźnie polodowcowej spotyka się wydmy dochodzące do 10 m wysokości. W zagłębieniach międzywydmowych występują bagniska z roślinnością szuwarową i niewielkie torfowiska wysokie (żywe), przejściowe i niskie, w tym niezwykle cenne i doskonale zachowane niskie torfowisko węglanowe. W granicach ostoi dominują lasy, wśród których największą wartość przyrodniczą mają starodrzewia borów na wydmach i morenach. Lasy zajmują 69% terenu, w tym iglaste (starodrzewia borów suchych i bagiennych) - 34%, liściaste 9%, mieszane 15%. Łąki zajmują 14% terenu, tereny rolne 16%, a tereny zurbanizowane - 1%. Obszar cechuje unikalne zróżnicowanie siedliskowe. Występują tu 32 zespoły roślinne, zagrożone w skali regionalnej. Bardzo cenne są torfowiska.
- „Żary" - zwarty kompleks łęgu olchowo-jesionowego z dobrze zachowanym pięknym, starym drzewostanem olchowym,
- zbiorniki rekreacyjne: staw "Oczko" o powierzchni 0,96 ha, położony w Krupskim Młynie, staw "Stawki", o powierzchni 2,25 ha, położony w Ziętku, staw "Potępa", o powierzchni 3,0 ha, położony we wsi Potępa, staw "Borowiany", o powierzchni 2,10 ha, położony w Odmuchowie.

Mapa 1 *Obszar NATURA 2000 na terenie gminy Krupski Młyn*

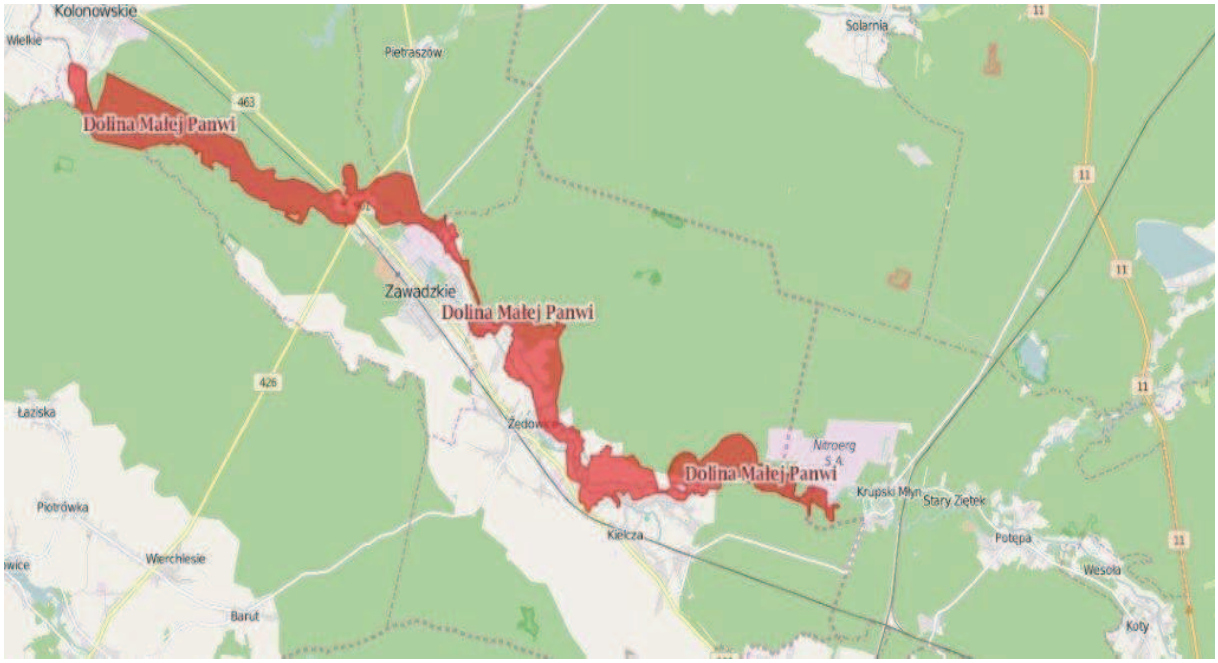

Źródło: http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/

Należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały:

- ujemny przyrost naturalny dla gminy,
- większość mieszkańców gminy znajduje się w wieku produkcyjnym,
- dochody do budżetu wykazują się tendencją wzrostową,
- dochody gminy z tytułu podatków dochodowych w przeważającej większości generują osoby fizyczne a nie osoby prawne,
- większość osób pracujących stanowią mężczyźni,
- bezrobocie jest większe wśród kobiet niż mężczyzn,
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie odpowiada przeszło 82% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce,
- saldo przyjeżdzających do pracy do gminy i wyjeżdżających do pracy z gminy jest ujemne,
- większość pracujących pracuje w sektorze przemysłu i budownictwa, oraz sektorze usługowym,
- przebiegająca w pobliżu rozwinięta infrastruktura dróg krajowych,
- niemal cały obszar gminy wyposażony jest w kompletny zakres mediów,

- duża ilość obszarów o wysokich walorach przyrodniczych oraz zbiorników rekreacyjnych,
- atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze, zabytki architektoniczne i pomniki które mogą sprzyjać rozwojowi różnych form turystyki, rekreacji i wypoczynku,
- w części gminy istniejąca infrastruktura kulturalna (biblioteka i jej file, świetlica, dom kultury, klub osiedlowy),
- w części gminy istniejąca infrastruktura rekreacyjna (klubowe i gminne tereny sportowe, przyszkolne obiekty sportowe, inne obiekty sportowe, ścieżki rowerowe),
- brak odpowiedniej bazy noclegowej,
- w części gminy prężnie działający sektor NGO's i związana z tym działalność sportowa i kulturalna,
- dobrze rozwinięta i dostępna infrastruktura edukacyjna.

3.4 Analiza porównawcza obszarów gminy ze względu na występowanie czynników i zjawisk kryzysowych na podstawie wybranych danych statystycznych

Analiza zjawisk kryzysowych dla gminy, została przeprowadzona w sposób szczegółowy dla poszczególnych sołectw, z uwzględnieniem następujących rodzajów problemów: problemy demograficzne, problemy społeczne, bezrobocie, zadłużenie, poziom przestępczości, poziome edukacji, ale również kapitał społeczny, udział mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Analizie poddano także sferę gospodarczą i przestrzenno-funkcjonalną. Przeanalizowano również sytuację w sferze komunikacji publicznej oraz sferze technicznej.

W przypadku problemów demograficznych posłużono się danymi dotyczącymi liczby ludności. Jeżeli chodzi o problemy społeczne posłużono się danymi dotyczącymi osób objętych pomocą ze względu ma wykluczenia w tym: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych a także alkoholizm oraz niepełnosprawność. W przypadku bezrobocia, zadłużenia i przestępczości posłużono się odpowiednio danymi dotyczącymi liczby osób bezrobotnych, zadłużonych oraz liczby przestępstw. Do analizy poziomu edukacji posłużyły dane dotyczące poziomu zdawalności egzaminów szkolnych. Kapitał społeczny badano w oparciu o liczbę organizacji uczestniczących w konkursach na realizację zadań własnych Gminy. Analizę udziału mieszkańców w życiu publicznym oparto na ilości wniosków składnych przez radnych oraz na udziale mieszkańców w wyborach samorządowych.

W przypadku udziału mieszkańców w życiu kulturalnym oparto się głównie na danych o ilości organizowanych wydarzeń kulturalnych, oraz osób w nich uczestniczących. Diagnozę problemów w sferze gospodarczej przeprowadzono na podstawie danych dotyczących rodzaju prowadzonej działalności oraz ilości aktywnych przedsiębiorstw na terenie gminy. Sfera przestrzenno-funkcjonalna została przeanalizowana na podstawie danych o obiektach użyteczności publicznej z uwzględnieniem ich stanu technicznego, oraz danych dotyczących sieci technicznych. Na podstawie obserwacji przestrzeni publicznej dokonanej przez pracowników Urzędu Gminy Krupski Młyn wskazano tereny o niskich walorach estetycznych. Przeprowadzono analizę komunikacji publicznej. W przypadku sfery technicznej oparto się na stanie technicznym budynków.

3.4.1 Problemy demograficzne

W latach 2012 – 2016 liczba ludności gminy Krupski Młyn zmniejszyła się z 1767 osób do 1681 osób. Analizując dane dla całej gminy za każdy rok z osobna w stosunku do badanego 2012 roku mówimy o corocznym spadku liczby ludności. Poniższa tabela przedstawia w tym zakresie szczegółowe dane.

Tabela 9 *Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach Krupskiego Młyna w latach 2012-2016*

Miejscowość/Rok	2012	2013	2014	2015	2016	%
Krupski Młyn	1767	1740	1717	1681	1651	50,40%
Potępa	836	819	822	835	841	25,67%
Ziętek	714	719	716	705	710	21,67%
Żyłka	25	29	31	35	32	0,98%
Odmuchów	30	27	26	28	25	0,76%
Kanol	18	18	18	18	17	0,52%
Razem	3390	3352	3330	3302	3276	100,00%

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez urząd Gminy w Krupskim Młynie*

Po przeprowadzonej analizie można stwierdzić, że największymi miejscowościami uwzględniając liczbę ludności są: Krupski Młyn (1651 mieszkańców, co stanowi 50% wszystkich mieszkańców gminy), Potępa (845 mieszkańców, co stanowi 25% wszystkich mieszkańców gminy) oraz Ziętek (710 mieszkańców, 21%). Od 2012 roku liczba mieszkańców zmalała o 114 osób, co daje spadek o 3,36%.

3.4.2 Zjawiska kryzysowe w sferze społecznej

Problemy społeczne w poszczególnych miejscowościach gminy Krupski Młyn - zostały zidentyfikowane w oparciu o dane dotyczące liczby osób korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ze względu na ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm oraz niepełnosprawność. Ponadto został także przeanalizowany problem bezrobocia i zadłużenia, bezpieczeństwa publicznego, poziomu edukacji i kapitału społecznego oraz uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ze względu na charakter gminy i znaczące dysproporcje pomiędzy liczbą mieszkańców w poszczególnych miejscowościach, zastosowano ilościową metodę analizy porównawczej, przeprowadzoną na wartościach bezwzględnych dotyczących diagnozowanych problemów społecznych, w ujęciu procentowym. Mając na uwadze koncentrację zjawisk kryzysowych, skupiono się na skali analizowanych zjawisk. Takie podejście pozwala uniknąć problemu błędnego statystycznego szacowania średniego poziomu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej na terenie gminy, jako punktu odniesienia dla diagnozowanych zjawisk w poszczególnych sołectwach, co mogłoby w efekcie doprowadzić do uznania zjawisk występujących na terenie sołectw o małej liczbie mieszkańców i incydentalnym charakterze, jako problemów o znacznym natężeniu i kwalifikowanych jako zjawiska kryzysowe.

3.4.2.1 Ubóstwo

Analizując dane za ostatnie 3 lata można stwierdzić, że udział osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na problem ubóstwa w całej gminie Krupski Młyn cechuje się dość stałą dynamiką.

Tabela 10 *Udział osób objętych pomocą GOPS ze względu na ubóstwo w latach 2012-2016*

Miejscowość/Rok	2014	2015	2016	% mieszkańców korzystających z pomocy w stosunku do ilość mieszkańców miejscowości	% stosunek osób korzystających z pomocy z podziałem na miejscowości
Ziętek	134	134	120	16,9%	77%
Potępa	22	21	19	2,26%	12,5%
Krupski Młyn	18	30	16	0,97%	10,5%
Żyłka	4	4	0	0,00%	0%

Kanol	0	0	0	0,00%	0%
Odmuchów	0	0	0	0,00%	0%
Razem	196	189	155	-	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez GOPS w Krupskim Młynie

Uwzględniając skale ubóstwa, największa koncentracja problemów występuje w miejscowości Ziętek (77% osób objętych pomocą GOPS ze względu na ubóstwo), Potępa (12,5%) oraz Krupski Młyn (10,5%).

Najtrudniejsza sytuacja pod względem pomocy udzielanej rodzinom objętym problemem ubóstwa występuje w miejscowości Ziętek, gdzie skierowana jest ona do 37 rodzin i wskaźnik ten utrzymuje się na podobnie wysokim poziomie od 2014 roku, kiedy pomoc udzielana była 38 rodzinom. Trudna i utrzymująca sytuacja dotyka również miejscowość Krupski Młyn, gdzie pomoc taka udzielana jest 10 rodzinom, co w stosunku do 12 rodzin w roku 2014, wskazuje, iż problem się utrzymuje. W miejscowości Potępa pomoc kierowana jest do jednej rodziny, jednak jest to wskaźnik stały, utrzymujący się od 2014 roku.
Dopełnieniem obserwacji powyższego zjawiska może być wyszczególnienie przyczyn ubóstwa wskazanych przez pracowników GOPS w poszczególnych sołectwach, i tak:

Krupski Młyn :

24 rodziny (6 rodzin - bezrobocie, 10 osób - niepełnosprawność, 14 osób - ubóstwo, 20 osób - bezradność opiekuńczo-wychowawcza, 13 dzieci dożywianych w szkole)

Kolonia Ziętek :

39 rodzin (26 rodzin – bezrobocie, 18 osób – niepełnosprawność, 120 osób – ubóstwo, 52 osób - bezradność opiekuńczo wychowawcza, 82 dzieci dożywianych w szkole)

Potępa / Żyłka / Odmuchów:

9 rodzin (1 rodzina – bezrobocie, 10 osób – niepełnosprawność, 19 osób – ubóstwo, 16 osób - bezradność opiekuńczo wychowawcza, 7 dzieci dożywianych w szkole)

3.4.2.2 Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest istotnym rodzajem dysfunkcji, gdyż prowadzi do zaniedbań w rozwoju najmłodszych mieszkańców gminy i w rezultacie sprzyja utrwalaniu negatywnych postaw i zachowań. W całej gminie pomocą ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych objętych jest średnio co roku ok. 85 osób.

Tabela 11 *Udział osób objętych pomocą GOPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2012-2016*

Miejscowość/Rok	2014	2015	2016	% mieszkańców korzystających z pomocy w stosunku do ilość mieszkańców miejscowości	% stosunek osób korzystających z pomocy z podziałem na miejscowości
Krupski Młyn	11	16	20	1,21%	22,73%
Ziętek	60	50	52	7,32%	59,09%
Potępa	15	16	16	1,90%	18,18%
Żyłka	0	0	0	0,00%	0,00%
Kanol	0	0	0	0,00%	0,00%
Odmuchów	0	0	0	0,00%	0,00%
Razem	86	82	88	-	100%

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez GOPS w Krupskim Młynie*

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że problem jest najbardziej odczuwalny w miejscowościach Ziętek (59,9% osób objętych pomocą GOPS ze względu na bezradność), Krupski Młyn (22,73% osób) oraz Potępa (18,18%).

Pracownicy GOPS w Krupskim Młynie w 2014 mieli pod opieką 6 rodzin w Krupskim Młynie, natomiast w kolejnych latach liczba ta zwiększyła się i zgodnie z danymi na rok 2016 pod opieką instytucji znajduje się 9 rodzin ze względu na problem bezradności opiekuńczo-wychowawczej.

Sytuacja o wiele trudniej prezentuje się w miejscowości Ziętek, gdzie z tych samych przyczyn opieką objęte jest 17 rodzin (2016r.). Stan utrzymuje się na podobnym poziomie od 2014 roku, kiedy pod opieką GOPS była 18 rodzin.

Trudna sytuacja występuje również w miejscowości Potępa, gdzie od 2014 do 2016 roku objęte pomocą są 4 rodziny.

3.4.2.3 Niepełnosprawność

W latach 2012 – 2016 liczba osób objętych pomocą ze względu na niepełnosprawność zwiększyła się z 109 osób do 150 osób. Sytuacja najtrudniej przedstawia się w miejscowościach Krupski Młyn oraz Ziętek. Również w Potępie liczba osób objętych pomocą ze względu na niepełnosprawność jest znaczna.

Tabela 12 *Udział osób objętych pomocą GOPS ze względu na niepełnosprawność w latach 2012-2016*

Miejscowość/Rok	2012	2013	2014	2015	2016	% liczba osób niepełnosprawnych wobec całkowitej ilości osób niepełnosprawnych w Gminie	% stopa udziału osób objętych pomocą w poszczególnych miejscowościach
Krupski Młyn	55	60	73	71	69	4,18%	46,00%
Ziętek	35	41	52	58	61	8,59%	40,67%
Potępa	18	25	19	23	19	2,26%	12,67%
Kanol	1	1	1	1	1	5,88%	0,67%
Żyłka	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
Odmuchów	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
Razem	109	127	145	153	150	-	100%

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez GOPS w Krupskim Młynie*

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że miejscowościami objętymi największym wsparciem ze względu na problemy niepełnosprawności są: Krupski Młyn (46,00% osób objętych pomocą GOPS ze względu na niepełnosprawność), Ziętek (40,67% osób) oraz Potępa (12,67%).

Działalność z zakresu pomocy osobom chorym, starszym lub niepełnosprawnym na terenie Gminy Krupski Młyn prowadzi także Caritas Diecezji Gliwickiej.

Tabela 13 *Ilość zabiegów pielęgniarsko - opiekuńczych dla pacjentów pochodzących z terenu Gminy Krupski Młyn realizowanych przez Caritas Diecezji Gliwickiej*

Lp.	Rok realizacji zabiegów	Ilość pacjentów
1.	2014	105
2.	2015	129
3.	2016	132

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Caritas Krupski Młyn

Najbardziej wymiernym rezultatem działalności Stacji Opieki jest fakt, że osoby chore, samotne, starsze i niepełnosprawne miały zapewniony bezpośredni dostęp do korzystania z opieki pielęgniarskiej. Opieka ta miała charakter zarówno zabiegów wykonywanych w siedzibie Stacji opieki w Krupskim Młynie jak i pomocy w miejscu zamieszkania realizowanej przez personel Caritasu.

Stacja Opieki w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku miała pod opieką 105 pacjentów z terenu gminy Krupski Młyn. Wykonano 2947 wizyt domowych, 347 konsultacji lekarskich oraz 884 czynności higienicznych. Zabiegów pielęgniarskich wykonano 6229.

Gabinet Rehabilitacyjny obsłużył 308 pacjentów oraz wykonał 7901 zabiegów.

Stacja Opieki w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku miała pod opieką 129 pacjentów z terenu gminy Krupski Młyn. Wykonano 2387 wizyt domowych, 369 konsultacji lekarskich, 812 czynności higienicznych oraz 5637 zabiegów pielęgniarskich.

Gabinet Rehabilitacyjny obsłużył 276 pacjentów oraz wykonał 7465 zabiegów.

Stacja Opieki w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku miała pod opieką 132 pacjentów z terenu gminy Krupski Młyn. Wykonano 2615 wizji domowych, 387 konsultacji lekarskich, 778 czynności higienicznych oraz 7423 zabiegów pielęgniarskich. Gabinet Rehabilitacyjny obsłużył 328 pacjentów oraz wykonał 8560 zabiegów.

W kolejnych latach pacjentami Caritasu byli ludzie starsi, emeryci, renciści, bezrobotni, niepełnosprawni, ludzie ciężko chorzy wymagający opieki pielęgniarskiej oraz rehabilitacyjnej.

Zgodnie z wywiadem eksperckim z personelem Stacji opieki w Krupskim Młynie, większość podopiecznych i pacjentów Caritasu rekrutuje się z terenu ulic Leśmiana, Kasprowicza, Buczka, Głównej, Miarki i Mickiewicza w Krupskim Młynie. Mniejsza ilość pacjentów pochodzi kolejno z Ziętka i z Krupskiego Młyna z rejonu ulic Tarnogórskiej, Zawadzkiego, Słowackiego, Prusa i Grzegorzewskiej. Najmniej podopiecznych przyjeżdża do Stacji z Potępy. Taki stan rzeczy obserwowany jest przez personel stacji od początku prowadzenia działalności stacji w Krupskim Młynie, czyli od końca lat 90 XX wieku.

3.4.2.4 Alkoholizm

Sytuacja dotycząca problemu alkoholizmu na terenie gminy została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 14 *Udział osób objętych pomocą GOPS ze względu na alkoholizm w latach 2012-2016*

Miejscowość/Rok	2012	2013	2014	2015	2016
Krupski Młyn	0	0	0	0	0
Ziętek	3	4	2	2	2
Potępa	0	0	0	0	0
Żyłka	0	0	0	0	0
Kanol	0	0	0	0	0
Odmuchów	0	0	0	0	0
Razem	3	4	2	2	2

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez GOPS w Krupskim Młynie*

Jedyną miejscowością w Gminie dotkniętą problemami alkoholowymi jest Ziętek. Jednakże jest to problem o charakterze ciągłym, niezmiennym na przestrzeni ostatnich lat.

3.4.2.5 Problem bezrobocia

W Krupskim Młynie w 2016 roku 86 osób mieszkańców było zarejestrowanych jako osoby bezrobotne. Bezrobocie w Gminie stopniowo maleje, jednak wciąż utrzymuje się na problematycznym poziomie. Poniższa tabela przedstawia dane w tym zakresie.

Tabela 15 Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach Krupskiego Młyna w latach 2012-2015

Miejscowość/Rok	2014	2015	2016	% stopa bezrobocia w miejscowościach	% liczba osób bezrobotnych wobec całkowitej ilości osób bezrobotnych w Gminie
Krupski Młyn	62	54	43	2,60%	50%
Ziętek	26	23	19	2,68%	22,09%
Potępa	29	25	21	2,50%	24,42%
Żyłka	1	1	1	3,13%	1,16%
Kanol	1	1	1	5,88%	1,16%
Odmuchów	1	1	1	4,00%	1,16%
Razem	105	97	86	-	100%

Źródło: *opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Krupskim Młynie*

Największy udział osób bezrobotnych w liczbie wszystkich osób bezrobotnych na terenie gminy odnotowano w: Krupskim Młynie (50% liczby osób bezrobotnych), Potępie (24,42%) oraz Ziętku (22,09% osób).

Tabela 16 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Krupski Młyn. Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach

Wyszczególnienie	XII 2014		XII 2015		XII 2016	
	ogółem	W tym kobiety	ogółem	W tym kobiety	ogółem	W tym kobiety
Liczba bezrobotnych ogółem	105	59	97	62	86	55
Uprawnieniu do zasiłku dla bezrobotnych	14	9	9	7	13	9
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5	4	5	4	3	3
Bezrobotni do 25 roku życia	25	14	17	11	19	11
Bezrobotni długotrwale	51	26	45	27	43	30
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	11	11	13	13	18	18
Bezrobotni po 50 roku życia	18	6	20	9	19	12
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	40	22	43	25	26	18
Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	30	19	22	15	22	11

Bezrobotni bez wykształcenia średniego	49	23	-	-	-	-
Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	8	8	-	-	-	-
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	-	-	20	19	15	14
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	-	-	0	0	1	1
Osoby po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	3	0	-	-	-	-
Bezrobotni niepełnosprawni	3	2	2	2	3	2
Poszukujących pracy	3	1	1	0	2	0
Liczba osób zarejestrowanych (miesiąc XII)	23	11	18	12	13	7
Osoby wyłączone z ewidencji (miesiąc XII)	24	15	18	9	13	7

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez PUP w Tarnowskich Górach*

Problem bezrobocia w Gminie Krupski Młyn kumuluje się zasadniczo w trzech miejscowościach: Krupskim Młynie, Ziętku oraz Potępie. W pozostałych miejscowościach występuje w mniejszym stopniu. Zasadniczym problemem charakteryzującym bezrobocie w gminie, jest jego natężenie wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49). Przede wszystkim większość bezrobotnych w gminie, znajduje się w grupie bezrobocia długotrwałego, ponadto widoczne jest szczególne skumulowanie występowania zjawiska wśród osób poniżej 25 roku życia, osób poniżej 30 roku życia oraz osób powyżej 50 roku życia. Bezrobocie dotyka również w większym stopniu kobiet, niż mężczyzn. Głównym diagnozowanym powodem występowania tak wysokiego bezrobocia, jest przede wszystkim nisko poziom kwalifikacji zawodowych. Jest to problem występujący wśród obydwu płci i wszystkich grup wiekowych. Dodatkowo wśród osób poniżej 30 roku życia, bezrobocie jest warunkowane często niskimi zarobkami, co sprzyja pracy w tzw. „szarej strefie.

Dopełnieniem obserwacji powyższego zjawiska może być wyszczególnienie przez pracowników GOPS struktury bezrobocia w poszczególnych miejscowościach, Gminy Krupski Młyn, na podstawie pogłębionych wywiadów eksperckich z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie, uwzględniając aktualną sytuację, tj. dane na dzień 31 grudnia 2016:

Krupski Młyn:

Problem bezrobocia w miejscowości Krupski Młyn dotyczy zarówno mężczyzn jak i kobiet. Są to osoby zróżnicowane wiekowo 20-50 lat. Bezrobocie ma tutaj charakter długotrwały. Połowa osób pozostaje bezrobotnymi z powodu braku kwalifikacji.

Kolonia Ziętek :

W miejscowości Ziętek status osób bezrobotnych posiadają zarówno kobiety jak

i mężczyźni. Część pozostaje bezrobotna z powodu braku kwalifikacji. Wśród kobiet przeważają osoby w wieku 20-30 lat oraz 40-50 lat. Mężczyźni to przede wszystkim osoby w wieku 30-50 lat. Bezrobocie ma charakter długotrwały.

Potępa / Żyłka / Odmuchów:

W tych miejscowościach problem bezrobocia jest niewielki, są to pojedyncze osoby.

Tabela 17 Liczba osób objętych pomocą GOPS ze względu na problem bezrobocia, 2014-2016

Miejscowość/Rok	2014	2015	2016	% mieszkańców korzystających z pomocy w stosunku do ilość mieszkańców miejscowości	% stosunek osób korzystających z pomocy z podziałem na miejscowości
Krupski Młyn	10	13	12	0,7	11,7
Ziętek	96	100	85	12	82,7
Potępa	18	0	6	0,7	5,6
Żyłka	4	0	0	0	0
Kanol	0	0	0	0	0
Odmuchów	0	0	0	0	0
Razem	128	113	103	-	-

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez GOPS Krupskim Młynie*

Wśród osób dotkniętych problemem bezrobocia, najgorsza sytuacja ma miejsce w miejscowości Ziętek, do której kierowane jest 82,7% całkowitej pomocy skierowanej dla tej grupy społecznej. Sytuacja jest również mocno niekorzystna w Krupskim Młynie 11,7% oraz w Potępie 5,6%.

GOPS w Krupskim Młynie obejmuje swoją pomocą 6 rodzin (2016r.), zmagających się z problemem bezrobocia w miejscowości Krupski Młyn. Wskaźnik ten minimalnie zmniejszył się w stosunku do 2014 kiedy, pod opieką GOPS znajdowało się 9 rodzin.

Najtrudniejsza sytuacja występuje w miejscowości Ziętek, w której pomoc udzielana jest 26 rodzinom i stan ten zasadniczo nie zmienił się od 2014 roku, kiedy pod opieką było 27 rodzin.

W miejscowości Potępa, pomoc udzielana jest jednej rodzinie.

3.4.2.6 Zadłużenie

Zadłużenie z tytułu najmu lokalu oraz opłat za wodę i odbiór ścieków jest jednym z istotnych problemów wpływających na poziom ubóstwa mieszańców gminy. Problem ten z różnym

nasileniem pojawia się w dwóch miejscowościach.

Tabela 18 *Liczba osób posiadających zadłużenie z tytułu najmu lokalu w rozbiciu na rejony w 2016 r.*

Miejscowość	Liczba osób posiadających zadłużenie
Krupski Młyn	11
Ziętek	26
Razem	**37**

Źródło: Urząd Gminy Krupski Młyn

Z powyższych danych wynika, że najwięcej osób zadłużonych odnotowano w Ziętku (26 osób) Krupskim Młynie (11 osób).

Tabela 19 *Liczba osób posiadających zadłużenie z tytułu dostawy wody i odbioru ścieków w rozbiciu na rejony w 2016 r.*

Miejscowość	Liczba osób posiadających zadłużenie
Krupski Młyn	5
Ziętek	12
Potępa (w tym Kanol i Żyłka)	35
Razem	**52**

Źródło: Urząd Gminy Krupski Młyn

Na podstawie zestawienia można stwierdzić, że najwięcej osób zadłużonych odnotowano w Potępie (35 osób) i Ziętku (12 osób), a najmniej w Krupskim Młynie (5 osób).

3.4.2.7 Przestępczość

Poniższe tabele przedstawiają informacje nt. przestępstw i zdarzeń drogowych na terenie Gminy Krupski Młyn w roku 2016r.

Tabela 20 *Przestępstwa na terenie Gminy Krupski Młyn w 2016r*

Lp.	Miejscowość	Ilość przestępstw
1.	Kolonia Ziętek	5
2.	Krupski Młyn	25
3.	Potępa	7
	RAZEM	**37**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Komendanta komisariatu Policji w Tworogu

Najwięcej przestępstw popełniono w Krupskim Młynie - 25, co stanowi 67,6% natomiast najmniej w Ziętku - 5, co stanowi 13,5%.

Tabela 21 *Przestępstwa kryminalne na terenie Gminy Krupski Młyn w 2016r.*

Lp.	Miejscowość	Ilość przestępstw
1.	Kolonia Ziętek	3
2.	Krupski Młyn	16
3.	Potępa	5
	RAZEM	**24**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Komendanta komisariatu Policji w Tworogu

Ze względu na przestępstwa kryminalne, prym także wiedzie Krupski Młyn. W 2016r. popełniono w nim 16 przestępstw, co stanowi 66,7%. Z kolei najmniej przestępstw popełniono w Ziętku – 3, co stanowi 12,5%.

Tabela 22 *Przestępstwa najbardziej uciążliwe społecznie popełnione na terenie Gminy Krupski Młyn w 2016r.*

Lp.	Czyny	Ilość przestępstw			Razem
		Kolonia Ziętek	Krupski Młyn	Potępa	
1.	Kradzież z włamaniem	0	2	1	3
2.	Kradzież mienia	0	0	0	0
3.	Uszkodzenie mienia	1	2	0	3
4.	Bójka, pobicie	0	1	0	1
5.	Uszkodzenie ciała	0	2	0	2
6.	Rozbój	0	0	0	0
7.	Kradzież samochodu	0	0	0	0
8.	Kradzieże infrastruktury kolejowej	0	0	4	4
	Razem	**1**	**7**	**5**	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Komendanta komisariatu Policji w Tworogu

Na terenie Gminy Krupski Młyn w 2016r. najmniej najbardziej uciążliwych społecznie przestępstw popełniono w Ziętku – 1, co stanowiło 7,7%, natomiast najwięcej popełniono w Krupskim Młynie – 7, co stanowiło 53,8%.

Tabela 23 *Zdarzenia drogowe na terenie Gminy Krupski Młyn w latach 2014-2014*

2014				2015				2016			
wypadki	zabici	ranni	kolizje	wypadki	zabici	ranni	kolizje	wypadki	zabici	ranni	kolizje
1	0	1	10	0	0	0	6	0	0	0	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Komendanta komisariatu Policji w Tworogu

Podczas zdarzeń drogowych w latach 2014-2016 na terenie Gminy Krupski Młyn doszło do 1 wypadku, w których została ranna 1 osoba. Z roku na rok maleje liczba kolizji samochodowych – w 2016 było ich 10, w 2015 – 6, a w 2016 – 5.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie oraz danych Komendanta komisariatu Policji w Tworogu uzyskanych podczas wywiadów eksperckich wynika, że na terenie gminy jest obecna przemoc domowa. Potwierdzają to „Niebieskie karty" zakładane rodzinom, w których ten problem istnieje. Miejscowości, w których odnotowano powyższy problem to:

2014 rok:

- Krupski Młyn – 3 Niebieskie Karty
- Ziętek – 5 Niebieskich Kart
- Potępa - 3 Niebieskie Karty

2015 rok:

- Krupski Młyn – 0 Niebieskich Kart
- Ziętek – 10 Niebieskich Kart
- Potępa - 1 Niebieska Karta

2016 rok:

- Krupski Młyn – 2 Niebieskie Karty
- Ziętek – 10 Niebieskich Kart
- Potępa – 3 Niebieskie Karty

3.4.2.8 Poziom edukacji

W oparciu o dane dotyczące wyników egzaminów zewnętrznych przeprowadzanych w szkołach podstawowych oraz gimnazjalnych znajdujących się na terenie Gminy Krupski Młyn, dokonano analizy poziomu edukacji. Dane do analizy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 24 *Egzamin po 6 klasie w latach 2014-2016*

ROK 2014		
Nazwa Szkoły Podstawowej	**Rodzaj sprawdzianu**	**Średni wynik**
Zespół Szkół w Krupskim Młynie	standardowy	68%
Zespól Szkolno-Przedszkolny w Potępie	standardowy	25,73 pkt.

ROK 2015				
Nazwa Szkoły Podstawowej	Rodzaj sprawdzianu	Język polski	Matematyka	Język obcy - angielski
		Średni wynik	Średni wynik	Średni wynik
Zespół Szkół w Krupskim Młynie	standardowy	69%	51%	80,05%
Zespól Szkolno-Przedszkolny w Potępie	standardowy	73,6%	67%	-

ROK 2016					
Nazwa Szkoły Podstawowej	Rodzaj sprawdzianu	Język polski	Matematyka	Średni wynik - j. polski, matematyka	Język obcy - angielski
		Średni wynik	Średni wynik	Średni wynik	Średni wynik
Zespół Szkół w Krupskim Młynie	standardowy	62,3%	52,3%	57,6%	60,46%
Zespól Szkolno-Przedszkolny w Potępie	standardowy	72,8%	62,2%	67,5	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Analiza danych dotyczących poziomu zdawalności egzaminu po klasie 6 w szkołach podstawowych na terenie Gminy Krupski Młyn pozwala na stwierdzenie, że w roku 2016 uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Potępie zdali egzamin ze średnim wynikiem z języka polskiego 72,8% i matematyki na poziomie 62,2%. Gorzej wypadli uczniowie Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół w Krupskim Młynie gdzie z j. polskiego uzyskali średnio 62,3%, a z matematyki 52,3%.

3.4.2.9 Kapitał społeczny

Liczba organizacji uczestniczących w konkursach na realizację zadań własnych Gminy:

Z kolei w ramach sektora NGO w Gminie Krupski Młyn, zgodnie z zestawieniem na koniec roku 2016, zarejestrowanych było 12 NGO, które występowały o gminne dotacje. Poniżej zaprezentowano charakterystykę organizacji:

Ochotnicze Straże Pożarne

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Potępie;
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Krupskim Młynie;

Kluby piłkarskie i sportowe

1. Klub Sportowy Nitron Krupski Młyn;

Inne organizacje

1. Potępskie Stowarzyszenie Sportowe "Zdrowe Dzieci" z siedzibą w Potępie;
2. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Krupski Młyn;
3. Regionalne Ognisko Historyczne "Roh";
4. Stowarzyszenie Dobry Wybór - Alternatywa dla Gminy Krupski Młyn;
5. Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych, siedziba Potępa, Odmuchów;
6. Polski Związek Wędkarski, siedziba Odmuchów, Potępa;
7. Stacja Opieki Caritas siedziba ul. Krasickiego 2, Krupski Młyn;
8. Młodzi Ratownicy Gminy Krupski Młyn;
9. Klub Modelarski Ikar przy Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym im. Ottona Lipkowskiego w Krupskim Młynie, ul. Krasickiego 4.

Podsumowując zestawienie, najlepsza sytuacja pod względem aktywności NGO miała miejsce w Krupskim Młynie, gdzie swoją siedzibę posiada 8 organizacji (66,67%), natomiast w Potępie - 4 (33,33%). W pozostałych miejscowościach nie odnotowano NGO, które wykazywałyby aktywność na polu wykonywania działań własnych gminy.

Tabela 25 *Aktywność mieszkańców - wnioski i interpelacje radnych Gminy Krupski Młyn w latach 2014-2016*

Lp.	Miejscowość	2014	2015	2016
1.	Krupski Młyn	68	53	77
2.	Ziętek	31	40	47
3.	Potępa	24	24	41
	RAZEM	**123**	**117**	**165**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Na przełomie ostatnich trzech lat najwięcej wniosków i interpelacji złożyli radni Krupskiego Młyna. Warto zauważyć także, że co roku wzrasta liczba wniosków i interpelacji złożonych przez radnych z Ziętka.

3.4.2.10 Uczestnictwo w życiu publicznym

O poziomie uczestnictwa mieszkańców gminy w życiu publicznym świadczy frekwencja w wyborach samorządowych. Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące wyborów samorządowych w 2014 r.

Tabela 26 *Frekwencja wyborów samorządowych*

okręg wyborczy nazwa	**Krupski Młyn**	**Krupski Młyn**	**Krupski Młyn Kolonia Ziętek**	**Potępa**	
okręg wyborczy numer	1	2	3	4	frekwencja:
Frekwencja dla okręgów:	57,28%	65,37%	51,91%	61,25%	58,95%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Z powyższych danych wyka, że średnia frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. w Gminie Krupski Młyn wyniosła 58,95%. Miejscowościami, z najniższą frekwencją okazały się być Ziętek z poziomem 51,91% i Potępa - 61,25%. Z kolei największa frekwencja była w Krupskim Młynie, w okręgu wyborczym nr 2 i wyniosłą 65,37%.

3.4.2.11 Uczestnictwo w życiu kulturalnym

Na terenie gminy Krupski Młyn działa Gminna Biblioteka Publiczna posiadająca filie w kilku miejscowościach. Działalność biblioteki nie ogranicza się jedynie do propagowania czytelnictwa, z jej inicjatywy na terenie gminy mają miejsce wydarzenia kulturalne kierowane do mieszkańców.

Tabela 27 *Wykaz bibliotek na terenie Gminy Krupski Młyn*

Lp.	**Nazwa**	**Adres**
1.	Gminna Biblioteka Publiczna	Potępa, ul. Tarnogórska 4A
2.	Gminna Biblioteka Publiczna	Ziętek blok nr 2
3.	Gminna Biblioteka Publiczna	Krupski Młyn, ul. Zawadzkiego

Źródło: dane Gminnej Biblioteki Publicznej w Krupskim Młynie

Wydarzenia kulturalne dla mieszkańców organizowane są w głównej mierze przez Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Krupskim Młynie, co prezentuje poniższa tabela.

Tabela 28 *Wykaz wydarzeń kulturalnych organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Krupskim Młynie w latach 2014-2016*

Ilość	**Rok**		
	2014	**2015**	**2016**
Ilość imprez (ogółem)	*82*	*69*	*71*
Ilość uczestników zajęć	*227*	*307*	*359*

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Krupskim Młynie

Na przestrzeni ostatnich trzech lat ilość imprez na terenie Gminy Krupski Młyn oscylowała w okolicy 70 – w roku 2014 było ich 82, w 2015 – 69, a w 2016 – 71. Z roku na rok wzrasta liczba uczestników zajęć – w 2016 było ich 227, w 2015 – 307, a w 2016 – 359.

Tabela 29 *Imprezy kulturalne na terenie Gminy Krupski Młyn organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Krupskim Młynie w latach 2014-2016*

Wydarzenie	Rok	Miejscowość			RAZEM
		Krupski Młyn	Ziętek	Potępa	
Koncerty	2014	17	0	1	**18**
	2015	6	0	1	**7**
	2016	8	0	0	**8**
Wystawy	2014	4	4	4	**12**
	2015	3	0	1	**4**
	2016	3	0	1	**4**
Występy teatralne	2014	0	0	1	**1**
	2015	0	0	2	**2**
	2016	0	0	1	**1**
Kiermasze	2014	2	0	0	**2**
	2015	1	0	0	**1**
	2016	2	0	0	**2**
Zajęcia dla dzieci i młodzieży (stałe)	2014	1	2	0	**3**
	2015	2	2	3	**7**
	2016	1	2	2	**5**
Zajęcia dodatkowe, warsztaty	2014	3	5	2	**10**
	2015	6	7	1	**14**
	2016	8	10	4	**22**
	RAZEM	67	32	24	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Analizując powyższą tabelę należy stwierdzić, że na przestrzeni ostatnich trzech lat najwięcej imprez odbyło się w Krupskim Młynie - 54,5%. Ilość imprez w Ziętku wyniosła 26%, a w Potępie 19,5%. W obszarze zajęć dodatkowych i warsztatów ilość imprez wykazuje trend wzrostowy - w roku 2014 było ich 10, w 2015 – 14, a w 2016 – 22. W pozostałych obszarach trend jest naprzemienny – w jednym roku ilość spada/wzrasta, by następnego roku z kolei wzrosnąć/spaść. Koncertów i wystaw najwięcej jest organizowanych w Krupskim Młynie – odpowiednio 17 w 2014 roku, 6 w 2015 roku i 8 w 2016 roku.

3.4.3 Zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej

Na obszarze Gminy Krupski Młyn działalność prowadzi wielu przedsiębiorców zróżnicowanych pod względem wykonywanej działalności. Stosowane dane zamieszczone są w poniższych tabelach.

Tabela 30 *Przedsiębiorcy działający na terenie Gminy Krupski Młyn pod względem rodzaju wykonywanej działalności – 20 najpopularniejszych wg CDIEG w roku 2016r.*

Lp.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
1.	4339Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	31
2.	4120Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	30
3.	4322Z	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych i klimatyzacyjnych	29
4.	4333Z	Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	29
5.	4321Z	Wykonywanie instalacji elektrycznych	28
6.	4329Z	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	28
7.	4332Z	Zakładanie stolarki budowlanej	28
8.	4791Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	28
9.	4311Z	Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych	27
10.	4331Z	Tynkowanie	27
11.	4334Z	Malowanie i szklenie	27
12.	4399Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	25
13.	4391Z	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	24
14.	4719Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	24
15.	4775Z	Sprzedaż detaliczna kosmetyków i artykułów toaletowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	24
16.	4312Z	Przygotowanie terenu pod budowę	23
17.	4799Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami	23
18.	4941Z	Transport drogowy towarów	23
19.	4711Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	19
20.	4778Z	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Tabela 31 Aktywne podmioty gospodarcze na terenie Gminy Krupski Młyn w 2016 r. wg CDIEG

Sołectwo	Mieszkańcy	Firmy	% liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na mieszkańców sołectwa	% liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na całkowitą liczbę mieszkańców
Krupski Młyn	1651	47	2,85%	0,32%
Potępa	873	29	3,32%	0,19%
Kanol	17	1	5,88%	0,01%
Odmuchów	25	1	4,00%	0,01%
Ziętek	710	3	0,42%	0,02%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Najmniejszą aktywnością, jeżeli chodzi o prowadzenie działalności gospodarczej, charakteryzuje się obszar Ziętka. Na jednego mieszkańca tej miejscowości przypada 0,42% podmiotu gospodarczego. Najlepiej sytuacja wygląda w Kanolu (5,88%) oraz w Odmuchowie (4,00%). Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w tych miejscowościach jest mała, jednak wynika to z niewielkiej liczby mieszkańców.

3.4.4 Zjawiska kryzysowe w sferze środowiskowej

Gmina Krupski Młyn boryka się ze zjawiskami kryzysowymi w sferze środowiska głównie w obszarze hałasu oraz zanieczyszczenia wód a także, co jest symptomatyczne na terenach wiejskich, z zanieczyszczeniem powietrza.

Hałas

Funkcjonowanie na terenie Gminy Krupski Młyn Zakładu Nitroerg SA, produkującego min. materiały strzelnicze na potrzeby głównie KGHM Polska Miedź związane jest z częstymi próbami strzelniczymi. Dyskomfort z tym związany występuje w największym stopniu w Krupskim Młynie (z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo terenów mieszkaniowych z terenem Nitroergu). Dyskomfort ten, choć o mniejszym nasileniu, występuje także na terenie pozostałych miejscowości gminy – w Ziętku, Kanolu, Potępie, Żyłce i Odmuchowie.

Zanieczyszczenie wód

Problemem zanieczyszczenia wód związany jest w głównej mierze z brakiem zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Jedynym obszarem, który nie jest wyposażony w system kanalizacyjny jest obszar Krupskiego Młyna w rejonie ulic Mickiewicza i Świerczewskiego. Wprawdzie na pozostałym terenie funkcjonuje kanalizacja zbiorcza (pozostałe ulice w Krupskim Młynie, Ziętek i Potępa) lub indywidualne systemy oczyszczania ścieków (Kanol, Odmuchów i Żyłka) to

jednak na terenie Ziętka system zbiorczy jest mocno wyeksploatowany i przestarzały, stwarzając znaczne uciążliwości zapachowe i borykając się z problemem nieosiągania norm oczyszczania ścieków wynikających z odpowiednich przepisów prawa.

Zanieczyszczenie powietrza

Dane dotyczące zanieczyszczenia powietrza dla obszaru Gminy Krupski Młyn nie są dostępne – nie są prowadzone pomiary jakości powietrza i jego składu fizyko-chemicznego. Najbliższe stacje pomiarowe znajdują się w Lublińcu (w odległości 12 km, stacja mierzy jedynie poziom pyłu zawieszonego PM 10) oraz Tarnowskich Górach (w odległości 15 km, gdzie mierzone są poziomy pyłu zawieszonego PM 10 i PM 2,5, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu). Zgodnie z pomiarami w tych stacjach przekroczenia norm dotyczą jedynie pyłu zawieszonego PM 10 i dotyczą pojedynczych dni (w zależności od ciśnienia i siły wiatru). Odczuwalny poziom zanieczyszczenia powietrza, z uwagi na zabudowę (zwartą czy luźną), używane nośniki energii (źródła odnawialne, węgiel, drewno) i wykorzystywany system ogrzewania (zbiorczy czy indywidualny) największy jest na terenie zabudowy indywidualnej w Krupskim Młynie, na terenie Ziętka i Potępy.

Podsumowanie

Wynikiem analizy występowania i natężenia wyżej opisanych zjawisk kryzysowych jest określenie obszarów, w których te zjawiska występują w największym natężeniu. Obszarami o takiej charakterystyce jest Krupski Młyn, na terenie którego występują wszystkie dysfunkcje środowiskowe (miejscowy brak kanalizacji i zanieczyszczenie powietrza a także hałas choć te dwa czynniki w najmniejszym stopniu) i Ziętek (na terenie którego występuje problem dysfunkcji systemu oczyszczania ścieków, zanieczyszczenia powietrza i w mniejszym nasileniu hałas).

3.4.5 Zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

3.4.5.1 Infrastruktura techniczna i społeczna

Gminna infrastruktura społeczna została przedstawiona w tabeli poniżej. Wymieniono w niej budynki użyteczności publicznej oraz tereny, spełniające funkcje terenów użyteczności publicznej.

Tabela 32 *Gminna infrastruktura społeczna*

Nazwa	Lokalizacja
Domy Kultury (Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i	Potępa, ul. Tarnogórska 4A

Rekreacji)	
Klub w Ziętku	Ziętek blok nr 2
Dom Kultury w Krupskim Młynie	Krupski Młyn, ul. Zawadzkiego 3
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Krupski Młyn, ul. Zawadzkiego 3
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sawmed	Krupski Młyn, ul Główna 11
boiska trawiaste, boisko wielofunkcyjne, korty tenisowe, siłownia zewnętrzna, miasteczko rowerowe, ścianka wspinaczkowa, plac zabaw dla dzieci, przystań kajakowa, budynek sportowy): teren rekreacyjny Oczko	Krupski Młyn, ul. Główna
basen letni	Krupski Młyn, ul. Główna
boisko sportowe wielofunkcyjne, siłownia zewnętrzna, plac zabaw dla dzieci	Potępa, ul. Tarnogórska 12
teren rekreacyjny: plac zabaw dla dzieci, boisko do siatkówki plażowej, wspinalnia linowa	Odmuchów
plac zabaw dla dzieci	Krupski Młyn, ul. Leśmiana
plac zabaw dla dzieci, wspinalnia linowa	Ziętek
hala sportowa z siłownią	Krupski Młyn, ul. Dąbrowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

W związku ze zwiększającym się udziałem osób w wieku poprodukcyjnym w ilości mieszkańców (22%), wysokim odsetkiem osób niepełnosprawnych (4,6%), niską mobilnością osób starszych i niepełnosprawnych, zmianami na rynku pracy oraz w sferze stanu zdrowia mieszkańców (wzrost ilości osób zapadających na choroby cywilizacyjne) ograniczonymi środkami budżetu gminy oraz niską aktywnością organizacji pozarządowych (w gminie zarejestrowanych jest 12 NGO ale tylko Caritas prowadzi działania w sferze usług społecznych) braki w infrastrukturze, w której prowadzona byłaby aktywizacja społeczna czy zawodowa, wspierana byłaby spójność społeczna i działania zapewniające włączenie społeczne są zauważalne i realnie ograniczają możliwość niwelacji dysfunkcji społecznych.

Na terenie Gminy Krupski Młyn w trzech miejscowościach istnieje sieć kanalizacji sanitarnej.

Tabela 33 *Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Krupski Młyn*

Lp.	Miejscowość	Stan/podstawowe informacje
1.	Krupski Młyn	System kanalizacyjny dla miejscowości Krupski Młyn obejmuje swym zasięgiem 95% miejscowości i jest systemem mieszanym. Obsługuje 1766 osób. Składa się z 7,6 km sieci kanalizacyjnej sanitarnej wykonanej z rur kamionkowych i betonowych. Podłączony jest do oczyszczalni ścieków Krupskim Młynie.
2.	Ziętek	System kanalizacyjny dla Osiedla Ziętek obejmuje swym zasięgiem całe Osiedle Ziętek i jest systemem ogólnospławnym. Obsługuje 731 osób. Składa się z 1 km sieci wykonanej z rur kamionkowych i betonowych i podłączony jest do oczyszczalni ścieków Ziętek.

3.	Potępa	System kanalizacji sanitarnej w miejscowości Potępa obejmuje całą miejscowość Potępa bez miejscowości Żyłka, Odmuchów, Kanol. Składa się z 7,1 km sieci wykonanej z PVC zakończonej przepompownią ścieków. Ścieki z przepompowni przesyłane są kolektorem tłocznym do Oczyszczalni ścieków w Tworogu. System obsługuje 786 osób w 221 gospodarstwach domowych i 2 budynki użyteczności publicznej (Szkoła, Budynek Wielofunkcyjny). Ilość ścieków odprowadzonych systemem kanalizacyjnym do Oczyszczalni w Tworogu to około 25 tys. m3w 2013 r. Miejscowości Potępa tj. Żyłka, Kanol, Odmuchów za względu na spore odległości od miejscowości Potępa nie posiadają systemu kanalizacyjnego. Liczba mieszkańców tych miejscowości jest niewielka. Gospodarstwa domowe wyposażone są w zbiorniki bezodpływowe. Ścieki z tych zbiorników wywożone są taborem asenizacyjnym przez firmę ZUK w Tworogu na zlecenie właścicieli gospodarstw domowych do oczyszczalni ścieków w Tworogu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Na terenie Gminy istnieje sieć wodociągowa. Dane dotyczące jest stanu technicznego prezentuje poniższa tabela.

Tabela 34 *Sieć wodociągowa na terenie Gminy Krupski Młyn*

Lp.	Miejscowość	Stan/podstawowe informacje
1.	Krupski Młyn	System wodociągowy składa się z Ujęcia wody zlokalizowanego na ul. Głównej w Krupskim Młynie oraz sieci wodociągowej promienistej zaopatrującej w wodę wszystkie budynki w miejscowości. Sieć wodociągowa o długości 6,4 km wykonana jest z rur żeliwnych (3,2km), stalowych (0,8 km), rur PVC (1,2 km), rur PE (1,2 km). System obsługuje 1766 osób. Ilość wody dostarczonej do odbiorców to 68 tys. m3w 2013 r. Ujęcie wody podziemnej pobiera wodę z utworów serii węglanowej triasu, otworem studziennym zlokalizowanym w Krupskim Młynie przy ul. Głównej w ilości: Q śr. d = 320 m3/d. Ujęcie zaopatruje w wodę mieszkańców całej miejscowości Krupski Młyn. Woda bez uzdatniania jest podawana do sieci.
2.	Ziętek	System wodociągowy składa się z ujęcia wody zlokalizowanego na Osiedlu Ziętek oraz sieci wodociągowej promienistej zaopatrującej w wodę Osiedle Ziętek oraz miejscowości Żyłka i Kanol. Sieć wodociągowa o długości 5,9 km wykonana jest z rur żeliwnych (2,5 km), rur stalowych (0,5 km), rur PE (2,9 km). System obsługuje 774 osób w tym: Osiedle Ziętek-731 osób, Kanol-19 osób, Żyłka-26 osób. Ilość wody dostarczonej do odbiorców to 46,6 tys. m3 w 2013 r. Ujęcie wody podziemnej z utworów triasu pobierana otworem studziennym zlokalizowanym na osiedlu Ziętek w ilości: Q ir. d = 128 m3/d. Ujęcie zaopatruje w wodę mieszkańców Osiedla Ziętek, Starego Ziętka oraz miejscowości Kanol i Żyłka. Woda uzdatniana jest w stacji odżelaziania i napowietrzana.
3.	Potępa	System wodociągowy składa się z Ujęcia wody zlokalizowanego w miejscowości Potępa oraz sieci wodociągowej promienistej zaopatrującej w wodę mieszkańców miejscowości Potępa. Sieć wodociągowa o długości 8,1 km wykonana jest głównie z rur stalowych (4,2 km), rur PVC (1,8 km), rur PE (2,1 km).

		System obsługuje 786 osób w 221 gospodarstwach domowych i 2 budynki użyteczności publicznej (Szkoła, Budynek Wielofunkcyjny). Ilość wody dostarczonej do odbiorców to 44,5 tys. m3w 2007 r. Miejscowość Odmuchów nie posiada cieci wodociągowej. Zamieszkany jest przez 26 osób korzystających z własnych studni. Ujęcie wody podziemnej z utworów triasu pobierana otworem studziennym zlokalizowanym w miejscowości Potępa w ilości: Qśr.d = 120 m3/d. Ujęcie zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości Potępa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Większość rurociągów na terenie gminy jest nowa i pochodzi z 2013r. Jedynie Odmuchów nie posiada sieci wodociągowej. Zamieszkany jest przez 26 osób korzystających z własnych studni.

Na terenie Gminy istnieje infrastruktura ciepłownicza. Dane dotyczące jest stanu technicznego prezentuje poniższa tabela.

Tabela 35 *Infrastruktura ciepłownicza na terenie Gminy Krupski Młyn*

Lp.		Kotłownia	Stan/podstawowe informacje
1.		Kotłownia gazowo-olejowa w Krupskim Młynie przy ul. Leśmiana o mocy 2,24 MW	Kotłownia dostarcza ciepło do osiedla budynków wielorodzinnych za pośrednictwem sieci będącej własnością PEC „Ciepłogaz" Sp. z o.o.. Dane kotłowni (rok budowy 1999): Moc zainstalowana: dwa kotły Paromat Simpleks (rok budowy1996): 1.120 kW (gazowy) + 1.120 kW (gazowo-olejowy) Moc na c.w.u. średnia: 200-250 kW (lato) Moc zamówiona: 1,2 MW Kotłownia dostarcza ciepło do osiedla budynków wielorodzinnych za pośrednictwem sieci będącej własnością PEC „Ciepłogaz" Sp. z o.o.o łącznej długości 2544 m, w tym 366 m sieci z rur stalowych w kanałach izolowanych wełną mineralną wybudowanej w 1989r., pozostała sieć wykonana z rur preizolowanych wybudowana 1999r.
2.		Kotłownia gazowo-olejowa w Krupskim Młynie przy ul. Tarnogórskiej 12 o mocy 2,02 MW	Dane kotłowni TG-12 (rok budowv1996): Moc zainstalowana: dwa kotły Paromat Simpleks VIESSMANN: 1.120 kW (gazowy) + 895 kW (olejowy) Moc na c.w.u.: Moc zamówiona: 0.65MW Kotłownia dostarcza ciepło do osiedla budynków wielorodzinnych za pośrednictwem sieci będącej własnością PEC „Ciepłogaz Sp. z o.o. o łącznej długości 2022 m, w tym 967m sieci z rur stalowych w kanałach izolowanych wełną mineralną wybudowanej w 1989r., pozostała sieć wykonana z rur preizolowanych wybudowana 1996r.
3.		Kotłownia Za-3	Moc zainstalowana 0,12 MW kocioł Howal Euro 3 Moc zamówiona 0,12 (rok budowy 2005) Kotłownia dostarcza ciepło do budynków za pośrednictwem sieci preizoiowanej będącej własnością PEC „Ciepłogaz" Sp. z o.o.
4.		Kotłownie lokalne	**Krupski Młyn**

			Mickiewicza 1-0,12 MW(rok budowy 2008) moc zamówiona 75kW. **Ziętek** Blok 17 - 0,148MW (rok budowy 1996) moc zamówiona 0,138MW zasila w ciepło bloki 17 i 2; Blok 16 - 0,168 MW (rok budowy 1997) moc zamówiona 0,129 MW zasila w ciepło bloki 16 i 13; Blok 6 - 0,2MW (rok budowy 2000) moc zamówiona 0,178 MkW zasila bloki 6, 11 i 4; Blok 7 - 0,22MW (rok budowy 2005) moc zamówiona 0,109MW zasila bloki 7 i 8; **Potępa** ul. Tarnogórska 4a – 0,037MW (rok budowy 2012) moc zamówiona 0,037 MW ul. Tarnogórska 12 - 0,1 MW (rok budowy 1994) moc zamówiona 0,084MW

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Badanie przestrzeni publicznej dokonane przez pracowników Urzędu Gminy Krupski Młyn pozwoliło na wskazanie terenów o niskich walorach estetycznych.

Tabela 36 *Obszary na terenie Gminy Krupski Młyn o niskich walorach estetycznych*

Lp.	Miejscowość	Opis
1.	Krupski Młyn	była bocznica kolejowa w Krupskim Młynie
2.	Krupski Młyn	teren posesji (garaże i dziedziniec) oraz budynek przy ul. Głównej 9
3.	Krupski Młyn	teren prywatny (niedokończony budynek) przy poczcie przy ul. Zawadzkiego
4.	Krupski Młyn	budynki prywatne i nawierzchnie w centrum miejscowości Krupski Młyn (sklep Szach – elewacja i otoczenie, sklep Fresh Market – nawierzchnia asfaltowa, budynek byłego ośrodka zdrowia – elewacja i otoczenie)
5.	Krupski Młyn	teren wokół budynku Urzędu Gminy – lokale socjalne, budynek Urzędu i jego otoczenie wraz z przystankiem autobusowym przy ul. Krasickiego
6.	Obszar gminy	drogi powiatowe (nawierzchnie)
7.	Krupski Młyn	przystanek końcowy przy bramie zakładów Nitroerg przy ul. Zawadzkiego
8.	Ziętek	niezmodernizowane budynki oraz nawierzchnia ulic wewnętrznych
9.	Krupski Młyn	otoczenie wokół budynku byłego żłobka przy ul. Zawadzkiego
10.	Krupski Młyn	parking przy NZOZ Sawmed przy ul. Głównej
11.	Potępa	tereny wzdłuż rzeki Stoły i Małej Panwi – „stawki”, łąki, nieistniejące przejście przez rzekę Małą Panew w przedłużeniu ul. Piecucha
12.	Stary Ziętek	działka zabudowana budynkiem gospodarczym (stodoła)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Zdecydowana większość obszarów o niskich walorach estetycznych znajduje się na obszarze miejscowości Krupski Młyn i stanowi ona 66,7%. Obszar Ziętka (w tym także Starego Ziętka) stanowi 16,7%, natomiast obszaru Potępy 8,3%.

3.4.5.2 Komunikacja publiczna

Na terenie gminy Krupski Młyn są obszary, na których nie jest zapewniona komunikacja pasażerska. Obszarami tymi jest miejscowość Odmuchów oraz Żyłka, gdzie odległość od przystanków komunikacyjnych wynosi ponad 3 km.

3.4.6 Zjawiska kryzysowe w sferze technicznej

Sfera techniczna na terenie Gminy Krupski Młyn obejmuje swoim zakresem stan techniczny obiektów budowlanych, w tym mieszkaniowych. W poniższej tabeli zamieszczono informacje dotyczące stanu technicznego budynków, podłączenia do kanalizacji, spełniania przez budynki wymogów z zakresu ochrony środowiska i energooszczędności oraz rodzaju stosowanego ogrzewania.

Tabela 37 *Gminne zasoby mieszkaniowe*

Lp.	Miejscowość	Ulica i nr	Stan techniczny budynku wg. 5-letniego przeglądu	Podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej	Rozwiązania techniczne energooszczędnościowe, ochrona środowiska	Rodzaj ogrzewania
1.	Krupski Młyn	ul. Buczka 4	zadawalający	tak	budynek po termomodernizacji	c.o. z sieci gazowej
2.	Krupski Młyn	ul. Buczka 6	zadawalający	tak	budynek po termomodernizacji	c.o. z sieci gazowej
3.	Krupski Młyn	ul. Buczka 8	zadawalający	tak	budynek po termomodernizacji	c.o. z sieci gazowej
4.	Krupski Młyn	ul. Główna 9	zadawalający	tak	do remontu	c.o. z sieci gazowej
5.	Krupski Młyn	ul. Mickiewicza 1	zadawalający	tak	do remontu	c.o. z sieci gazowej
6.	Krupski Młyn	ul. Krasickiego 7	średni	tak	do remontu	indywidualne grzejniki elektryczne
7.	Ziętek	Ziętek blok 1	zadawalający	tak	do remontu	c.o. z lokalnej kotłowni węglowej
8.	Ziętek	Ziętek blok 3	zadawalający	tak	do remontu + wprowadzenie instalacji c.o.	indywidualne piece węglowe
9.	Ziętek	Ziętek blok 5	zadawalający	tak	do remontu + wprowadzenie instalacji c.o.	indywidualne piece węglowe
10.	Ziętek	Ziętek blok 7	zadawalający	tak	budynek po termomodernizacji	c.o. z lokalnej kotłowni gazowej
11.	Ziętek	Ziętek blok 8	zadawalający	tak	budynek po termomodernizacji	c.o. z lokalnej kotłowni gazowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krupski Młyn

Analizie poddano 11 budynków na terenie Gminy Krupski Młyn. Ogólny stan techniczny wszystkich budynków jest zadowalający. Wszystkie budynki są także podłączone do sieci kanalizacyjnej. Problem ochrony środowiska oraz rozwiązań technicznych energooszczędnościowych jest widoczny we wszystkich miejscowościach. Termomodernizacji dokonano jedynie w pięciu budynkach – 3 w Krupskim Młynie i 2 w Ziętku, co stanowi 45% zasobów mieszkaniowych. Do remontu kwalifikuje się sześć budynków - 3 w Krupskim Młynie i 3 w Ziętku, co stanowi 55% zasobów. Jeżeli chodzi o rodzaj stosowanego ogrzewania, to przyjazne środowisku, gazowe ogrzewanie zastosowane jest w siedmiu budynkach – 5 w Krupskim Młynie i 2 w Ziętku. W 1 budynku są indywidualne grzejniki elektryczne, a w 3 zastosowano ogrzewanie węglowe.

3.5 Analiza obszarów kryzysowych na podstawie badań ankietowych

W ramach opracowywanego programu prowadzono m. innymi konsultacje społeczne w formie ankietowej. Pierwsze konsultacje prowadzono w okresie 10.05 – 24.05.2016 r., drugie w terminie 22.06 – 8.07.2016 r. W obydwu przypadkach wykorzystano technikę kwestionariusza ankietowego, papierowe kwestionariusze ankietowe były dostępne w każdej miejscowości, oraz we wszystkich jednostkach gminnych, w samej gminie oraz sklepach na terenie gminy. Ponadto kwestionariusze dostępne były także na stronie internetowej gminy. Kwestionariusze poprzedzone były przystępną informacją w jakim celu przeprowadzane są badania. Ponadto zamieszczono informacje o prowadzonych badaniach na gminnych tablicach ogłoszeń, a także jednostkach gminnych, samej gminie i na jej stronie internetowej. Kwestionariusze mogły być składane zarówno drogą internetową jak i w wersji papierowej, w jednostkach gminnych lub gminie. W ramach pierwszych konsultacji na ankiety odpowiedziało 79 osób i 11 osób w ramach konsultacji drugich. Mieszkańcy Gminy Krupski Młyn wypowiedzieli się w formie ankiety na temat głównych problemów społecznych. Pytanie zostało skonstruowane w taki sposób, aby dawało możliwość oceny stopnia ważności dla ankietowanych danego zagadnienia. Do głównych problemów społecznych zostały zaliczone następujące obszary: bieda i ubóstwo; alkoholizm, narkomania, dopalacze; bezrobocie; przestępczość i chuligaństwo; bezdomność; defaworyzacja i wykluczenie; dewastacja mienia oraz przemoc w rodzinie. Ankietowani mieli możliwość wybrać trzy z wyżej wymienionych problemów społecznych i określić za pomocą cyfr od 1 do 3 stopień „pilności" ich rozwiązania na terenie danej miejscowości. Zebrane dane prezentowane są w poniższej tabeli.

Tabela 38 *Główne problemy społeczne w ujęciu procentowym cz 1*

Miejscowość	bieda i ubóstwo (%)				alkoholizm, narkomania, dopalacze (%)				bezrobocie (%)				przestępczość i chuligaństwo (%)			
	stopień ważności			suma	stopień ważności			suma	stopień ważności			suma	stopień ważności			suma
	1	2	3		1	2	3		1	2	3		1	2	3	
Krupski Młyn	9,52	4,76	4,76	19,05	4,76	0,00	0,00	4,76	9,52	19,05	4,76	33,33	0,00	0,00	9,52	9,52
Ziętek	23,81	4,76	4,76	33,33	4,76	9,52	4,76	19,05	4,76	14,29	9,52	28,57	0,00	0,00	4,76	4,76
Potępa	8,33	4,17	4,17	16,67	0,00	0,00	12,50	12,50	12,50	4,17	0,00	16,67	0,00	4,17	8,33	12,50
Kanol	4,76	14,29	4,76	23,81	0,00	0,00	4,76	4,76	9,52	9,52	4,76	23,81	4,76	0,00	4,76	9,52
Żyłka	4,76	4,76	4,76	14,29	0,00	4,76	4,76	9,52	9,52	9,52	9,52	28,57	4,76	4,76	9,52	19,05
Odmuchów	14,29	9,52	0,00	23,81	0,00	0,00	4,76	4,76	9,52	9,52	9,52	28,57	0,00	0,00	4,76	4,76
Łącznie	32,56	20,93	11,63	65,12	4,65	6,98	16,28	27,91	27,91	32,56	18,60	79,07	4,65	4,65	20,93	30,23

Źródło: *opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych*

Tabela 39 *Główne problemy społeczne w ujęciu procentowym cz 2*

Miejscowość	bezdomność (%)				defaworyzacja i wykluczenie (%)				dewastacja mienia (%)				przemoc w rodzinie (%)			
	stopień ważności			suma	stopień ważności			suma	stopień ważności			suma	stopień ważności			suma
	1	2	3		1	2	3		1	2	3		1	2	3	
Krupski Młyn	0,00	0,00	0,00	0,00	4,76	9,52	4,76	19,05	4,76	0,00	4,76	9,52	0,00	0,00	4,76	4,76
Ziętek	0,00	0,00	4,76	4,76	0,00	4,76	0,00	4,76	0,00	0,00	4,76	4,76	0,00	0,00	0,00	0,00
Potępa	0,00	0,00	0,00	0,00	4,17	12,50	4,17	20,83	4,17	8,33	4,17	16,67	4,17	0,00	0,00	4,17
Kanol	0,00	0,00	0,00	0,00	9,52	0,00	4,76	14,29	4,76	9,52	9,52	23,81	0,00	0,00	0,00	0,00
Żyłka	4,76	0,00	0,00	4,76	4,76	9,52	0,00	14,29	0,00	0,00	4,76	4,76	4,76	0,00	0,00	4,76
Odmuchów	0,00	4,76	0,00	4,76	4,76	4,76	9,52	19,05	4,76	0,00	4,76	9,52	0,00	4,76	0,00	4,76
Łącznie	2,33	2,33	2,33	6,98	13,95	20,93	11,63	46,51	9,30	9,30	16,28	34,88	4,65	2,33	2,33	9,30

Źródło: *opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych*

Po analizie można dostrzec główne problemy społeczne istotne dla ankietowanych mieszkańców Gminy Krupski Młyn. Problem bezrobocia pojawiał się aż w 79,07% odpowiedzi. Kolejny problem to bieda i ubóstwo, którą została oznaczona w 65,12% odpowiedzi. Na trzecim miejscu znalazł się problem defaworyzacji i wykluczenia z 46,51% wynikiem. Problemy pojawiały się w odpowiedziach ankietowanych z poszczególnych miejscowości z różnym natężeniem. I tak w Krupskim Młynie 33,33% procent ankietowanych uważa za ważny problem bezrobocia, 19,05% biedy i ubóstwa oraz 19,05% de faworyzacji i wykluczenia. Pod względem natężenia problemu, obszarami najważniejszym okazują się na równi bezrobocie oraz bieda i ubóstwo, a następnie uzależnienia, de faworyzacji i wykluczenie i dewastacja mienia.

Ankietowani z Ziętka jako główny wskazali problem biedy i ubóstwa – 33,33. W dalszej kolejności bezrobocie – 28,57%, oraz uzależnienia – 19,05%. Tak samo rozkłada się na podane problemy stopień ich ważności.

W Potępie ankietowani zwrócili głównie uwagę na de faworyzację i wykluczenie (20,83%), natomiast w drugiej kolejności na problemy biedy i ubóstwa, bezrobocia oraz dewastacji mienia (po 16,67%). Jako najistotniejsze ankietowani wskazali problemy bezrobocia oraz biedy i ubóstwa.

W Kanolu ankietowani na tym samym poziomie, tj. po 23,81% wskazań, zwracali uwagę na problem z biedą i ubóstwem, bezrobociem oraz dewastacją mienia. Jednak jako najistotniejszy wskazywali problem bezrobocia.

Głównym problemem wskazanymi przez ankietowanych z Żyłki okazały się być bezrobocie – 28,57%, przestępczość i chuligaństwo – 19,05% oraz na równi defaworyzacja i wykluczenie oraz bieda i ubóstwo – po 14,29%. Najistotniejszym problemem okazało się być bezrobocie.

W Odmuchowie wskazane zostały problemy bezrobocia – 28,57%, biedy i ubóstwa – 23,81% oraz de faworyzacji i wykluczenia – 19,05%. Jednak problem biedy i ubóstwa okazał się być najbardziej nasilony.

W oparciu o przeprowadzone badania ankietowe zidentyfikowano miejsca, obszary i obiekty na terenie gminy, wymagające według mieszkańców interwencji, są zdegradowane lub zaniedbane i dotknięte negatywnymi zjawiskami kryzysowymi.

Tabela 40 *Wskazanie miejsc, obszarów, obiektów wymagających interwencji.*

Miejscowość	sfera	miejsce/obszar
Krupski Młyn	infrastrukturalna, techniczna i przestrzenna	drogi gminne, chodniki, park przy poczcie, place zabaw, staw „Oczko" i amfiteatr i tereny sąsiadujące, przejście na cmentarz przez tory, budynek Urzędu Gminy i tereny sąsiadujące, tereny po byłej parowozowni i rejon peronu kolejowego, osiedle Zielona Kolonia, rejon lokali socjalnych przy ul. Krasickiego, zaniedbane budynki handlowe przy rondzie oraz przy poczcie, brak śmietników, nie wykorzystany budynek Kasyna i starego przedszkola, rejon ul. Słonecznej i budynek mieszkalno-usługowy przy ul. Głównej 9 w Krupskim Młynie, ścieżki rowerowe, modernizacja mostu betonowego, brak bazy turystycznej, brak bazy kulturalnej, odbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej, poprawa warunków lokalowych w przedszkolu
	środowiskowa	zaśmiecony obszar po starym kościele, niska emisja z indywidulanych domostw, rowy melioracyjne okolice ul. Sienkiewicza
	społeczna	negatywne zjawiska społeczne w okolicy sklepów przy ul. Tarnogórskiej, brak oferty dla młodzieży, niepełnosprawnych, seniorów, samotnych matek, rodzin z dysfunkcjami
Ziętek	infrastrukturalna, techniczna i przestrzenna	drogi gminne, droga przy garażach, chodniki, termomodernizcja budynków mieszkalnych i stan kanalizacji,
	społeczna	negatywne zjawiska społeczne, alkoholizm, wandalizm, brak oferty dla młodzieży, niepełnosprawnych, seniorów, samotnych matek, rodzin z dysfunkcjami
Potępa	infrastrukturalna, techniczna i przestrzenna	droga na działki, droga w kierunku Odmuchowa, zalew w Potępie, brak przejścia dla pieszych (przystanek „Zalew" – Potępa), tzw. Stawki, boisko przy szkole
Odmuchów	infrastrukturalna, techniczna i przestrzenna	drogi gminne, staw w Odmuchowie wraz z otoczeniem
	środowiskowa	rejon stawu Odmuchów (poprawa jakości wody)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych

Synteza wyników pozwala wskazać główne kategorie interwencji. Zidentyfikowane zjawiska kryzysowe zostały wskazane w 4 z 6 miejscowości gminy Krupski Młyn. Ankietowani nie wskazali żadnych obszarów problemowych w miejscowościach Żyłka i Kanol. W szczególności według respondentów interwencji wymaga sfera infrastrukturalna

i przestrzenna, która została wskazana we wszystkich 4 miejscowościach (o których mowa powyżej). Sfera środowiskowa została wskazana w 2 miejscowościach (Krupski Młyn, Odmuchów). Natomiast sfera społeczna wymaga interwencji wg. ankietowanych, w 2 miejscowościach (Krupski Młyn, Ziętek). Podkreślić należy, że miejscowościami, w których zdiagnozowano problemy społeczne występujące w powiązaniu z problemami sfery infrastrukturalnej, przestrzennej a także w części środowiskowej, są miejscowości Krupski Młyn i Ziętek.

Pozostałe wyniki badań ankietowych wraz z analizą stanowią załącznik do niniejszego programu.

3.6 Wyznaczenie obszarów zdegradowanych

Przeprowadzono całościową diagnozę sytuacji w gminie Krupski Młyn w celu identyfikacji zjawisk kryzysowych. Diagnozę wykonano w oparciu o istniejące dokumenty strategiczne, dane statystyczne, w tym gromadzone na poziomie lokalnym. Konieczne dane udostępnił m. innymi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Komisariat Policji i Powiatowy Urząd Pracy. Diagnoza sytuacji kryzysowej została przeprowadzona także z wykorzystaniem wyników dwóch badań ankietowych. Jednym z kluczowych elementów prac nad przedmiotowym Programem Rewitalizacji było spotkanie z interesariuszami o charakterze warsztatowym i konsultacyjnym. 6 września 2016 roku w godz. 15.00 – 18.00 na Sali posiedzeń Rady Gminy przy ulicy Głównej 5 w Krupskim Młynie, zaprezentowano założenia teoretyczne procesu rewitalizacji, przedstawiono analizę obszaru gminy w kontekście planowanej delimitacji obszaru poddanego rewitalizacji, przedstawiono dane pozyskane ze źródeł GUS, ankiet, danych Urzędu Gminy, GOPS i Policji. Program warsztatów obejmował także m.in.:

- prezentację granic obszaru wstępnie proponowanego do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi na podstawie wyników diagnozy obejmującej analizę danych statystycznych dot. zwłaszcza demografii, bezrobocia, pomocy społecznej oraz aktywności gospodarczej,
- ustalenie w wyniku dyskusji listy najważniejszych problemów i wyzwań rewitalizacyjnych dla obszaru,
- wskazanie terenów, miejsc i obiektów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych wraz z przyjęciem wstępnych pomysłów projektów. W warsztatach wzięło udział 18 osób, w spotkaniu uczestniczyli mieszkańcy gminy oraz przedstawiciele sektorów: publicznego (władze Gminy, przedstawiciele jednostek gminnych, radni gminni i powiatowi, sołtysi);

gospodarczego (przedstawiciele sektora MŚP prowadzący działalność na terenie gminy) oraz obywatelskiego (przedstawiciele organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie gminy a także OSP z terenu gminy oraz lokalni liderzy). Spotkanie to dało możliwość poznania postaw poszczególnych grup interesariuszy względem planowanej rewitalizacji a także posłużyło przeprowadzania pogłębionych analiz jakościowych. Ponadto zorganizowano dwa dodatkowe spotkania dla przedstawicieli Urzędu Gminy (20 lipca 2016 roku i jego jednostek (21 lipca 2016 roku) których, celem było wypracowanie kompleksowego zestawu przedsięwzięć, służących rozwiązaniu zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych oraz oceniono możliwość włączenia ich do Programu Rewitalizacji.

Podsumowując narzędziami i technikami partycypacyjnymi wykorzystanymi w trakcie opracowywania Programu Rewitalizacji były przeprowadzone badania i warsztaty. W zakres przeprowadzonych badań wchodziły:

- pogłębione wywiady eksperckie przeprowadzone z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, GOKSIR i animatorami kultury, osobami odpowiedzialnymi z ramienia Urzędy Gminy za współpracę z organizacjami pozarządowymi, Komendantem Komisariatu Policji w Tworogu,
- spacer badawczy przeprowadzony przez członków zespołu odpowiedzialnego za opracowanie Programu wraz z przedstawicielami Urzędu Gminy,
- badania wg. metody ilościowej na podstawie zgromadzonych danych publicznych,
- badania ankietowe.

W odniesieniu do narzędzi warsztatowych zastosowano:

- warsztaty strategiczne przy użyciu technik moderacji wizualnej,
- wywiady grupowe przeprowadzone w trakcie prowadzonych konsultacji,
- tzw. spotkanie komórek planujących z Urzędu Gminy z przedstawicielami jednostek i wydziałów podległych,
- spotkanie grupy roboczej (gminnego roboczego zespołu) w sprawie rewitalizacji).

Biorąc pod uwagę podstawowe kategorie problemów jakimi są: wyludnianie, problemy społeczne, bezrobocie, zadłużenie, przestępczość, niski poziom aktywności organizacji pozarządowych oraz uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym, słabo rozwinięta sfera gospodarcza, słabo rozwinięta sfera przestrzenno-funkcjonalna oraz techniczna, problemy środowiskowe, można wstępnie ustalić takie miejscowości Gminy Krupski Młyn, gdzie tego typu negatywne zjawiska występują z największą intensywnością. Podsumowując, w dwóch

miejscowościach: Krupskim Młynie i Ziętku, występują ponadprzeciętne poziomy negatywnych zjawisk kryzysowych w większości badanych kategorii. W pozostałych miejscowościach zjawiska kryzysowe występują w mniejszym stopniu lub nie zostały zidentyfikowane. Występowanie zjawisk kryzysowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Krupski Młyn, zostało przedstawione w syntetycznym ujęciu, w formie graficznej w poniższej tabeli. W przeprowadzonej diagnozie skupiono się na kategoriach problemów, które są mierzalne dla wszystkich analizowanych jednostek.

Tabela 41 *Syntetyczna ocena zjawisk kryzysowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Krupski Młyn*

SOŁECTWO/ RODZAJ PROBLEMU	WYLUDNIANIE	UBÓSTWO	BEZRADNOŚĆ	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	ALKOHOLIZM	BEZROBOCIE	ZADŁUŻENIE	PRZESTĘPCZOŚĆ	KAPITAŁ SPOŁECZNY	UCZESTNICTWO W ŻYCIU KULTURALNYM	SFERA GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA	SFERA ŚRODOWISKOWA	SONDAŻ	SUMA
Krupski Młyn																11
Ziętek																13
Potępa																8
Żyłka																4
Kanol																4
Odmuchów																5

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie danych przedstawionych w powyższej tabeli należy przyjąć, że obszarami w których koncentruje się najwięcej negatywnych zjawisk są miejscowości oznaczone kolorem czerwonym tj.:

- Krupski Młyn, który podlega procesowi wyludniania i jest miejscem koncentracji osób korzystających z pomocy społecznej, w szczególności ze względu na ubóstwo, bezradność oraz niepełnosprawność. Dodatkowo na tym obszarze znajduje się dużo zdegradowanych miejsc i obiektów co wpływa na niezadowalającą jakość przestrzeni publicznych. Ponadto obszar charakteryzuje się niskim poziomem bezpieczeństwa publicznego, wysokim bezrobociem i zadłużeniem mieszkańców, występowaniem zjawisk kryzysowych w sferze środowiska oraz częściowo zdekapitowaną infrastrukturą techniczną,
- Ziętek, który jest miejscem koncentracji wszystkich najistotniejszych negatywnych zjawisk społecznych, bezrobocia i wykluczenia społecznego a także niskiego bezpieczeństwa publicznego. Ponadto zachodzą na tym obszarze niekorzystne zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej oraz występuje wysokie zadłużenie mieszkańców. W miejscowości można także zaobserwować dekapitalizację infrastruktury technicznej, występowanie zjawisk kryzysowych w sferze środowiska oraz niezadowalającą jakość przestrzeni publicznych. Na powyższym obszarze niski jest także poziom kapitału społecznego.

Obszary zdegradowane gminy Krupski Młyn stanowią tereny, na których zidentyfikowano stan kryzysowy, przejawiający się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności ubóstwem, bezradnością niepełnosprawnością oraz wysokim poziomem bezrobocia i zadłużenia. Ponadto, w obszarach zdegradowanych gminy stan kryzysowy wynikający z problemów społecznych jest potęgowany występowaniem następujących zjawisk: niskiego poziomu bezpieczeństwa publicznego, degradacji technicznej infrastruktury, występowanie zjawisk kryzysowych w sferze środowiska oraz zaniedbania miejskich przestrzeni publicznych. Dokonując ostatecznej delimitacji obszarów zdegradowanych, uwzględniono także ocenę jakościową, ustaloną w wyniku spotkania warsztatowego z mieszkańcami gminy. Wnioski płynące ze spotkania warsztatowego wskazują, że zdecydowanie najsłabsze strony badanego obszaru dotyczą sfery społecznej, sfery technicznej i przestrzenno – funkcjonalnej, co stanowi m. innymi punkt wyjścia do wskazania kierunków działań na rzecz poprawy sytuacji. W związku z powyższym proces rewitalizacji powinien zostać oparty na:

- przeciwdziałaniu negatywnym zjawisko społecznym i pobudzaniu rozwoju grup

wykluczonych w celu wzrostu aktywności obywatelskiej i zawodowej,

- wykorzystaniu potencjału miejsc i obiektów opuszczonych, zaniedbanych, czy też o niskiej estetyce, przywróceniu lub nadaniu im ważnych funkcji społecznych,

- kreowaniu miejsc spędzania czasu wolnego, przyczyniających się do poprawy jakości życia i integracji lokalnych społeczności oraz wykorzystania walorów rekreacyjnych poszczególnych miejsc.

Ostatecznie na podstawie diagnozy zjawisk kryzysowych w gminie Krupski Młyn zidentyfikowano dwa obszary zdegradowane:

1. Obszar zdegradowany Krupski Młyn obejmujący swoim zasięgiem miejscowość Krupski Młyn,
2. Obszar zdegradowany Ziętek, obejmujący swoim zasięgiem miejscowość Ziętek.

W skład obszarów zdegradowanych wchodzą miejscowości, w których odnotowano wysoką koncentrację negatywnych zjawisk społecznych oraz dekapitalizację i degradację w sferze przestrzenno – funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej. W każdym z obszarów zdegradowanych istnieją także miejsca koncentracji negatywnych zjawisk społecznych przekładających się na niski poziom bezpieczeństwa publicznego. Równocześnie zidentyfikowano w nich miejsca i obiekty, które w wyniku procesu rewitalizacji i ponownego ich wykorzystania będą przyczyniać się do poszerzenia oferty spędzania czasu wolnego, większej integracji społeczności lokalnej oraz wzrostu aktywności obywatelskiej i zawodowej.

4. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji został wyznaczony w oparciu o diagnozę zjawisk kryzysowych w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, oraz zastosowane narzędzia i techniki partycypacyjne, w tym spotkania konsultacyjne, warsztaty strategiczne, czy spacer badawczy, w trakcie którego zidentyfikowano miejsca i obiekty, które ze względu na swój potencjał zasługują na objęcie działaniami rewitalizacyjnymi.

Na potrzeby wskazania obszaru rewitalizowanego przeprowadzono pogłębione badania obszaru zdegradowanego. W toku pozyskiwania koniecznych informacji wykorzystano narzędzia:

- wywiadów z pracownikami społecznymi, animatorami kultury, osobami odpowiedzialnymi z ramienia Urzędu Gminy za współpracę z organizacjami pozarządowymi,
- badań przestrzeni np. spis z natury obszarów o niskich walorach estetycznych,
- wywiadów z zarządcami na temat stanu i braków rozwiązań funkcjonalnych w obiektach,
- sondaży wśród mieszkańców na temat jakości terenów publicznych i wskazania miejsc w obszarze zdegradowanym, szczególnie deficytowych funkcjonalnie.

Na etapie prowadzonej delimitacji uwzględniono także adekwatne i dostępne dane statystyczne jak i wyniki przeprowadzonych analiz oparte na przeprowadzonych badaniach, konsultacjach i warsztatach strategicznych. Przeprowadzono całościową diagnozę sytuacji w gminie Krupski Młyn w celu identyfikacji zjawisk kryzysowych. Diagnozę wykonano w oparciu o istniejące dokumenty strategiczne, dane statystyczne, w tym gromadzone na poziomie lokalnym. Konieczne dane udostępnił m. innymi GOPS, GOKSIR, Urząd Gminy, Komisariat Policji i Powiatowy Urząd Pracy. Diagnoza sytuacji kryzysowej została przeprowadzona także z wykorzystaniem wyników dwóch badań ankietowych.

Kryteria delimitacji obszaru rewitalizacji gminy Krupski Młyn zostały ustalone zgodnie z wytycznymi w zakresie przygotowywania programów rewitalizacji opracowanymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Obszar do rewitalizacji został wybrany na podstawie przeprowadzonej diagnozy, w tym analizy wskaźnikowej i jakościowej w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej/technicznej oraz gospodarczej i środowiskowej. Uwzględniając powyższe kryteria delimitacji wyodrębniono obszar rewitalizacji, który charakteryzuje się degradacją tkanki społecznej, infrastrukturalnej lub przestrzennej oraz

niedostatecznym rozwinięciem potencjału gospodarczego i społecznego. Na powyższy obszarze można zanotować m. innymi następujące problemy:

- brak opieki nad dziećmi do lat 3,
- zbyt mało miejsca w przedszkolach, matki chcące poszukiwać pracy, nie mogą umieścić dziecka w przedszkolu, ze względu na pierwszeństwo matek pracujących;
- zbyt krótkie i zbyt późne godziny otwarcia i zamknięcia przedszkoli, matki pracujące zawodowo, lub chcące podjąć zatrudnienie mają trudności z powrotem na czas do domu po pracy ze względu na długi dojazd (najczęściej osoby te pracują w Tarnowskich Górach, lub dalej, powrót na teren Gminy Krupski Młyn zajmuje co najmniej 60 minut lub dłużej), a często brak rodziny, która mogłaby odebrać dziecko do czasu powrotu z pracy rodziców;
- niskie kwalifikacje zawodowe, zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe lub ich brak (szczególnie dotyczy to kobiet ze względu na fakt że rezygnowały z kształcenia zawodowego z racji wykonywania obowiązków macierzyńskich);
- brak motywacji do podjęcia zatrudnienia z racji niskich oferowanych dochodów, co skłania głównie do wykonywania prac w szarej strefie i osiągania nieopodatkowanych dochodów, przy jednoczesnym korzystaniu ze świadczeń socjalnych;
- niezadowolenie społeczności lokalnej związane z poczuciem dyskryminacji w korzystaniu ze świadczeń - uprzywilejowana pozycja rodzin w których, dominuje zarobkowanie w szarej strefie w stosunku do osób pracujących w legalnych formach zatrudnienia, rodziny w szarej strefie osiągają znaczne dochody nieoficjalnie co pozwala korzystać im z wszelkich form pomocy socjalnej i finansowej, rodziny zarobkujące legalnie osiągają dochody które, uznane są za wysokie (zgodnie z przepisami), mimo, że realnie dochody te nie pozwalają im zaspokoić potrzeb rodziny;
- brak zróżnicowanych form zatrudnia zawodowego na terenie gminy,
- teren gminy znacznie oddalony o centrów aglomeracji miejskich , które oferują odpowiednie zatrudnienie, korzystanie z form aktywności społecznej i kulturalnej,
- brak lokalnych form wolontariatu szczególnie względem osób starszych, niepełnosprawnych i pozostawionych w środowiskach domowych przez rodziny,
- brak integracji społecznej osób niepełnosprawnych i starszych,
- brak możliwości zapewnienia opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych
- izolacja dzieci niepełnosprawnych w środowiskach domowych

- brak zajęć, w tym zapewnienia kreatywnego czasu wolnego i integracji ze środowiskiem lokalnym,
- brak wsparcia prawnego na zasadzie poradnictwa na terenie Gminy Krupski Młyn dla osób potrzebujących,
- brak specjalistycznych punktów poradnictwa terapeutycznego dla rodzin z problemami na terenie gminy (przemoc, alkoholizm, problemy wychowawcze i rodzinne, narkomania),
- poczucie nierównego traktowania części mieszkańców w kwestii polityki mieszkaniowej gminy.

Ustanowiony obszar rewitalizacji gminy Krupski Młyn stanowią wyznaczone części obszarów zdegradowanych, które ze względu na skalę i istotność występujących zjawisk kryzysowych, jak również konieczność podejmowania działań rewitalizacyjnych powinny zostać objęte interwencją. Wyodrębnienie odpowiednich podobszarów rewitalizacji pozwala na skoncentrowanie wysiłków oraz ograniczonych środków finansowych na rozwiązaniu najbardziej istotnych i pilnych problemów. Przyjęto założenie, że do 2022 roku, stanowiącego horyzont czasowy programu, w ramach obszarów zdegradowanych istnieje możliwość wyznaczenia kolejnych podobszarów rewitalizacji w odpowiedzi na pojawiające się zjawiska kryzysowe. Uwzględniając zasadę koncentracji, łącznie obszar rewitalizacji nie będzie obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy i zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców. Wyznaczone podobszary charakteryzują się następującymi danymi:

- Krupski Młyn – Krasickiego: liczba mieszkańców 77 osób i powierzchnia 7,13 ha;
- Krupski Młyn – Główna: liczba mieszkańców 198 osób i powierzchnia 14,17 ha;
- Ziętek: liczba mieszkańców 705 osób i powierzchnia 7,07 ha.

Łącznie dla całego obszaru rewitalizacji jest to: 980 osób i 28,37 ha powierzchni.

Liczba ludności całej gminy wynosi 3276 mieszkańców a jej powierzchnia to 3942 ha.

W związku z powyższy wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje 29,91% ludności gminy oraz 0,72% powierzchni gminy.

Uwzględniając skalę występowania zjawisk kryzysowych, wyznaczono obszar rewitalizacji składający się z 3 zdefiniowanych podobszarów. Zgodnie bowiem z wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 oraz zapisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic.

Należy podkreślić, że zarówno wizja, cele i kierunki działań, jak również planowane do realizacji projekty na określonych podobszarach przyczynią się do poprawy sytuacji i ograniczenia zjawisk kryzysowych na wyznaczonym obszarze do rewitalizacji.

Mapa 2 *Mapa rewitalizowanego obszaru (z trzema podobszarami)*

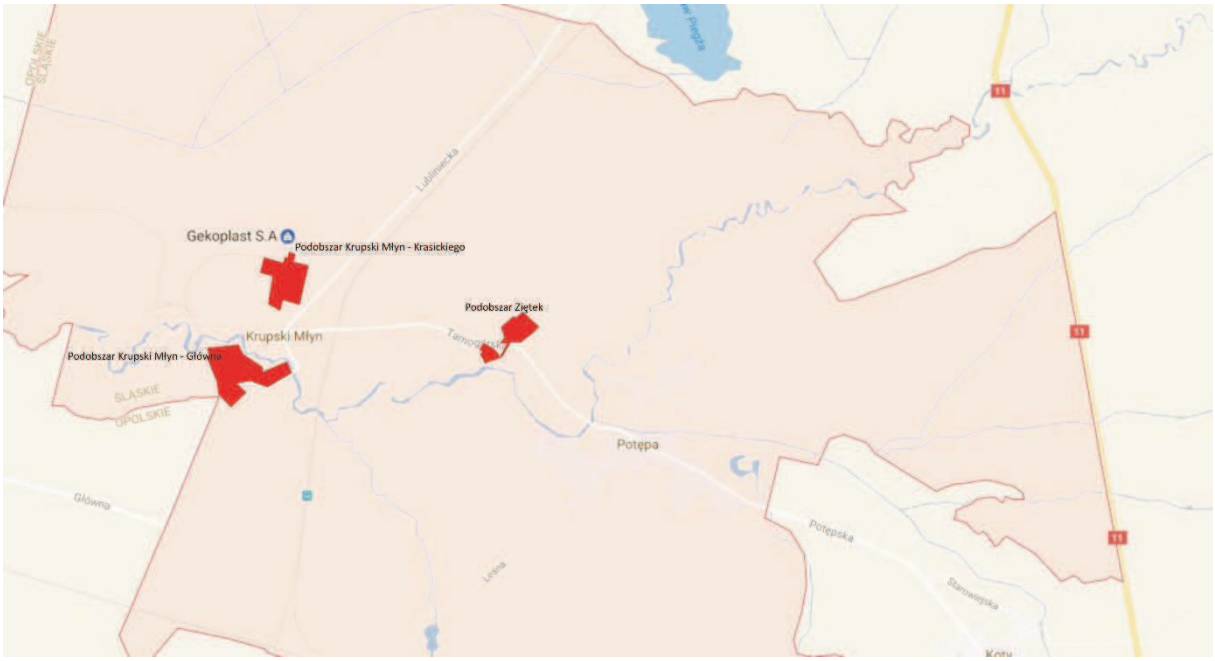

Reasumując obszar przeznaczony do rewitalizacji wraz z wydzielonymi podobszarami wyznaczony został w oparciu o opisaną powyżej diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych. Podobszary wyznaczone zostały w miejscowościach Krupski Młyn i Ziętek. Zidentyfikowane podobszary podlegające rewitalizacji zostały wyznaczone z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, technicznych, ekonomicznych oraz społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem stopnia nasilenia problemów społecznych na danym podobszarze, głównie związanych z deprywacją społeczną i materialną mieszkańców danego podobszaru, w szczególności ubóstwa, bezradności, niepełnosprawności, alkoholizmu, bezrobocia, zadłużenia i przestępczości.

4.1 Podobszar KRUPSKI MŁYN – KRASICKIEGO

Mapa 3 *Wyznaczony podobszar rewitalizacji Krupski Młyn - Krasickiego*

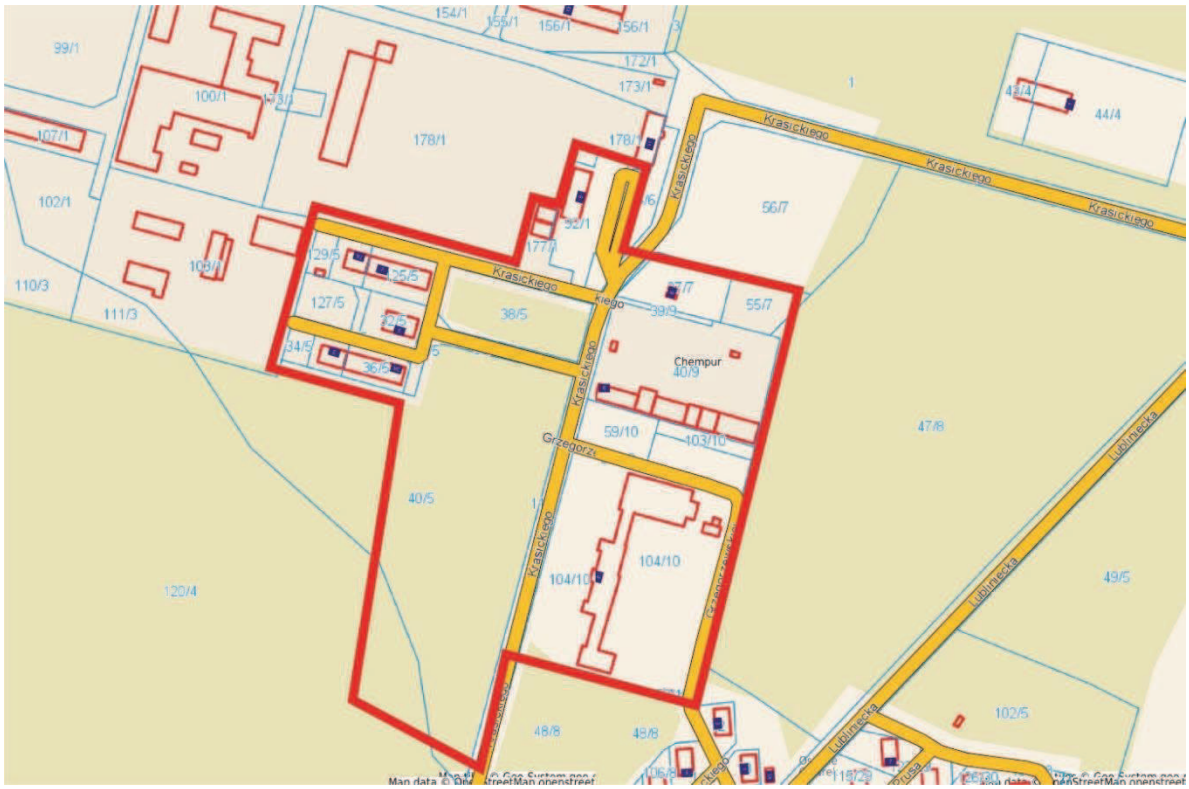

Źródło*: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Krupski Młyn*

Fotografie 1 *Podobszar Krupski Młyn - Krasickiego*

Obszar przeznaczony do rewitalizacji znajduje się we wschodniej części miejscowości Krupski Młyn w pobliżu głównych dróg powiatowych Gminy – ul. Tarnogórska i ul. Lubliniecka w miejscowości Krupski Młyn. Obszar charakteryzuje się stosunkowo luźną zabudową mieszkaniową patrząc na charakter zabudowy całej Gminy. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego, przyjętym Uchwałą Rady Gminy Krupski Młyn nr XXI/144/2000 z 5 września 2000 roku teren omawianego obszaru rewitalizacji oznaczony jest pod symbolami 01/KM/1 – tereny przemysłu i usług, polityka szczegółowa KM/13 – tereny przemysłu i usług, 02/KM/1 – tereny przemysłu i usług, polityka szczegółowa KM/13 – tereny przemysłu i usług, 04/KM/1 - tereny przemysłu i usług, polityka szczegółowa KM/13 – tereny przemysłu i usług, 05/KM/1 - tereny przemysłu i usług, polityka szczegółowa KM/13 – tereny przemysłu i usług, 08/KM/1 – tereny usług, polityka szczegółowa KM/2,6 – ochrona i poprawa stanu środowiska, 13/KM/1 – tereny przemysłu i usług, polityka szczegółowa KM/13 – tereny przemysłu i usług. W omawianym obszarze położony jest Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Krupskim Młynie. Jest to placówka resocjalizacyjna przeznaczona dla chłopców niedostosowanych społecznie w normie intelektualnej. Do placówki przyjmowani są chłopcy w wieku od 13 do 18 lat. Celem placówki jest zapewnienie kompleksowej opieki

młodzieży niedostosowanej społecznie. Zapewnia ona młodzieży niedostosowanej społecznie resocjalizację oraz możliwość realizacji obowiązku szkolnego i zdobycie kwalifikacji zawodowych. Na powyższym obszarze, firma CHEMPUR z siedzibą w Piekarach Śląskich, prowadzi oddział w Krupskim Młynie i rozpoczęła swoją czynną działalność laboratoryjno-produkcyjną pod nazwą „Laboratorium Uszlachetniania i Zastosowania Substancji Chemicznych". W w/w obszarze zlokalizowany jest także Urząd Gminy w Krupskim Młynie i gminne lokale socjalne. W kilkuletniej perspektywie oddany zostanie do użytku, budowany obecnie dom seniora a także siedziba firmy produkcyjno-usługowej. Poszczególne części obszarów połączone są siecią dróg oraz komunikacją pasażerską, a w centralnej części obszaru znajdują obiekty użyteczności publicznej, oraz zakłady produkcyjne. Wyznaczony do rewitalizacji obszar obejmuje teren o powierzchni ok. 7,13 ha, który zamieszkuje ok. 77 mieszkańców.

Na niniejszym obszarze planowana jest realizacja projektu rewitalizacyjnego polegającego na uruchomieniu punktu konsultacyjno-interwencyjnego, prowadzącego obsługę podmiotów gospodarczych (firm i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) i mieszkańców (z grup defaworyzowanych) oraz modernizację budynku użyteczności publicznej w Krupskim Młynie – Urzędu Gminy wraz z otoczeniem a także modernizację mieszkań socjalnych przeznaczonych dla osób z grup defaworyzowanych zagrożonych ubóstwem, alkoholizmem i bezrobociem.

Na zidentyfikowanym obszarze występuje duża kumulacja problemów społecznych. GOPS w Krupskim Młynie kieruje pomoc do rodzin ze względu na następujące problemy społeczne:

- Bezrobocie;
- Ubóstwo;
- Bezradność opiekuńczo-wychowawcza;
- Dożywianie;
- Przemoc/Niebieska karta.

W zakresie bezrobocia, działalność GOPS obejmuje 3 rodziny (2016r.), dotknięte tym problemem, co jest wskaźnikiem niewiele niższym, wobec pomocy udzielanej w 2014 roku, kiedy pod opieką GOPS znajdowało się 5 rodzin.

Z problemem ubóstwa boryka się 8 rodzin, objętych pomocą GOPS i jest to wskaźnik, który od 2014 wzrósł, kiedy opieką objętych było 6 rodzin.

W obszarze bezradności opiekuńczo-wychowawczej z pomocy GOPS korzysta 6 rodzin i również ten wskaźnik rośnie w stosunku do pomocy udzielanej w 2014 roku (4 rodziny).
6 rodzin korzysta z pomocy w zakresie dożywiania dzieci i tutaj wskaźnik został minimalnie zmniejszony, wobec pomocy kierowanej do 8 rodzin w 2014 roku.
W miejscowości Krupski Młyn - na analizowanym obszarze Krupski Młyn - KRASICKIEGO występuje znaczny problem związany z bezrobociem, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn.
Wśród mężczyzn bezrobocie występuje we wszystkich grupach wiekowych i ma charakter zarówno długotrwały, jaki i przejściowy. Większość osób objętych pomocą, znajduje się w grupie wiekowej poniżej 50 roku życia, przy tym znaczną część stanowią osoby poniżej 25 roku życia i poniżej 30 roku życia, a jako szczególny powód bezrobocia wskazuje się niskie kwalifikacje zawodowe.
Kobiety stanowią wyższy odsetek wśród osób objętych pomocą, przy tym, w zasadzie w całości bezrobocie ma charakter długotrwały. Dotyczy również osób powyżej 50 roku życia, osób poniżej 25 roku życia i poniżej 30 roku życia. Podobnie, jak wśród mężczyzn, jako główny powód bezrobocia wskazuje się niskie kwalifikacje zawodowe. Występuje również odsetek kobiet objętych pomocą, samotnie wychowujące dziecko.

4.2 Podobszar KRUPSKI MŁYN - GŁÓWNA

Mapa 4 *Wyznaczony podobszar rewitalizacji Krupski Młyn - Główna*

Źródło*: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Krupski Młyn*

Fotografie 2 *Podobszar Krupski Młyn - Główna*

Obszar przeznaczony do rewitalizacji zlokalizowany jest w północnej części miejscowości Krupski Młyn, wzdłuż głównej drogi powiatowej (ul. Głównej). Obszar charakteryzuje się stosunkowo gęstą zabudową mieszkaniową patrząc na charakter zabudowy całej Gminy, cechujący się obszarami leśnymi. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego, przyjętym Uchwałą Rady Gminy Krupski Młyn nr XXI/144/2000 z 5 września 2000 roku teren omawianego obszaru rewitalizacji oznaczony jest pod symbolami 33/KM/1 – Tereny zieleni, polityka szczegółowa KM/2, 6, – ochrona i poprawa stanu środowiska oraz KM/8 wypoczynek i rekreacja, 35/KM/1 – Tereny mieszkaniowe, polityka szczegółowa KM/3, 5, – ochrona i poprawa stanu środowiska oraz KM/12 tereny mieszkaniowe, 36/KM/1 – tereny zieleni, polityka szczegółowa KM/2, 6, polityka szczegółowa ochrona i poprawa stanu środowiska oraz KM/8 wypoczynek i rekreacja, 37/KM/1 – tereny mieszkaniowe, polityka szczegółowa KM/12 – tereny mieszkaniowe. Charakterystycznym miejscem dla wskazanego obszaru jest teren położony w północnej części obszaru, na którym zlokalizowany m. innymi basen kąpielowy oraz boisko i kompleks sportowy wraz z parkiem „Oczko” w Krupskim Młynie położony przy ul. Głównej. W Parku „Oczko” zlokalizowany jest prac zabaw dla dzieci, ścianka wspinaczkowa, stanica kajakowa, amfiteatr oraz „sportowy” budynek wielofunkcyjny przy ulicy Głównej 4a

wraz z terenami sąsiadującymi. Teren mieszkaniowy, zabudowany jest kilkunastoma budynkami, użytkowanymi jako mieszkania wielorodzinne. W obrębie niniejszego terenu znajdują się ponadto planowane do modernizacji: budynek przy ul. Głównej 9 oraz teren pokolejowy, służący przed laty do obsługi ruchu pasażerskiego i towarowego – parowozownia, peron i bocznica. Wyznaczony do rewitalizacji obszar obejmuje teren o powierzchni ok. 14,17 ha, który zamieszkuje ok. 198 mieszkańców.

Na niniejszym obszarze planowana jest realizacja projektów rewitalizacyjnych polegających na rewitalizacji zdegradowanych terenów pokolejowych wraz z ich adaptacją na cele społeczne, modernizacji budynku użyteczności publicznej przy ul. Głównej 9 z przeznaczeniem na cele społeczne oraz stworzeniu strefy centrum zbiorowej rekreacji i turystyki, utworzeniu kempingu, przystani, wypożyczalni sprzętu, punktu obsługi informacyjnej i turystycznej.

Na zidentyfikowanym obszarze występuje duża kumulacja problemów społecznych. GOPS w Krupskim Młynie kieruje pomoc do rodzin ze względu na następujące problemy społeczne:

- Bezrobocie;
- Ubóstwo;
- Bezradność opiekuńczo-wychowawcza;
- Dożywianie;
- Przemoc/Niebieska karta.

W zakresie bezrobocia, działalność GOPS obejmuje 2 rodziny (2016r.), dotknięte tym problemem, wskaźnik ten utrzymuje się od 2014 roku, kiedy pod opieką GOPS znajdowały się również 2 rodziny.

Z problemem ubóstwa borykają się 2 rodziny, objęte pomocą GOPS i jest to wskaźnik, który również utrzymuje się od 2014.

W obszarze bezradności opiekuńczo-wychowawczej z pomocy GOPS korzystają 2 rodziny i wskaźnik ten wzrósł w stosunku do pomocy udzielanej w 2014 roku (1 rodzina).

1 rodzina korzysta z pomocy w zakresie dożywiania dzieci i tutaj wskaźnik został minimalnie zmniejszony, wobec pomocy kierowanej do 2 rodzin w 2014 roku.

W miejscowości Krupski Młyn - na analizowanym obszarze Krupski Młyn GŁÓWNA - występuje znaczny problem związany z bezrobociem, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn.

Wśród mężczyzn bezrobocie występuje we wszystkich grupach wiekowych i ma charakter

zarówno długotrwały, jaki i przejściowy. Większość osób objętych pomocą, znajduje się w grupie wiekowej poniżej 50 roku życia, przy tym znaczną część stanowią osoby poniżej 25 roku życia i poniżej 30 roku życia, a jako szczególny powód bezrobocia wskazuje się niskie kwalifikacje zawodowe.

Kobiety stanowią wyższy odsetek wśród osób objętych pomocą, przy tym, w zasadzie w całości bezrobocie ma charakter długotrwały. Dotyczy również osób powyżej 50 roku życia, osób poniżej 25 roku życia i poniżej 30 roku życia. Podobnie, jak wśród mężczyzn, jako główny powód bezrobocia wskazuje się niskie kwalifikacje zawodowe.

4.3 Podobszar ZIĘTEK

Mapa 5 *Wyznaczony podobszar rewitalizacji Ziętek*

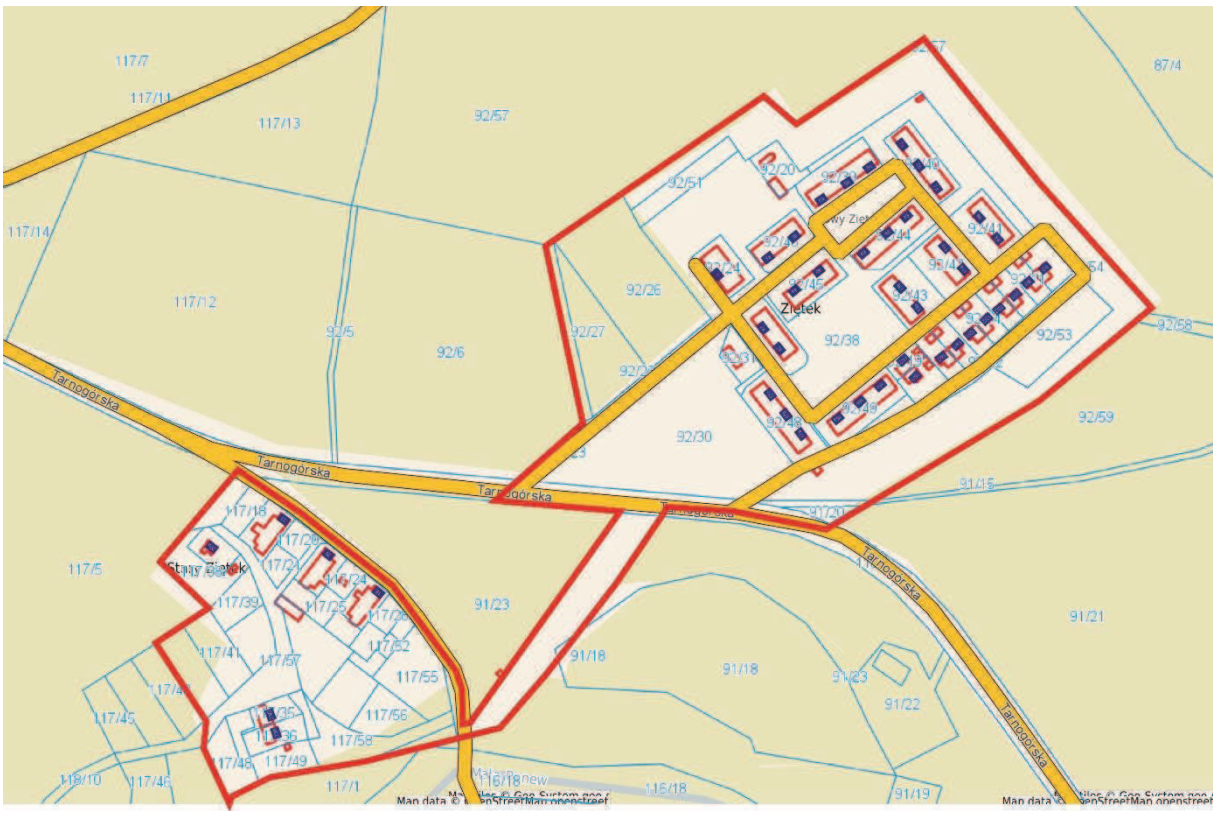

Źródło*: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Krupski Młyn*

Fotografie 3 *Podobszar Zietek*

Obszar przeznaczony do rewitalizacji znajduje się w miejscowości Ziętek w Gminie Krupski Młyn. Obszar charakteryzuje się stosunkowo gęstą zabudową mieszkaniową patrząc na charakter zabudowy całej Gminy, cechujący się obszarami leśnymi. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego, przyjętym Uchwałą Rady Gminy Krupski Młyn nr XXI/144/2000 z 5 września 2000 roku teren omawianego obszaru rewitalizacji oznaczony jest pod symbolami 02/ZK/1 – tereny przemysłu i usług, polityka szczegółowa ZK/2, 3, – ochrona i poprawa stanu środowiska, ZK/10 tereny przemysłu i usług, ZK/12 transport i komunikacja, 03/ZK/1 – tereny mieszkaniowe, polityka szczegółowa ZK/2 – ochrona i poprawa stanu środowiska, ZK/5 tereny mieszkaniowe, ZK/9 tereny przemysłu i usług, 05/ZK/1 – tereny usług, polityka szczegółowa ZK/3,– ochrona i poprawa stanu środowiska, ZK/10 tereny przemysłu i usług, 06/ZK/1 – tereny zieleni, polityka szczegółowa ZK/4 – ochrona i poprawa stanu środowiska, ZK/6 wypoczynek i rekreacja, ZK/9 tereny przemysłu i usług, 04/ZK/1 – tereny przemysłu i usług, polityka szczegółowa: ZK/2 – ochrona i poprawa stanu środowiska, ZK/10 – tereny przemysłu i usług, ZK/12 – transport i komunikacja. 08/ZK/1 – tereny mieszkaniowe, polityka szczegółowa ZK/2,4 – ochrona i poprawa stanu środowiska. Miejscem kluczowym dla wskazanego obszaru jest teren położony w centralnej części obszaru. Ponadto w omawianym obszarze zlokalizowane są Gminne Przedszkole w Krupskim Młynie –

Oddział Ziętek, oraz Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji – Oddział Ziętek. Wyznaczony do rewitalizacji obszar obejmuje teren o powierzchni ok. 7,07 ha, który zamieszkuje ok. 705 (mieszkańców. Na niniejszym obszarze planowana jest realizacja projektu rewitalizacyjnego polegającego na modernizacji funkcji mieszkalnej i publicznej osiedla Ziętek w Krupskim Młynie.

Obszar Ziętek jest obszarem w którym dochodzi do największej kumulacji problemów społecznych na terenie Gminy Krupski Młyn.

GOPS w Krupskim Młynie kieruje pomoc do rodzin ze względu na następujące problemy społeczne:

- Bezrobocie;
- Ubóstwo;
- Bezradność opiekuńczo-wychowawcza;
- Dożywianie;
- Przemoc/Niebieska karta.

Na obszarze problemów związanych z bezrobociem, pomoc kierowana jest do 26 rodzin, a wskaźnik utrzymuje się na problematycznie wysokiemu poziomie od 2014 roku, kiedy pomocą objętych było 27 rodzin.

Również problem ubóstwa występuje bardzo szeroko na omawianym terenie rewitalizacji. GOPS opiekuje się 37 rodzinami objętymi tym problemem i również ten wskaźnik utrzymuje się na stałym, wysokim poziomie od 2014 roku (38 rodzin).

W obszarze bezradności opiekuńczo-wychowawczej GOPS obejmuje wsparciem 17 rodzin, wobec 18 w roku 2014.

Z dożywiania natomiast, korzysta 31 rodzin i jest to kolejny wskaźnik, który utrzymuje się na wysokim poziomie na przełomie ostatnich lat (32 rodziny w 2014).

Dla obszaru wskazanego niniejszą analizą wydano również najwięcej w gminie Niebiskich Kart – 10 obowiązujących w 2016, wobec 5 w 2014.

Na wskazanym obszarze występuje również wysoka stopa bezrobocia, którego struktura jest dość zróżnicowana i dotyczy wszystkich kategorii. Jako główną przyczynę bezrobocia upatrywać należy w niskich kwalifikacjach i barku chęci ich zdobycia.

5. Wizja, planowany efekt rewitalizacji i założenia programu

W procesie powstawania Programu Rewitalizacji, po analizie stanu wyjściowego i nakreśleniu perspektywy docelowej, wypracowana została wizja, jako ogólnie zarysowany, pożądany stan, który osiągnięty ma zostać w 2022 roku.

WIZJA

OBSZAR REWITALIZOWANY – ULICA GŁÓWNA i KRASICKIEGO w KRUPSKIM MŁYNIE ORAZ OSIEDLE ZIĘTEK OBSZAREM ZRÓWNOWAŻONEGO, HARMONIJNEGO I KOMPLEKSOWEGO ROZWOJU

W ramach tak zaplanowanej ogólnej wizji stanu Gminy po realizacji Programu Rewitalizacji wyznaczone zostały wizje dla poszczególnych rewitalizowanych podobszarów. Wizje te zaprezentowane zostały w następnej części programu.

Rewitalizacja jest długofalowym, złożonym procesem przemian społecznych, gospodarczych i przestrzennych w miejscowościach lub ich zdegradowanych częściach, mający na celu poprawę jakości życia mieszkańców, harmonizację i podniesienie estetyki przestrzeni, prowadzący do ożywienia gospodarczego oraz aktywizacji życia społecznego. Proces rewitalizacji musi przebiegać pod ścisłym nadzorem władz samorządowych oraz przy współpracy organizacji społecznych, gospodarczych, instytucji lokalnych i grup mieszkańców. Prawidłowo przeprowadzona rewitalizacja jest dużym bodźcem rozwoju lokalnego, skutkuje polepszeniem stanu infrastruktury technicznej, turystycznej, kulturalnej i społecznej, służącej rozwojowi gospodarczemu oraz większą aktywnością i przedsiębiorczością mieszkańców. Niezwykle istotnym elementem procesu przygotowywania Programu Rewitalizacji są konsultacje społeczne. Właściwie przeprowadzone konsultacje społeczne oraz prawidłowo zinterpretowane ich wyniki, gwarantują ujęcie w Programie Rewitalizacji inwestycji zgodnych z oczekiwaniami i potrzebami społeczności lokalnej.

Realizacja Programu rewitalizacji jest uzależniona od realizacji zidentyfikowanych przedsięwzięć z zakresu usług społecznych, dotyczących określonej grupy społecznej, dotkniętej dysfunkcją i wykluczeniem. W przypadku rewitalizacji wsparcie inwestycyjne ma charakter uzupełniający i jest możliwe w powiązaniu z działaniami z zakresu usług społecznych. Program Rewitalizacji ma charakter kompleksowy a zidentyfikowane projekty mają charakter

przedsięwzięć komplementarnych i wzajemnie uzupełniających, koordynowanych w niniejszym Programie.

Program Rewitalizacji ujmuje zaplanowane działania w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszy Społecznego oraz środków publicznych i prywatnych, tak aby nie pomijać aspektu społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego i środowiskowego. Program koncentruje się na rewitalizacji terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy obejmując całość zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego dotkniętego szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Na poziomie Programu zostanie zapewniona komplementarność planowanych projektów rewitalizacyjnych, w tym komplementarność:

- przestrzenna poprzez oddziaływanie na cały obszar rewitalizacji, zapewnienie synergii realizowanych projektów, przez takie działania które nie będą skutkowały przeniesieniem problemów na inne obszary i nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna, wykluczenie;
- problemowa poprzez realizację wzajemnie się dopełniających przedsięwzięć we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym) oraz zapewnienie komplementarności ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach (np. zidentyfikowane potrzeby i przedsięwzięcia planowane w ramach Strategii Rozwoju Gminy Krupski Młyn, Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krupski Młyn oraz Miejscowego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krupski Młyn) po przeprowadzeniu pogłębionej i usystematyzowanej analizy zjawisk kryzysu na obszarze gminy Krupski Młyn, która została przeprowadzona w ramach niniejszego Programu;
- proceduralno-instytucjonalna poprzez zaprojektowanie na poziomie niniejszego Programu takiego systemu zarządzania Programem Rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie i uzupełnianie się na jego rzecz, różnych instytucji. Powyższe oraz spójność procedur zostanie zapewnione poprzez osadzenie systemu zarządzania Programem w przyjętym systemie zarządzania gminą Krupski Młyn;
- międzyokresowa poprzez wykorzystanie doświadczeń z poprzedniej perspektywy programowej w latach 2007-2013, w tym dobrych praktyk z tego okresu oraz doświadczeń gmin realizujących własne programy rewitalizacji, sąsiadujących czy współpracujących z gminą w ramach Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Leśna Kraina Górnego Śląska”;

- źródeł finansowania poprzez umiejętne uzupełnianie i łączenie wsparcia finansowego dla planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFRR, EFS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania, z jednoczesnym zapewnieniem silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych.

W toku pracy nad Programem została także zachowana zasada partnerstwa i partycypacji. Program został wypracowany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad Programem zostały oparte na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy i została zaplanowana partycypacja społeczna na każdym etapie procesu rewitalizacji (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie).

Realizacja Programu wiązać się będzie ponadto z osiągnięciem zakładanych efektów, które także odzwierciedlają zintegrowane myślenie o rozwoju terenów poddawanych rewitalizacji – przewidziane do realizacji projekty i przedsięwzięcia mają przynieść wymierne korzyści wszystkim zainteresowanym na wyznaczonym obszarze rewitalizacji a w konsekwencji oddziaływać mają na poprawę ich stanu. Określono stan pożądany rewitalizacji do którego należy dążyć poprzez realizację Programu Rewitalizacji. Docelowym efektem realizacji Programu jest wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych na wyznaczonych obszarach rewitalizowanych gminy Krupski Młyn wraz z fizyczną modernizacją wybranych budynków, obiektów i przestrzeni zlokalizowanych na delimitowanych obszarach rewitalizacji. Tak określony efekt/stan pożądany procesu rewitalizacji pozwoli na wybór odpowiednich i skwantyfikowanych mierników/wskaźników osiągania celów Programu Rewitalizacji, przedstawionych w rozdziale 6. Cele i kierunki działań, przedmiotowego Programu.

6. Cele i kierunki działań

Proces formułowania celów i kierunków działań w ramach Programu Rewitalizacji opierał się o wypracowaną wizję a także o pogłębioną i usystematyzowaną analizę zjawisk kryzysowych na obszarze gminy Krupski Młyn. Analiza bazowała na dokumentach źródłowych: danych statystycznych GUS, danych statystycznych uzyskanych na poziomie lokalnym, oraz danych uzyskanych w toku przeprowadzonych badań ankietowych oraz konsultacji i warsztatów diagnostycznych. W oparciu o powyższe dane wskazane zostały poniższe cele i kierunki działań. Cele i kierunki działania wpisują się w oczywisty sposób w dokumenty strategiczne gminy a także w Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Cele Programu zostały sformułowane z wykorzystaniem „metody problemowej". Formułowanie celów opiera się o przeprowadzoną całościową diagnozę i analizę zjawisk kryzysowych, na podstawie której przeprowadzona została identyfikacja problemów.

Celem ogólnym Programu jest zapewnienie takiego strategicznego podejścia, które poprzez efektywne wsparcie, pozwoli na aktywizację społeczności zamieszkujących obszary zdegradowane oraz pozwoli na kompleksową rewitalizację zdegradowanych obszarów, postrzeganą w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Podejmowane w ramach rewitalizacji działania mają na celu dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców oraz do ożywienia gospodarczego i społecznego danego obszaru. Powyższe zapewnione zostanie poprzez kompleksowe działania rewitalizacyjne. Rewitalizacja ma charakter kompleksowy, to znaczy, że w jej ramach prowadzone będą wielowątkowe, wzajemnie uzupełniające i wzmacniające działania, mające na celu wywołanie jakościowej pozytywnej zmiany na zdefiniowanym obszarze.

Ustalone kierunki działań w ramach niniejszego Programu oparto na wykorzystaniu posiadanych zasobów i zachowaniu podstawowych zasad podejścia kompleksowego:

- polepszenia jakości bazy o charakterze społecznym, kulturalnym, turystycznym i sportowo - rekreacyjnym,
- polepszenie jakości infrastruktury technicznej, zasobów komunalnych i socjalnych, oraz przestrzeni publicznej,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów,
- podniesienie wiedzy i kompetencji społecznej mieszkańców, zmierzające do rozwoju gospodarczego i integracji społecznej,

- zachowanie i waloryzacja dziedzictwa kulturowego,
- polepszenie jakości środowiska naturalnego,
- wzmocnienie obszaru pod względem ekonomicznym, głównie w celu tworzenia nowych miejsc pracy i przeciwdziałanie ubóstwu,
- polepszenie zdolności organizacyjnych społeczności lokalnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez aktywizację grup wykluczonych i poprawę bezpieczeństwa.

Tabela 42 *Wizja, cele i kierunki*

WIZJA PODOBSZARU KRUPSKI MŁYN - GŁÓWNA Miejsce wykorzystanego potencjału lokalowego i społecznego. Miejsce koncentracji usług przeznaczonych dla mieszkańców – usług społecznych, rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych. **WIZJA PODOBSZARU KRUPSKI MŁYN - KRASICKIEGO** Zrewitalizowany teren jako obszar przyjazny przedsiębiorcom i mieszkańcom, oferujący dogodne warunki prowadzenia działalności gospodarczej i publicznej. **WIZJA PODOBSZARU ZIĘTEK** Nowoczesna, funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń mieszkalna, wyposażona w atrakcyjne przestrzenie wspólne, pozbawiona negatywnej kwalifikacji, opartej na stereotypach i historycznych opiniach i wydarzeniach.	
CELE	**KIERUNKI DZIAŁAŃ**
C1. Powstanie obszaru oferującego nowoczesne i kompleksowe formy wsparcia w zakresie włączenia społecznego i aktywizacji społecznej	K1. Nadanie nowych funkcji budynkom poprzemysłowym i pokolejowym
	K2. Stworzenie obiektów oferujących usługi społeczne przeznaczone dla mieszkańców
	K3. Realizacja działań w zakresie organizacji czasu wolnego – wzmacnianie poczucia wspólnoty, sport, rekreacja, kultura
	K4. Powstanie nowoczesnych obiektów sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych
C2. Realizacja funkcji doradczej i wspomagającej przeznaczonej dla mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji społecznych	K5. Rozwój istniejących i powstanie nowych funkcji konsultacyjnych i doradczych dla wszystkich sektorów (gospodarczego, społecznego i publicznego) oraz dla mieszkańców
	K6. Kreowanie projektów pobudzających rozwój społeczno-gospodarczy
	K7. Rozwój oferty inwestycyjnej przeznaczonej dla przedsiębiorców
C3. Powstanie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni mieszkalnej i usługowej.	K8. Modernizacja budynków mieszkalnych i usługowych
	K9. Troska o stan środowiska naturalnego – dominującego zasobu na terenie gminy
	K9. Stworzenie atrakcyjnych przestrzeni wspólnych
	K10. Działania na rzecz wzmocnienia relacji sąsiedzkich
	K11. Modernizacja infrastruktury technicznej

W ramach realizacji Programu prowadzone będą działania w kierunku wyrównywania społecznych różnic, poprzez wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej, społeczności lokalnej wraz z fizyczną modernizacją wybranych budynków, obiektów i przestrzeni zlokalizowanych na delimitowanych obszarach, przez co w rezultacie ograniczone zostanie ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego na tych obszarach. W niniejszym Programie zaplanowano cele w taki sposób, żeby realizowane w ramach niego przedsięwzięcia w sposób spójny i kompleksowy, z użyciem różnych metod i zaangażowaniem różnych sektorów i partnerów, niwelowały zdiagnozowane w analizie zagrożenia. Kompleksowe podejście Programu wyraża spójność w odniesieniu do terytorium, jego zasobów, sytuacji społeczno-gospodarczej i tożsamości obszaru. W wyniku partycypacyjnego udziału społeczności lokalnej obszar ten poddany został pogłębionej analizie i programowaniu elementów wymagających wsparcia a ustanowione kierunki rozwoju tworzą szeroko pojęty konsensus, który pozwoli korzystać z rozwoju obszaru rewitalizowanego jak najszerszej grupie mieszkańców i organizacji. Poniżej przedstawiono przyjęte wskaźniki opracowywanego Programu.

Skwantyfikowane mierniki/wskaźników osiągania celów Programu:

Tabela 43 *Wskaźniki produktu*

Wskaźnik	Wartość docelowa
Liczba projektów polepszających standard przestrzeni publicznej wraz z oraz dostosowanie ich funkcji do potrzeb mieszkańców	5
Liczba projektów polepszających stan środowiska naturalnego	5
Liczba projektów zwiększających zakres oferty sportowo-rekreacyjnej	3
Liczba projektów polepszających standard lokali użytkowych i mieszkań	2
Liczba projektów polegających na wzroście aktywności zawodowej mieszkańców	1
Liczba projektów polegających na rozwoju sfery turystycznej i kulturalnej	2
Liczba projektów skutkujących wzrostem aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców	4
Liczba projektów skutkujących wzrostem aktywności sportowej i rekreacyjnej mieszkańców	2
Liczba projektów skierowanych do seniorów, osób niepełnosprawnych, rodzin z małymi dziećmi, które zwiększają ich dostęp do przestrzeni publicznej	2
Liczba osób korzystających z obiektów przeznaczonych na usługi społeczne	120
Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w ramach Programu	26
Liczba osób starszych (+65) objętych wsparciem w ramach programu	90
Liczba osób uczestniczących w programach aktywizacji zawodowej	4
Liczba osób korzystających z polepszonego standardu funkcji mieszkalnej	750
Liczba osób uczestnicząca w wydarzeniach budujących poczucie wspólnoty	2000

Źródło: *opracowanie własne*

Tabela 44 *Wskaźniki rezultatu*

Wskaźnik	Wartość docelowa
Liczba korzystających z Programu, którym udzielono wsparcia	120
Wzrost uczestników inicjatyw lokalnych budujących poczucie wspólnoty i zorientowanych na relacje sąsiedzkie	tendencja wzrostowa - wskaźnik procentowy
Liczba miejsc aktywności społecznej, utworzonych na rewitalizowanych obszarach	4
Spadek osób korzystających z instytucji świadczących pomoc społeczną	tendencja malejąca - wskaźnik procentowy
Spadek ilości osób bezrobotnych	tendencja malejąca - wskaźnik procentowy
Liczba przestrzeni publicznych, którym nadano nowe funkcje w konsekwencji realizacji Programu Rewitalizacji	3
Wzrost powierzchni nowoczesnych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych	tendencja wzrostowa - wskaźnik procentowy
Liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-reakcyjnych	1
Wzrost liczby lokali i mieszkań o podniesionym w wyniku realizacji PR standardzie	tendencja wzrostowa - wskaźnik procentowy
Liczba mieszkańców o zwiększonych kompetencjach zawodowych	4
Liczba przedsięwzięć zakładających wzrost aktywności społeczności lokalnej	4
Wzrost liczby mieszkańców biorących aktywny udział w wydarzeniach sportowych organizowanych w ramach realizacji PR	tendencja wzrostowa - wskaźnik procentowy
Wzrost powierzchni przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb seniorów, osób niepełnosprawnych, rodzin z małymi dziećmi	tendencja wzrostowa - wskaźnik procentowy
Liczba projektów ułatwiających seniorom, osobom niepełnosprawnym i rodzinom z małymi dziećmi dostęp do przestrzeni publicznej	4
Spadek poczucia osamotnienia i odrzucenia wśród osób starszych	tendencja malejąca - wskaźnik procentowy

Źródło: *opracowanie własne*

7. Lista planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lista planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawiera zidentyfikowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, bez których realizacja celów Programu nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Projekty te zostały zidentyfikowane w toku przeprowadzonej pogłębionej i usystematyzowanej analizy zjawisk kryzysowych na obszarze gminy Krupski Młyn i poszczególnych sołectw, w odniesieniu do sytuacji na obszarze województwa śląskiego, obejmująca m. innymi aspekty sfery społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej wraz z analizą natężenia, nawarstwiania lub utrwalania się zjawisk kryzysowych, które to poprzedzały następujące po nich określenie efektów i sformułowanie stanu pożądanego po realizacji Programu wraz ze wskazaniem celów i kierunków działań przedmiotowego Programu.

Projekty rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji będą kierowane do dofinansowania zgodnie z możliwością uzyskania pomocy zewnętrznej na ich sfinansowanie, z uwzględnieniem zasady, że projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą realizowane w ścisłym połączeniu z działaniami podejmowanymi w ramach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego, w szczególności przewidzianych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020, w tym priorytetu inwestycyjnego 9i „aktywne włączenie”, z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie osób z obszaru poddawanego działaniom rewitalizacyjnym.

Tabela 45 *Listy planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych*

Nazwa zadania	*Czas realizacji*	*RPO WSL 2014-2020 Działanie / Poddziałanie*	*Lokalizacja przedsięwzięcia*	*Podmiot realizujący*	*Szacowane wartość*
Wykorzystanie zdegradowanych terenów pokolejowych w Krupskim Młynie	II kwartał 2018 - IV kwartał 2018	10.3.5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie	Obszar Krupski Młyn - Główna - wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji	Gmina Krupski Młyn	1 000 000 *PLN*
Zakres zadania				*Prognozowane rezultaty*	
Modernizacja budynku polegać będzie na dostosowaniu obiektu ceglanego, który pełnił funkcję poczekalni na nieczynnej obecnie bocznicy kolejowej w Krupskim Młynie. Projekt przewiduje przeprowadzenie prac budowlanych związanych z docieplenieniem budynku, modernizacją pomieszczeń i wymianą instalacji oraz wyposażeniem. Docelowo projektem ma być objęty także budynek byłej parowozowni, a także uruchomiona ma być turystyczna kolejka wąskotorowa z Krupskiego Młyna do miejscowości Kielcza. W ramach przedsięwzięcia planowane jest przeprowadzenie działań inwestycyjnych.				Rezultatem projektu (tymczasowo nieskwantyfikowanym) będzie liczba obiektów poddanych działaniom. Osiągnięcie wskaźnika wykazane będzie na podstawie protokołu odbioru prac budowalnych.	

Nazwa zadania	*Czas realizacji*	*RPO WSL 2014-2020 Działanie / Poddziałanie*	*Lokalizacja przedsięwzięcia*	*Podmiot realizujący*	*Szacowane wartość*
Aktywizacja społeczna w Krupskim Młynie poprzez adaptację budynków kolejowych na potrzeby społeczne	II kwartał 2018 - IV kwartał 2018	9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT/ 9.2.4 Rozwój usług społecznych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie/ 9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs	Obszar Krupski Młyn - Główna - wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji	Gmina Krupski Młyn	200 000 *PLN*
Zakres zadania				*Prognozowane rezultaty*	
Utworzenie w przestrzeni byłych budynków kolejowych w Krupskim Młynie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Placówka skierowana będzie również do innych grup mieszkańców obszaru rewitalizowanego, w celu ich społecznej aktywizacji i włączenia społecznego. W ramach projektu umożliwiona zostanie działalność społecznych grup nieformalnych – orkiestry dętej, grup młodzieżowych, teatru amatorskiego.				Rezultatem projektu (tymczasowo nieskwantyfikowanym) będzie liczba osób korzystających z powstałego obiektu przeznaczonego na cele społeczne oraz liczba odbywających się tam zajęć. Osiągnięcie rezultatów projektu potwierdzone będzie na podstawie kart zajęć, list obecności itp. Możliwe do zanalizowania będzie także indywidualne poczucie wykluczenia na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród korzystających z obiektu przed i po określonym cyklu uczestniczenia w wydarzeniach realizowanych w obiekcie.		

Nazwa zadania	*Czas realizacji*	*RPO WSL 2014-2020 Działanie / Poddziałanie*	*Lokalizacja przedsięwzięcia*	*Podmiot realizujący*	*Szacowane wartość*
Modernizacja budynku użyteczności publicznej w Krupskim Młynie z przeznaczeniem na cele społeczne	II kwartał 2017 - IV kwartał 2017	10.3.5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie	Obszar Krupski Młyn - Główna - wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji	Gmina Krupski Młyn	800 000 PLN
Zakres zadania				*Prognozowane rezultaty*	
Projekt polega na modernizacji budynku użyteczności publicznej w Krupskim Młynie. Modernizacja budynku polegać będzie na dostosowaniu obiektu do potrzeb osób starszych i wyłączonych z obszarów rewitalizowanych (rehabilitacja, aktywizacja, włączenie społeczne). Projekt przewiduje przeprowadzenie prac budowlanych związanych z docieplenie budynku, modernizacją pomieszczeń i wymianą instalacji oraz wyposażenie pomieszczeń w sprzęt i wyposażenie wspomagające proces włączenia grup dysfunkcyjnych. W ramach przedsięwzięcia planowane jest przeprowadzenie działań inwestycyjnych.				Rezultatem projektu (tymczasowo nieskwantyfikowanym) będzie liczba obiektów poddanych działaniom. Osiągnięcie wskaźnika wykazane będzie na podstawie protokołu odbioru prac budowalnych.	

Nazwa zadania	*Czas realizacji*	*RPO WSL 2014-2020 Działanie / Poddziałanie*	*Lokalizacja przedsięwzięcia*	*Podmiot realizujący*	*Szacowane wartość*
Aktywizacja społeczna w Krupskim Młynie. Adaptacja zrewitalizowanego budynku na potrzeby społeczne	II kwartał 2017 - IV kwartał 2017	9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT/ 9.2.4 Rozwój usług społecznych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie/ 9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs	Obszar Krupski Młyn - Główna - wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji	Gmina Krupski Młyn	250 000 PLN
Zakres zadania				*Prognozowane rezultaty*	
Utworzenie placówki wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zorganizowanie jednostki wsparcia dla osób starszych z obszaru rewitalizowanego (rehabilitacja, aktywizacja, włączenie społeczne). Działalność jednostki skierowana będzie również do zidentyfikowanych na obszarze zdegradowanych grup dysfunkcyjnych. Planuje się organizację zajęć społecznych, szkoleń, kursów.				Rezultaty realizacji projektu znajdą odzwierciedlenie w liczbie osób korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zakłada się, ze realizacja projektu doprowadzi do zmniejszenia tej liczby. Możliwe do zanalizowania będzie także indywidualne poczucie wykluczenia na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród korzystających z obiektu przed i po określonym cyklu uczestniczenia w wydarzeniach realizowanych w obiekcie.	

Nazwa zadania	*Czas realizacji*	*RPO WSL 2014-2020 Działanie / Poddziałanie*	*Lokalizacja przedsięwzięcia*	*Podmiot realizujący*	*Szacowane wartość*
Modernizacja budynku użyteczności publicznej oraz mieszkań socjalnych w Krupskim Młynie na obszarze zdegradowanym	II kwartał 2017 - IV kwartał 2017	10.3.5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie	Obszar Krupski Młyn - Krasickiego - wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji	Gmina Krupski Młyn	4 200 000 *PLN*
Zakres zadania				*Prognozowane rezultaty*	
Projekt obejmuje modernizację budynku użyteczności publicznej w Krupskim Młynie – Urzędu Gminy wraz z otoczeniem a także modernizację mieszkań socjalnych przeznaczonych dla osób z grup defaworyzowanych zagrożonych ubóstwem, alkoholizmem i bezrobociem z obszaru rewitalizowanego. Modernizacja budynku polegać będzie na dostosowaniu obiektu do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych a także poprawić ma komfort korzystania przez mieszkańców z usług publicznych. Projekt zakłada także uporządkowanie przestrzeni wokół budynku a także modernizacje mieszkań socjalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W ramach przedsięwzięcia planowane jest przeprowadzenie działań inwestycyjnych jak i dotyczących sfery społecznej tj. przeprowadzenie działań aktywujących i przeciwdziałających wykluczeniu osób dotkniętych zjawiskami kryzysowymi na delimitowanym obszarze.				Rezultatem projektu (tymczasowo nieskwantyfikowanym) będzie liczba obiektów poddanych działaniom. Osiągnięcie wskaźnika wykazane będzie na podstawie protokołu odbioru prac budowalnych.	

Nazwa zadania	*Czas realizacji*	*RPO WSL 2014-2020 Działanie / Poddziałanie*	*Lokalizacja przedsięwzięcia*	*Podmiot realizujący*	*Szacowane wartość*
Uruchomienie usług społecznych dla nowych przedsiębiorców i mieszkańców z obszarów zdegradowanych Gminy Krupski Młyn	II kwartał 2017 - IV kwartał 2017	7.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia 7.3 Promocja samozatrudnienia	Obszar Krupski Młyn - Krasickiego - wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji	Gmina Krupski Młyn	200 000 *PLN* 100 000 *PLN*
Zakres zadania				*Prognozowane rezultaty*	
Projekt polega na uruchomieniu punktu konsultacyjno-interwencyjnego, prowadzącego obsługę podmiotów gospodarczych (firm i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) i mieszkańców (szczególnie z grup defaworyzowanych) z obszaru rewitalizowanego				Rezultaty realizacji projektu znajdą odzwierciedlenie w liczbie osób korzystających z usług publicznych dostępnych w budynku Urzędu oraz korzystających z Powiatowego Urzędu Pracy. Zakłada się, ze realizacja projektu doprowadzi do zmniejszenia tych liczb.	

Nazwa zadania	*Czas realizacji*	*RPO WSL 2014-2020 Działanie / Poddziałanie*	*Lokalizacja przedsięwzięcia*	*Podmiot realizujący*	*Szacowane wartość*
Podwyższenie standardu funkcji mieszkalnej i publicznej osiedla Ziętek w Krupskim Młynie	III kwartał 2017 - IV kwartał 2020	10.3.5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie	Obszar Krupski Młyn – Ziętek - wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji	Gmina Krupski Młyn	4 000 000 *PLN*
Zakres zadania				*Prognozowane rezultaty*	
Projekt polega na modernizacji budynków mieszkalnych i budynków, w których prowadzone są usługi publiczne: dom kultury, biblioteka i przedszkole. Projekt polega na modernizacji i termorenowacji tych zasobów łącznie z wymianą instalacji i remontem części wspólnych budynków. Projekt zakłada także zniesienie barier architektonicznych zakłócających korzystanie z nich osobom starszym i niepełnosprawnym oraz poprawę komfortu korzystania z oferty instytucji publicznych przez mieszkańców obszaru rewitalizowanego. W ramach przedsięwzięcia planowane jest przeprowadzenie działań inwestycyjnych jak i dotyczących sfery społecznej tj. przeprowadzenie działań aktywujących i przeciwdziałających wykluczeniu osób dotkniętych zjawiskami kryzysowymi na delimitowanym obszarze.				Rezultatem projektu (tymczasowo nieskwantyfikowanym) będzie liczba osób i podmiotów korzystających z instytucji publicznych oraz liczba osób, które mieszkać będą w zmodernizowanych budynkach. Osiągnięcie rezultatów projektu potwierdzone będzie na podstawie ewidencji prowadzonej przez odpowiedzialne instytucje – Urząd Gminy w Krupskim Młynie, bibliotekę, GOPS i przedszkole.	

Nazwa zadania	*Czas realizacji*	*RPO WSL 2014-2020 Działanie / Poddziałanie*	*Lokalizacja przedsięwzięcia*	*Podmiot realizujący*	*Szacowane wartość*
Utworzenie centrum miejscowości Krupski Młyn i zagospodarowanie stawu „Oczko" wraz z dorzeczem Małej Panwi	I kwartał 2018 - IV kwartał 2019	10.3.5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie	Obszar Krupski Młyn - Główna - wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji	Porozumienie przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Gminy Krupski Młyn	4 000 000 *PLN*
Zakres zadania				*Prognozowane rezultaty*	
Stworzenie przestrzeni aktywizacji społecznej i włączenia społecznego, zapewniającej integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji. W ramach przedsięwzięcia planowane jest przeprowadzenie działań inwestycyjnych.				Rezultatem projektu (tymczasowo nieskwantyfikowanym) będzie liczba obiektów poddanych działaniom Osiągnięcie wskaźnika wykazane będzie na podstawie protokołu odbioru prac budowalnych.	

Nazwa zadania	*Czas realizacji*	*RPO WSL 2014-2020 Działanie / Poddziałanie*	*Lokalizacja przedsięwzięcia*	*Podmiot realizujący*	*Szacowane wartość*
„Oczko" wraz z dorzeczem Małej Panwi jako miejsce integracji i aktywności społecznej	I kwartał 2018 - IV kwartał 2019	9.1.1 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT/ 9.1.4 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych - wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie	Obszar Krupski Młyn-Główna - wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji	Gmina Krupski Młyn, GOKSIR Krupski Młyn, OSP Potępa	300 000 *PLN*
Zakres zadania				*Prognozowane rezultaty*	
Organizacja cyklicznych imprez edukacyjno-kulturalnych w ramach Programu Aktywności Lokalnej, w tym promowanie aktywności sportowo-fizycznej, realizacji działań z zakresu wzmacniania potencjału społecznego (prozatrudnieniowych i środowiskowych), ze szczególnym uwzględnieniem grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizowanego. Miejscem aktywności będzie zrewitalizowany obszar stawu „Oczko" wraz z dorzeczem Małej Panwi.				Rezultaty realizacji projektu znajdą odzwierciedlenie w liczbie osób korzystających z oferowanych usług. Nastąpi zwiększenie atrakcyjności obszaru Gminy przy wykorzystaniu optymalnego położenia ww. terenów.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą powiązanie podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych z przyjętymi celami rewitalizacji i kierunkami działań.

Tabela 46 *Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych dla projektów podstawowych*

Nazwa projektu	Cel rewitalizacji	Kierunek działań rewitalizacyjnych
Wykorzystanie zdegradowanych terenów pokolejowych w Krupskim Młynie	C1	K1, K2, K4
Aktywizacja społeczna w Krupskim Młynie poprzez adaptację budynków kolejowych na potrzeby społeczne	C1	K3
Modernizacja budynku użyteczności publicznej w Krupskim Młynie	C1	K2
Aktywizacja społeczna w Krupskim Młynie. Adaptacja zrewitalizowanego budynku na potrzeby społeczne	C1, C2	K3, K6
Modernizacja budynku użyteczności publicznej oraz mieszkań socjalnych w Krupskim Młynie na obszarze zdegradowanym	C2, C3	K5, K9
Uruchomienie usług społecznych dla nowych przedsiębiorców i mieszkańców z obszarów zdegradowanych Gminy Krupski Młyn	C2	K5, K6
Podwyższenie standardu funkcji mieszkalnej i publicznej osiedla Ziętek w Krupskim Młynie	C3	K8, K10, K11, K112
Utworzenie centrum miejscowości Krupski Młyn i zagospodarowanie stawu „Oczko” wraz z dorzeczem Małej Panwi	C1, C3	K3, K4, K10,
„Oczko” wraz z dorzeczem Małej Panwi jako miejsce integracji i aktywności społecznej	C1, C3	K3, K11

Źródło: *opracowanie własne*

8. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki wyznaczonych działań, mających na celu eliminacje lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową to zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, których zakres, koszt, sposób finansowania czy termin realizacji nie został do końca określony lub które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów Programu Rewitalizacji. Przedsięwzięcia te także zostały zidentyfikowane w toku przeprowadzonej pogłębionej i usystematyzowanej diagnozy i analizy zjawisk kryzysowych na obszarze gminy Krupski Młyn a także w oparciu o dane ankietowe i informacje pozyskane podczas warsztatów. W oparciu o analizę danych z przeprowadzonego w ramach diagnozy badania ankietowego oraz w oparciu o dane przekazane przez uczestników warsztatów pozostałymi postulowanymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi dla zdiagnozowanych i wyznaczonych obszarów rewitalizacji są działania rewitalizacyjne, które mają pozytywnie wpłynąć na rozwiązanie zjawisk kryzysowych na obszarze gminy Krupski Młyn. Działaniami tymi są:

Tabela 47 *Zestawienie pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych*

Zakres/tytuł projektu	Podmiot zgłaszający	Działanie / Poddziałanie RPO WSL 2014-2020
Opieka nad dziećmi do lat 3	sektor prywatny	8.1.2 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - konkurs
Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu na terenie Krupskiego Młyna – wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej	sektor społeczny	7.3.3 Promocja samozatrudnienia – konkurs
Przygotowanie i wdrożenie oferty szkoleniowo – doradczej, edukacyjnej, a także integracyjnej dla mieszkańców obszarów delimitowanych, mająca na celu zdobycie nowych umiejętności, kompetencji i poszerzenia wiedzy, a także przeciwdziałania wykluczeniu (m. innymi kursy, zajęcia)	sektor społeczny	7.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia – konkurs
Aktywna integracja grup zagrożonych w tym osób niepełnosprawnych i starszych	sektor społeczny	9.1.5 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - konkurs
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w celu: organizacji okresowych jarmarków czy imprez społeczno-kulturalnych, w celu ożywienia integracji i wspomożenia działalności lokalnych przedsiębiorców	Gmina Krupski Młyn	10.3.5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju

		obejmujących obszary wiejskie i rybackie
Poszerzenie dostępu do usług społecznych i opiekuńczych	Gmina Krupski Młyn	9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs
Poprawa dostępu do rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu lub powrót do pracy	sektor prywatny	8.3.2 Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej - konkurs
Pobudzenie aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców Ziętka	sektor społeczny	7.3.3 Promocja samozatrudnienia – konkurs
Wykorzystanie doliny rzeki Mała Panew na rzecz udostępnienia na cele rekreacyjne i turystyczne	sektor prywatny	10.3.5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie

Źródło: *opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy*

Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą powiązanie pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych z przyjętymi celami rewitalizacji i kierunkami działań.

Tabela 48 *Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych dla pozostałych rodzajów przedsięwzięć*

Nazwa projektu	Cel rewitalizacji	Kierunek działań rewitalizacyjnych
Opieka nad dziećmi do lat 3	C1, C3	K3, K11
Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu na terenie Krupskiego Młyna – wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej	C2	K5, K6
Przygotowanie i wdrożenie oferty szkoleniowo – doradczej, edukacyjnej, a także integracyjnej dla mieszkańców obszarów delimitowanych, mająca na celu zdobycie nowych umiejętności, kompetencji i poszerzenia wiedzy, a także przeciwdziałania wykluczeniu (m. innymi kursy, zajęcia)	C1, C2	K3, K6
Aktywna integracja grup zagrożonych w tym osób niepełnosprawnych i starszych	C1, C3	K3, K11
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w celu: organizacji okresowych jarmarków czy imprez społeczno-kulturalnych, w celu ożywienia integracji i wspomożenia działalności lokalnych przedsiębiorców	C1, C3	K3, K4, K10
Poszerzenie dostępu do usług społecznych i opiekuńczych	C1	K2, K3
Poprawa dostępu do rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu lub powrót do pracy	C1	K2, K3
Pobudzenie aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców Ziętka	C2	K6
Wykorzystanie doliny rzeki Mała Panew na rzecz udostępnienia na cele rekreacyjne i turystyczne	C1, C3	K3, K4, K9,

Źródło: *opracowanie własne*

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem

W kontekście niniejszego dokumentu pojęcie komplementarności rozpatrywane jest na kilku poziomach. Mówimy więc o komplementarności na poziomie programowym (Program wykazuje powiązania z dokumentami programowymi i planistycznymi na poziomie regionalnym oraz lokalnym), zintegrowaniu sektorowym (współpracy sektorów publicznego, społecznego i gospodarczego), zintegrowaniu zasobów (strategia zaplanowanymi działaniami odnosi się do szeregu zasobów obszaru objętego PR), zintegrowaniu obszaru (w wyniku zrealizowanych działań na obszarze objętym PR stanie się on bardziej spójny) oraz zintegrowaniu zarządzania PR.

W kontekście zintegrowania programowego Program Rewitalizacji wpisuje się w kluczowe ustalenia dokumentów na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym - z dokumentami strategicznymi poszczególnych poziomów administracji samorządowej. Zintegrowanie na poziomie lokalnym opisano w części 2. Opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.

Z kolei na poziomie regionalnym Program Rewitalizacji wykazuje zintegrowanie z „Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020" przyjętym przez Zarząd Województwa Śląskiego 10 kwietnia 2014 roku, a zaakceptowanym przez Komisję Europejską 18 grudnia 2014 roku. Niniejszy PR zakłada realizację operacji zbieżnych z priorytetami inwestycyjnymi 8i Wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, 9i Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne, 9v Wzrost liczby i stabilności miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej w regionie, 9a Lepszy dostęp do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, 9b Zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny. Powyższe priorytety inwestycyjne realizowane są w ramach RPO WSL głównie w ramach VII Osi priorytetowej Regionalny rynek pracy, VIII Osi priorytetowej Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy, IX Osi priorytetowej Włączenie społeczne, X Osi priorytetowej Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna oraz XI Osi priorytetowej Wzmocnienie potencjału edukacyjnego.

Reasumując PR wykazuje zintegrowanie na poziomie zakresu tematycznego i celów z następującymi priorytetami: oś priorytetowa V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów (cel szczegółowy: zwiększona atrakcyjność obiektów kulturowych regionu); oś priorytetowa VI Transport (cel szczegółowy: lepsza dostępność głównych szlaków drogowych województwa); oś priorytetowa VII Regionalny rynek pracy (cele szczegółowe: wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia; rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia); oś priorytetowa IX Włączenie społeczne (cele szczegółowe: wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym; wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne; wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu); oś priorytetowa X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna (cele szczegółowe: lepszy dostęp do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem; zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny); oś priorytetowa XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego (cel szczegółowy: wzrost kwalifikacji i kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych dorosłych mieszkańców województwa śląskiego, w szczególności osób starszych oraz osób o niskich kwalifikacjach; wzrost zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego poprzez poprawę efektywności realizowanego wsparcia).

Zintegrowanie jest również widoczne w odniesieniu do Strategii rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”z 2013 roku, będącej aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 17 lutego 2010 roku. Zintegrowanie zachodzi na poziomie 3 celów strategicznych: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność (a w jego ramach zwłaszcza cel operacyjny: A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy oraz A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały), Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie (a w nim zwłaszcza cel operacyjny B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców oraz B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców) oraz Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni (a w nim cel operacyjny C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni).

Komplementarność na szczeblu powiatu sprowadza się do zbieżności Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022, przyjętą Uchwałą nr 323/1635/2010 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z 14 września 2010 roku. Zapisy Programu Rewitalizacji gminy Krupski Młyn wpisują się w ogólne, deklaratywne zapisy Strategii (tj. w wizję rozwoju – „Powiat tarnogórski będzie miejscem życia harmonijnie rozwijających się społeczności, które szanują wartości budowane przez pokolenia i racjonalnie wykorzystują lokalne zasoby naturalne oraz instytucjonalne", i misję – „Integrować wysiłki gmin, instytucji publicznych, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedsiębiorczych jednostek i liderów przemian lokalnych w dziedzinach, służących rozwojowi społeczności powiatu") i jednocześnie realizują jej priorytety, cele i kierunki rozwoju. PR realizuje zatem założenia Priorytetu (P1) Gospodarka i przypisane mu cele C1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej na rzecz wzrostu zatrudnienia i C2. Pobudzanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, Priorytetu (P2) Usługi społeczne, z celami C5. Wzbogacenie profili kształcenia dla potrzeb nowoczesnej gospodarki i C7. Integrowanie aktywności kulturalnych, Priorytetu (P3) Komunikacja z celem C9. Posiadanie dobrych połączeń komunikacyjnych oraz Priorytetu (P4) Turystyka i rekreacja z celami C11. Stworzenie nowoczesnej oferty turystycznej i C12. Poprawa atrakcyjności oferty rekreacyjnej.

Niniejsze dokumenty uzasadniają potrzebę opracowania Programu Rewitalizacji i znaczenie działań rewitalizacyjnych na wybranym obszarze gminy.

Komplementarność z powyższymi dokumentami sprawia, że projekty rewitalizacyjne będą mogły być finansowane z różnych źródeł. Głównym źródłem finansowania będą środki Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach następujących poddziałań: 7.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia, 7.3.3 Promocja samozatrudnienia, 8.1.2 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat, 8.3.2 Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej, 9.1.1 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT, 9.1.4 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych - wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie, 9.1.5 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, 9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT,

9.2.4 Rozwój usług społecznych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie, 9.2.5 Rozwój usług społecznych, 10.3.5 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie. Ujęcie w Programie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zwiększa prawdopodobieństwo ich rzeczywistej realizacji (min. dzięki dodatkowej punktacji przyznanej w procesie oceny formalnej i merytorycznej przez Instytucję Zarządzającą). Projekty te ponadto, poprzez ich skonsultowanie w ramach procesu partycypacyjnego są szeroko akceptowane społecznie, mają przemyślaną strukturę i zawartość i są reakcją na zdiagnozowane niedobory.

Pozostałe, zbieżne np. ze strategicznymi dokumentami powiatowymi i gminnymi będą mogły być finansowane zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych, co sumarycznie (zabezpieczenie finansowe i podstawa programowa) pozytywnie wpłynie na trwałość projektów, ich odbiór społeczny, ocenę efektów i późniejsze ich oddziaływanie.

Komplementarność PR polega także, jak wspomniano wyżej, na łączeniu działań i kompetencji różnych sektorów, zasobów i objęcie nimi całego obszaru objętego PR.
Komplementarność sektorowa to uwzględnianie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich wymiarów rewitalizacji: wszystkie działania przewidziane w PR zostały dobrane w taki sposób, aby możliwe było wspieranie rozwoju wszystkich sektorów: przedsiębiorców, samorządów i organizacji pozarządowych a także zdiagnozowanych grup defaworyzowanych. Cele dobrano w taki sposób, żeby realizowane w ramach niego przedsięwzięcia w sposób spójny i kompleksowy, z użyciem różnych metod i zaangażowaniem różnych sektorów i partnerów, niwelowały zdiagnozowane w analizie zagrożenia.

Ponadto zaplanowano integrację szerokiego spektrum podmiotów działających w różnych branżach działalności gospodarczej. Ta integracja występuje na poziomie realizacji założeń PR (branże budowlana, usługi w zakresie szkoleń, usługi promocyjne, doradcze, handel, działalności w sferze usług cyfrowych, przetwórstwo itd.) ale także realizacji poszczególnych celów - wzmocnienie gospodarki lokalnej, usługi wynajmu lokali doradztwa czy usługi szkoleń dla osób rozpoczynających i prowadzących działalność gospodarczą.

Realizacja operacji wiązać się będzie ponadto z osiągnięciem zakładanych wskaźników, które także odzwierciedlają zintegrowane myślenie o rozwoju terenu objętego PR – operacje mają przynieść wymierne korzyści wszystkim sektorom a w konsekwencji oddziaływać mają

na poprawę ich stanu. W Programie Rewitalizacji gminy Krupski Młyn określono 9 głównych projektów rewitalizacyjnych, których cechy i spodziewane efekty powiązane są z analizą problemową obszarów poddanych delimitacji. Tak rozumiana komplementarność skutkować będzie lepszą efektywnością procesu poprawy stanu obszarów zdegradowanych.

Cele szczegółowe odzwierciedlone w poszczególnych przedsięwzięciach także zawierają element zintegrowania – przewidują wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych na obszarach zdegradowanych gminy Krupski Młyn.

Należy podkreślić, że wszystkie cele znajdują odzwierciedlenie w całościowym, zintegrowanym spojrzeniu na obszar objęty PR jako miejsca o określonej lokalnej odrębności oraz wspólnych cechach i co za tym idzie problemach.

Proces wdrażania PR oparto na wykorzystaniu posiadanych zasobów i zachowaniu podstawowych zasad (czyli zastosowano podejście zintegrowane):

- dążenia do polepszenia jakości bazy o charakterze społeczno – gospodarczym,
- wzrostu poczucia bezpieczeństwa,
- podniesienia wiedzy i kompetencji mieszkańców,
- zachowania i waloryzacji dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
- wzmocnienia obszaru pod względem ekonomicznym, głównie w celu tworzenia nowych miejsc pracy,
- polepszenia zdolności organizacyjnych społeczności lokalnych,
- troski o stan środowiska naturalnego.

Zintegrowane podejście PR wyraża ponadto spójność w odniesieniu do sytuacji społeczno-gospodarczej (czyli zasobów obszaru). Wszystkie cele zostały opracowane na podstawie analizy obszaru objętego PR. W wyniku partycypacyjnego udziału społeczności lokalnej obszar ten poddany został zintegrowanej, opartej o udział przedstawicieli 3 sektorów oraz mieszkańców analizie i programowaniu elementów wymagających wsparcia. Możliwość wypracowania celów miały więc wszystkie 3 sektory biorące udział w pracach nad PR oraz mieszkańcy a ustanowione kierunki rozwoju tworzą szeroko pojęty konsensus, który pozwoli korzystać z korzyści rozwoju obszaru objętego PR jak najszerszej grupie mieszkańców i organizacji.

Komplementarność na poziomie obszaru oznacza objęcie przy analizie i realizacji projektów rewitalizacyjnych przestrzeni wraz z wzajemnymi wpływami zachodzącymi

pomiędzy obszarami wyznaczonymi do rewitalizacji a pozostałymi obszarami gminy a także pomiędzy poszczególnymi obszarami rewitalizowanymi. Wynikiem takiego podejścia jest osiągnięcie wyników rewitalizacji wpływających na cały obszar gminy, także poza obszarami delimitowanymi.

Zintegrowanie na wszystkich poziomach zapewnione zostanie dzięki przyjętym w systemie wdrażania PR rozwiązaniom i organizacji zarządzania procesem rewitalizacji. Zapisy rozdziału 15 precyzują organizację i podmioty odpowiedzialne za wdrażanie, monitoring i ewaluację procesu rewitalizacji, określają komórki odpowiedzialne za podejmowanie decyzji, szczególnie w sytuacji zakłócenia procesu rewitalizacji, określonego w niniejszym dokumencie. W związku z pełnieniem przez Urząd Gminy Krupski Młyn funkcji koordynujących wdrażaniem Programu, instytucjonalne zaplecze pracowników JST (doświadczenie, umiejętności, zasoby) będą dodatkowym atrybutem wzmacniającym sprawny proces realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn.

10. Indykatywne ramy finansowe

Indykatywne ramy finansowe są ustalane w odniesieniu do listy planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych a także w odniesieniu do pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z określeniem indykatywnych wielkości środków finansowanych z różnych źródeł, w tym także środków spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020, w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej. Dla poszczególnych przedsięwzięć wskazanych do realizacji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji przygotowany zostanie montaż finansowy, który umożliwi bezproblemową, finansową realizację każdej inwestycji. Finansowanie projektów będzie odbywało się z możliwie największej ilość źródeł. Bezpośredni Beneficjenci na potrzeby realizacji każdego z projektów zabezpieczą niezbędną kwotę środków własnych, natomiast o pozostałe środki finansowane będą wnioskować w ramach funduszy polityki spójności na lata 2014-2020, w tym RPO WSL na lata 2014-2020, które z założenia ma być głównym źródłem finansowania zidentyfikowanych inwestycji.

Dla projektów wynikających z listy planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawierających zidentyfikowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, bez których realizacja celów Programu nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji, na etapie konstruowania niniejszych indykatywnych ram finansowych przyjęto zasadę ustalenia przedmiotowych ram dla każdego przedsięwzięcia z osobna. Natomiast w przypadku charakterystyki pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki wyznaczonych działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową, stanowiących de facto zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów Programu Rewitalizacji, przyjęto zasadę zbiorczej szacunkowej wyceny.

Okres realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie zgodny z wdrażaniem środków finansowych z funduszy polityki spójności na lata 2014-2020, na podstawie przygotowanych przez Instytucje Zarządzające tymi środkami harmonogramów aplikowania o środki pomocowe na lata 2014 – 2020.

Tabela 49 *Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych*

Lp.	*Przedsięwzięcia rewitalizacyjne*	*Szacunkowe nakłady finansowe*	*Źródła finansowania*				*Czas realizacji*
			Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	*Środki pochodzące ze źródeł prywatnych*	*Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS*	*Środki pochodzące z innych źródeł*	
1.	*Wykorzystanie zdegradowanych terenów pokolejowych w Krupskim Młynie*	*1 000 000,00 PLN*	*150 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*850 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*II kwartał 2018 -IV kwartał 2018*
2.	*Aktywizacja społeczna w Krupskim Młynie poprzez adaptację budynków kolejowych na potrzeby społeczne*	*200 000,00 PLN*	*20 000,00 PLN*	*00,00 PLN*	*180 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*II kwartał 2018 -IV kwartał 2018*
3..	*Modernizacja budynku użyteczności publicznej w Krupskim Młynie z przeznaczeniem na cele społeczne*	*800 000,00 PLN*	*120 000,00 PLN*	*00,00 PLN*	*680 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*II kwartał 2017-IV kwartał 2017*
4.	*Aktywizacja społeczna w Krupskim Młynie. Adaptacja zrewitalizowanego budynku na potrzeby społeczne*	*250 000,00 PLN*	*25 000,00 PLN*	*00,00 PLN*	*225 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*II kwartał 2017-IV kwartał 2017*
5.	*Modernizacja budynku użyteczności publicznej oraz mieszkań socjalnych w Krupskim Młynie na obszarze zdegradowanym*	*4 200 000,00 PLN*	*630 000,00 PLN*	*00,00 PLN*	*3 570 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*II kwartał 2017-IV kwartał 2017*

6.	*Uruchomienie usług społecznych dla nowych przedsiębiorców i mieszkańców z obszarów zdegradowanych Gminy Krupski Młyn*	*300 000,00 PLN*	*30 000,00 PLN*	*00,00 PLN*	*270 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*II kwartał 2017-IV kwartał 2017*
7.	*Podwyższenie standardu funkcji mieszkalnej i publicznej osiedla Ziętek w Krupskim Młynie*	*4 000 000,00 PLN*	*600 000,00 PLN*	*00,00 PLN*	*3 400 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*III kwartał 2017-IV kwartał 2020*
8.	*Utworzenie centrum miejscowości Krupski Młyn i zagospodarowanie stawu „Oczko" wraz z dorzeczem Małej Panwi*	*4 000 000,00 PLN*	*00,00 PLN*	*2 400 000,00 PLN*	*1 600 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*I kwartał 2018-IV kwartał 2019*
9.	*„Oczko" wraz z dorzeczem Małej Panwi jako miejsce integracji i aktywności społecznej*	*300 000,00 PLN*	*20 000,00 PLN*	*10 000,00 PLN*	*270 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*I kwartał 2018-IV kwartał 2019*
10..	*Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne*	*4 250 000,00 PLN*	*75 000,00 PLN*	*450 000,00 PLN*	*3 725 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*IV kwartał 2017- IV kwartał 2020*
Łącznie szacunkowe nakłady finansowe		*19 3000 000,00 PLN*	*1 670 000,00 PLN*	*2 860 000,00 PLN*	*14 770 000,00 PLN*	*0,00 PLN*	*II kwartał 2017- IV kwartał 2020*

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Proces włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji odbywał się zgodnie z zasadą zbieżną z zasadą RLKS (rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność), według której rozwój lokalny opiera się o zasadę rozwoju realizowanego przy pomocy lokalnych strategii i kierowanego przez lokalne grupy. Zgodnie z takimi założeniami lokalne programy i strategie winny powstać w trakcie oddolnego procesu uwzględniającego lokalne potrzeby i potencjał. Oznacza to, że w przygotowywanie programów aktywnie zaangażowani być winni przedstawiciele różnych sektorów społeczności lokalnej. Zaangażowanie społeczne w przygotowanie Programu Rewitalizacji ma znaczenie fundamentalne. Skoro bowiem ludzie przyczyniają się do wypracowania PR to po pierwsze Program ma mocne podstawy, legitymację społeczną oraz jego realizacja nie napotka na problemy a biorący udział w jego wdrażaniu osiągną zakładane cele.

Zarządzanie procesem rewitalizacji dla Gminy Krupski Młyn oparte jest na zasadach partnerstwa i partycypacji społecznej, dlatego też bardzo ważne jest rozpoznanie potrzeb i preferencji, jak również siły wpływu i poziomu zainteresowania poszczególnych grup interesariuszy procesu rewitalizacji. Dla przeprowadzanego procesu rewitalizacji zidentyfikowano następujące grupy interesariuszy:

- interesariusze o niskim poziomie zainteresowania i dużym stopniu oddziaływania, grupy zagrożone o niskim zaangażowaniu (gospodarstwa domowe o wyuczonej i dziedzicznej bezradności życiowej, w sposób ciągły korzystający z pomocy społecznej, długotrwale bezrobotni, właściciele obiektów i nieruchomości, którzy nie są zainteresowani podniesieniem ich estetyki oraz estetyki otoczenia) - grupa na którą należy zwrócić szczególną uwagę,
- interesariusze o wysokim poziomie zainteresowania, dużej sile oddziaływania, nastawieni na podjęcie działań i ich pozytywne efekty (władze lokalne, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, spółdzielnia i wspólnoty mieszkaniowe, komunalna spółka gminna),
- interesariusze o niskim poziomie zainteresowania oraz małej sile oddziaływania nastawieni na działania minimalne (bierni mieszkańcy obszarów rewitalizacji oraz bierni właściciele obiektów i nieruchomości zlokalizowanych na tym obszarze),

- interesariusze o wysokim poziomie zainteresowania i niskiej sile oddziaływania (na dzień dzisiejszy), wymagający doinformowania i nastawienia na podjęcie działań (indywidualni właściciele obiektów i nieruchomości szukający szansy na pozytywne przekształcenia, sektor MŚP, sektor NGO, liderzy lokalni, instytucje kultury i sportu, placówki edukacyjne, Policja).

Bardzo istotne w mechanizmie włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji jest wsparcie działań podejmowanych przez interesariuszy o wysokim poziomie zainteresowania i dużej sile oddziaływania. Ponadto wybrane narzędzia i metody partycypacji należy wykorzystać w celu przekształcenia interesariuszy o wysokim poziomie zainteresowania i niskiej sile oddziaływania na naturalnych sojuszników dla działań nastawionych na pozytywne efekty. W szczególności chodzi tutaj o zaangażowanie organizacji sektora NGO oraz instytucji kultury i sportu a także placówek edukacyjnych, które poprzez realizowanie projektów nakierowanych na rozwiązywanie i zaspokajanie znanych im społecznych potrzeb pomagają wyprowadzić obszary wybrane do rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Bardzo ważne jest w końcu podjęcie działań na rzecz interesariuszy o niskim poziomie zainteresowania - czyli tych, którzy przynależą do grupy zagrożonej lub grupy biernej. Charakterystyczną cechą w tym przypadku jest to, że nie postrzegają oni siebie sami jako beneficjentów rewitalizacji. W szczególności dotyczy to grupy, na którą należy zwrócić szczególną uwagę tj. wykluczonych społecznie mieszkańców czy przedsiębiorców, którzy działają na obszarach wybranych do rewitalizacji. W celu skutecznej partycypacji tych grup w procesie rewitalizacji należy przyjąć rozwiązania, które przy wykorzystaniu istniejącego potencjału doprowadzą do aktywizacji tych środowisk lokalnych.

W ramach opracowywanego programu prowadzono m. innymi konsultacje społeczne w formie ankietowej. Pierwsze konsultacje prowadzono w okresie 10.05 – 24.05.2016 r., drugie w terminie 22.06 – 08.07.2016 r. W obydwu przypadkach wykorzystano technikę kwestionariusza ankietowego. Papierowe kwestionariusze ankietowe były dostępne w każdej miejscowości oraz we wszystkich jednostkach gminnych, w samym urzędzie gminy oraz sklepach na terenie gminy. Ponadto kwestionariusze dostępne były także na stronie internetowej gminy (www.krupskimlyn.eu i www.bip.krupskimlyn.pl.). Kwestionariusze poprzedzone były przystępną informacją, w jakim celu przeprowadzane są badania. Ponadto zamieszczono informacje o prowadzonych badaniach na gminnych tablicach ogłoszeń, a także jednostkach gminnych, samym urzędzie gminy i na jej stronie internetowej. Kwestionariusze mogły być składane zarówno drogą internetową jak i w wersji papierowej, w jednostkach

gminnych lub urzędzie gminy. W ramach pierwszych konsultacji na ankiety odpowiedziało 79 osób i 11 osób w ramach konsultacji drugich.

Jednym z kluczowych elementów prac nad przedmiotowym programem rewitalizacji było spotkanie z interesariuszami o charakterze warsztatowym i konsultacyjnym. 6 września 2016 roku w godz. 15.00 – 18.00 na Sali posiedzeń Rady Gminy przy ulicy Głównej 5 w Krupskim Młynie zaprezentowano założenia teoretyczne procesu rewitalizacji, przedstawiono analizę obszaru gminy w kontekście planowanej delimitacji obszaru poddanego rewitalizacji, przedstawiono dane pozyskane ze źródeł GUS, ankiet, danych Urzędu Gminy, GOPS i Policji. Program warsztatów obejmował także m.in.:

- prezentację granic obszaru wstępnie proponowanego do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi na podstawie wyników diagnozy obejmującej analizę danych statystycznych dotyczących zwłaszcza demografii, bezrobocia, pomocy społecznej oraz aktywności gospodarczej,
- ustalenie w wyniku dyskusji listy najważniejszych problemów i wyzwań rewitalizacyjnych dla obszaru,
- wskazanie terenów, miejsc i obiektów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych wraz z przyjęciem wstępnych pomysłów projektów.

W trakcie spotkania poddano także analizie karty projektów rewitalizacyjnych. Karty te następnie dostępne były na stronie internetowej Gminy. Wyznaczono termin składania kart do dnia 14 września 2016 roku. Złożone karty z projektami rewitalizacyjnymi poddane zostały analizie w kontekście zdiagnozowanych problemów i obszaru ujętego w treści Programu. W warsztatach wzięło udział 18 osób. W spotkaniu uczestniczyli mieszkańcy gminy oraz przedstawiciele sektorów: publicznego (władze Gminy, przedstawiciele jednostek gminnych, radni gminni i powiatowi, sołtys); gospodarczego (przedstawiciele sektora MŚP prowadzący działalność na terenie gminy) oraz obywatelskiego (przedstawiciele organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie gminy a także OSP z terenu gminy oraz lokalni liderzy). Spotkanie to dało możliwość poznania postaw poszczególnych grup interesariuszy względem planowanej rewitalizacji a także posłużyło do przeprowadzania pogłębionych analiz jakościowych. Ponadto zorganizowano dwa dodatkowe spotkania dla przedstawicieli Urzędu Gminy (20 lipca 2016 roku) i jego jednostek (21 lipca 2016 roku), których celem było wypracowanie kompleksowego zestawu przedsięwzięć służących

rozwiązaniu zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych oraz oceniono możliwość włączenia ich do Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W ramach konsultacji zebrano informacje m.in. na temat oceny miejsca zamieszkania, wskazania obszarów, które wymagają interwencji, są zdegradowane lub zaniedbane, oceny stopnia komfortu życia, określenia głównych problemów społecznych i skali ich występowania, określenia głównych problemów gospodarczych, przestrzenno – funkcjonalnych/technicznych lub środowiskowych i skali ich występowania, propozycji działań w procesie rewitalizacji, określenia grup społecznych, które winny stać się głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych na obszarze gminy.

Podsumowując, narzędziami i technikami partycypacyjnymi wykorzystanymi w trakcie opracowywania programu rewitalizacji były przeprowadzone badania i warsztaty. W zakres przeprowadzonych badań wchodziły:

- pogłębione wywiady eksperckie przeprowadzone z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, GOKSiR i animatorami kultury, osobami odpowiedzialnymi z ramienia Urzędy Gminy za współpracę z organizacjami pozarządowymi, Komendantem Komisariatu Policji w Tworogu,
- spacer badawczy przeprowadzony przez członków zespołu odpowiedzialnego za opracowanie Programu wraz z przedstawicielami Urzędu Gminy,
- badania wg. metody ilościowej na podstawie zgromadzonych danych publicznych,
- badania ankietowe.

W odniesieniu do narzędzi warsztatowych zastosowano:

- warsztaty strategiczne przy użyciu technik moderacji wizualnej,
- wywiady grupowe przeprowadzone w trakcie prowadzonych konsultacji,
- tzw. spotkanie komórek planujących z Urzędu Gminy z przedstawicielami jednostek i wydziałów podległych,
- spotkanie grupy roboczej (gminnego roboczego zespołu) w sprawie rewitalizacji.

Podkreślenia wymaga fakt, że na potrzeby wskazania obszaru rewitalizowanego przeprowadzono pogłębione badania obszaru zdegradowanego. W toku pozyskiwania koniecznych informacji wykorzystano narzędzia:

- wywiadów z pracownikami społecznymi, animatorami kultury, osobami odpowiedzialnymi z ramienia Urzędu Gminy za współpracę z organizacjami pozarządowymi,
- badań przestrzeni, np. spis z natury obszarów o niskich walorach estetycznych,

- wywiadów z zarządcami na temat stanu i braków rozwiązań funkcjonalnych w obiektach,
- sondaży wśród mieszkańców na temat jakości terenów publicznych i wskazania miejsc w obszarze zdegradowanym, szczególnie deficytowych funkcjonalnie.

Dzięki odpowiednio dobranym technikom i narzędziom wszyscy uczestnicy w sposób aktywny brali udział w wypracowywaniu poszczególnych elementów programu rewitalizacji.

W szczególności prowadzony proces partycypacji pozwolił na osiągnąć konsensusu w zakresie:
- zidentyfikowania obszarów zdegradowanych i delimitację obszarów rewitalizacji,
- wskazania miejsc, obszarów i obiektów wymagających interwencji,
- identyfikacji, pozycjonowania i rangowania problemów sfery społecznej,
- sformułowania wizji, celów i kierunków podejmowanych działań,
- skonkretyzowania pomysłów i wypracowanie projektów w sferze rewitalizacji,
- określenia instrumentów wspierających procesy rewitalizacji.

Ponadto partycypacja społeczna na etapie tworzenia programu została zapewniona także poprzez współdziałanie interesariuszy na poziomie komponowania montażu środków finansowych ze źródeł publicznych, prywatnych i społecznych dla przewidzianych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Przedmiotowy program rewitalizacji jest dokumentem o charakterze otwartym. Jego zawartość tworzona jest przy zastosowaniu szerokiego wachlarza technik i narzędzi partycypacyjnych, we współpracy z lokalnymi partnerami na poziomie zdefiniowanych grup interesariuszy. Partnerzy lokalni mają i będą mieli realny wpływ na kształtowanie zawartości programu m. innymi poprzez:
- wnioski wyrażające opinie na temat ustanowionych kierunków przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym, które zostały przyjęte w dokumencie,
- postulaty dotyczące włączenia do programu nowych lub poszerzenie już istniejących obszarów rewitalizacyjnych,
- udział w pracach nad aktualizacją dokumentu,
- zgłaszanie i realizację projektów rewitalizacyjnych,
- udział w pracach na rzecz realizacji programu i zawartych w nim przedsięwzięć.

Ponadto w ramach wspomnianej współpracy, samorząd będzie inicjować i zachęcać społeczności lokalne rewitalizowanych obszarów do tworzenia nieformalnych lokalnych grup rewitalizacji. Zadaniem takich grup będzie m.in. identyfikacja problemów, wybór przedsięwzięć służących ich rozwiązaniu oraz udział w ich realizacji. Taki model współpracy

będzie gwarantem tego, że trafnie zdiagnozowano zjawiska kryzysowe a postulowany sposób postępowania zgodny jest z oczekiwaniami interesariuszy programu. Ważną rolą samorządu jest także zapewnienie kompleksowej informacji o podejmowanych działaniach rewitalizacyjnych, a także tworzenie warunków zachęty sprzyjających aktywnemu włączaniu kolejnych partnerów w proces rewitalizacji. Konieczne jest także prowadzenie działań na rzecz pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym celu realizowane będą:

- działania informacyjno-promocyjne na rzecz propagowania programu rewitalizacji z wykorzystaniem strony internetowej gminy Krupski Młyn,
- organizacja spotkań z grupami interesariuszy, w tym mieszkańcami obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi, czy też potencjalnymi interesariuszami zainteresowanymi włączeniem kolejnego obszaru do programu rewitalizacji,
- systematyczne informowanie mieszkańców o podejmowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych oraz pracach na rzecz realizacji projektów rewitalizacyjnych,
- przeprowadzanie sondaży opinii społeczności lokalnej w celu właściwej diagnozy pojawiających się zjawisk kryzysowych, jak i konsultacji sugerowanych metod przeciwdziałania tym zjawiskom,
- przeprowadzania sondaży dotyczących oczekiwań interesariuszy w sferze podejmowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- podawanie do publicznej wiadomości (strona internetowa gminy Krupski Młyn) cyklicznych sprawozdań z realizacji programu rewitalizacji.

Proces wdrażania programu rewitalizacji wymaga systematycznego prowadzenia działań, wpływających na stopień partycypacji społecznej, w tym w zakresie:

- monitoringu i przeciwdziałaniu potencjalnym barierom wdrażania programu rewitalizacji,
- organizacji spotkań z grupami interesariuszy oraz naborów do przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- wyznaczenia wskaźników służących do monitorowania realizacji programu rewitalizacji oraz projektów włączonych do programu,
- prowadzenia sprawozdawczości ze stanu wdrożenia programu oraz jego cyklicznej oceny i weryfikacji.

Na etapie wdrażania programu, planuje się wykorzystać następujące instrumenty partycypacji społecznej:

- organizacja spotkań i dyskusji na rzecz przezwyciężania barier wynikających z nieufności oraz konfliktu interesów różnych grup interesariuszy,
- organizacja spotkań z mieszkańcami obszarów rewitalizacji oraz innymi grupami interesariuszy w celu kreowania projektów w poszczególnych obszarach rewitalizacji,
- kreowanie i promowanie liderów środowisk lokalnych i liderów projektów aktywizujących społeczności lokalne,
- tworzenie partnerstw / koalicji na rzecz przygotowania i realizacji obywatelskich projektów rewitalizacyjnych,
- budowanie montaży finansowych uzależnionych od zdolności finansowej interesariuszy,
- systematycznej informacji o podejmowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych oraz pracach na rzecz realizacji projektów rewitalizacyjnych na stronie gminy Krupski Młyn.

Na etapie monitoringu i oceny procesu rewitalizacji wykorzystane zostaną następujące techniki partycypacyjne:
- sondaże opinii społeczności lokalnej, przeprowadzone w celu oceny procesu rewitalizacji,
- organizacja spotkań z grupami interesariuszy, w tym dla mieszkańców obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi,
- systematyczne informowanie interesariuszy o podejmowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych,
- podawanie do publicznej wiadomości okresowych raportów z realizacji programu rewitalizacji gminy.

12. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Wdrożenie niniejszego Programu uzależnione jest od pozyskania środków finansowych z funduszy zewnętrznych, krajowych i zagranicznych, w tym funduszy Unii Europejskiej, zwłaszcza tych pozostających do dyspozycji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Właściwe wdrażanie Programu z kolei wymaga skumulowania działań wszystkich jednostek i osób zaangażowanych w jego wdrożenie i realizację.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zapisów dokumentu jest Urząd Gminy Krupski Młyn. Spośród jego pracowników sformułowany zostanie Zespół monitorujący. W skład Zespołu będą mogli wejść także powołani spośród pozostałych sektorów (gospodarczego, społecznego, publicznego i mieszkańców) przedstawiciele, uzupełnieni ekspertami. Zespół monitorujący będzie odpowiadał za realizację zadań będących w gestii podmiotu wdrażającego, monitorującego, animującego i kontrolującego, czyli w gestii gminy Krupski Młyn.

Do zadań zespołu będzie należało:

- monitoring i ewaluacja Programu,
- nadzór nad realizacją poszczególnych zadań związanych z wdrożeniem planu rewitalizacji,
- bieżąca weryfikacja postępów prac nad realizacją zadań,
- pomiar efektywności i aktualizacja zapisów planu rewitalizacji,
- kontrola nad obiegiem informacji oraz środków finansowych,
- przygotowanie sprawozdań z monitoringu.

Ponadto do zadań Zespołu monitorującego należeć będzie:

- dynamizacja działań wszystkich partnerów uczestniczących w procesie rewitalizacji,
- opiniowanie podstawowych dokumentów powstających w związku z realizacją Programu Rewitalizacji,
- pozyskiwanie partnerów, inwestorów i tworzenie przyjaznego klimatu dla prowadzonych działań,
- informowanie o efektach i skutkach podejmowanych przedsięwzięć,
- merytoryczne wsparcie realizacji zadań,
- mobilizacja aktywności społecznej wokół celów i zadań Programu Rewitalizacji.

- zwiększanie efektywności ekonomicznej (minimalizacja nakładów przy założonym programie działań, wzrost wartości nieruchomości oraz wpływów do budżetu z tytułu podatków), społecznej (wzrost liczby miejsc pracy, wzrost zadowolenia mieszkańców) i przestrzennej (przywrócenie funkcji gospodarczych obszarom poprzemysłowym, poprawa jakości przestrzeni publicznych).

Zakłada się, że w skład Zespołu Monitorującego wejdą:

- Wójt Gminy Krupski Młyn, jako kierownik Zespołu,
- Kierownik Referatu Inwestycji, Budownictwa, Geodezji, Rolnictwa, Leśnictwa, Gospodarki Gruntami i Ochrony Środowiska,
- przedstawiciel Rady Gminy Krupski Młyn przez nią wskazany,
- po jednym przedstawicielu sektora gospodarczego, społecznego oraz mieszkańców,
- przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- ekspert z dziedziny rewitalizacji obszarowej,
- eksperci z głosem doradczym, powoływani w procesie rozstrzygania problematycznych kwestii związanych z procesem rewitalizacji.

Spotkania Zespołu Monitorującego odbywać się będą doraźnie w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na półrocze.

Ponadto na bieżąco pracownicy Urzędu Gminy odpowiedzialni za pozyskiwanie środków zewnętrznych przygotowywać będą dokumenty aplikacyjne w celu otrzymania dofinansowania na realizację założonych w Programie przedsięwzięć.

Dodatkowo, w oparciu o Roczny Program Współpracy Gminy Krupski Młyn z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pracownicy urzędu odpowiedzialni za kontakty z organizacjami pozarządowymi udzielać będą konsultacji i zachęcać będą te podmioty do aktywnego uczestnictwa w realizacji Programu.

Wszystkie informacje publikowane będą w wydzielonej zakładce (pn. Lokalny Program Rewitalizacji) na stronie internetowej gminy www.krupskimlyn.eu oraz na tablicach ogłoszeń.

Wdrożenie Programu Rewitalizacji wspierane będzie poprzez wykorzystanie istniejących form konsultowania aktów prawnych, programów, strategii z mieszkańcami, w tym z grupami interesariuszy, planowanym systemem ulg i zwolnień podatkowych w sektorze przedsiębiorstw (z uwzględnieniem planowanego powstania strefy ekonomicznej),

pozyskiwaniem partnerów do realizacji zaplanowanych projektów podstawowych i indykatywnych (ze szczególnym uwzględnieniem organizacji społecznych i podmiotów gospodarczych, zwłaszcza zakładów NItroerg SA).

Proces wdrażania Programu Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn poprzedzony jest etapami przygotowania, konsultowania i opiniowania dokumentu oraz wypełnienia procedury konsultowania PR z instytucjami w zakresie oceny oddziaływania na środowisko, konsultowania PR z instytucjami w zakresie jego oceny, analizy i zgłoszenia ewentualnych uwag (przekazanie planu rewitalizacji do Urzędu Marszałkowskiego) oraz podjęciem uchwały przez Radę Gminy Krupski Młyn o przyjęciu do realizacji Programu Rewitalizacji.

Na proces wdrożenia Programu Rewitalizacji składają się następujące etapy:

Etap I - wskazanie Zarządzeniem Wójta członków Zespołu monitorującego odpowiedzialnego za jego koordynację i realizację,

Etap II - Opracowywanie dokumentacji technicznej dla projektów wpisanych do planu rewitalizacji lub programów funkcjonalno – użytkowych, kosztorysów, uzyskiwanie wszelkich pozwoleń, zgodnie z harmonogramem prac.

Etap III – Opracowanie wniosków aplikacyjnych, studiów wykonalności, ewaluacji i rozliczania projektów oraz niezbędnych załączników do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020.

Etap IV - Realizacja poszczególnych zadań objętych planem rewitalizacji, zgodnie z określonymi terminami i harmonogramami projektów współfinansujących plan rewitalizacji, czyli głównie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020.

Etap VI - Monitoring i ewaluacja planu rewitalizacji, zgodnie z harmonogramami opracowywania, składania, realizacji i rozliczenia poszczególnych projektów na współfinansowanie zadań.

Etap VI - Pomiar poziomu efektywności planu rewitalizacji zgodnie z podanymi wskaźnikami.

Etap VII - Public Relations planu rewitalizacji w całym okresie jego realizacji.

Etap VIII - Uzupełnienia i rozszerzanie planu rewitalizacji o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym Programem Rewitalizacji.

Etap IX - Opracowanie raportu podsumowującego realizację planu rewitalizacji.

System wdrażania Programu Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn będzie realizowany według następującego ramowego harmonogramu.

Tabela 50 *Harmonogram wdrażania Programu Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn*

ETAPY	TERMIN REALIZACJI						
	2016	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
I		+					
II	+	+	+	+	+	+	+
III	+	+	+	+	+	+	+
IV		+	+	+	+	+	+
V		+	+	+	+	+	+
VI		+	+	+	+	+	+
VII	+	+	+	+	+	+	+
VIII		+	+	+	+	+	+
IX							+

Źródło: *opracowanie własne*

13. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Zgodnie z uzgodnionymi zasadami monitoring realizacji PR prowadzony będzie w dwóch horyzontach:

- długofalowym, w czasie którym obserwowany będzie postęp (dynamika) realizacji celów PR, dynamika osiągania założonych wskaźników oraz realizacja założeń budżetowych a także zachodzące zmiany w strukturze tych elementów;
- bieżącym, w czasie którym monitorowany będzie postęp realizacji poszczególnych przedsięwzięć (wartość wskaźnika produktu wyrażona w procentach poddawana ciągłej ocenie).

Badanie postępu rzeczowego i finansowego realizacji PR odbywało się będzie na podstawie danych przekazywanych przez podmioty realizujące projekty i beneficjentów w nich uczestniczących, danych będących w posiadaniu Urzędu Gminy Krupski Młyn, a także danych zebranych przy użyciu ankiet monitorujących postęp realizacji PR (ankieta zawierać będzie dane metrykalne operacji finansowanej w ramach PR, opis operacji oraz informację dotyczącą osiągniętych wskaźników).

Monitoring prowadzony będzie przez Zespół Monitorujący. Zespół monitorujący analizując zebrane dane zdiagnozuje trudności i ewentualne opóźnienia w realizacji konkretnych przedsięwzięć i szerzej wskaźników, budżetu i celów zapisanych w PR oraz oceni zaangażowanie poszczególnych ogniw odpowiedzialnych za wykonanie PR. Będąc odpowiedzialny za powyższe elementy Zespół będzie mógł reagować na zarejestrowane odchylenia od przyjętych harmonogramów wdrażania poszczególnych elementów PR projektując zmiany w budżecie czy korekcie wskaźników a także będzie mógł określić zalecenia dotyczące wdrażania PR. Monitoring będzie więc wstępnym etapem projektowania ewentualnych zmian w Programie. Wnioski uzyskane dzięki prowadzonemu na bieżąco monitoringu przedstawiane będą zainteresowanym co najmniej raz w ciągu roku (do 31 grudnia) w formie raportu. Raport zawierać będzie prezentację podstawowych wskaźników charakteryzujących postęp w realizacji założonych celów.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie elementów, które podlegać będą monitoringowi

Tabela 51 *Elementy PR poddawane monitoringowi*

BADANY ELEMENT	WYKONAWCY BADANIA	SPOSÓB BADANIA	TERMINY REALIZACJI	PRZEDMIOT OCENY
Harmonogram osiągania efektów	Zespół monitorujący	Analiza danych (dane liczbowe, dane przekazywane przez realizujących projekty, ankiety monitorujące realizację PR, analizowanie zebranych danych, diagnoza trudności i przyczyn odstępstw od założeń, projektowanie zmian)	Na bieżąco	Zgodność osiągania efektów z harmonogramem
Budżet PR		Informacje o wartości realizowanych przedsięwzięć		Stopień wykorzystania otrzymanych środków
Wskaźniki realizacji PR		informacje uzyskane bezpośrednio od podmiotów realizujących projekty, ankiety monitorujące realizację PR		Stopień realizacji wskaźników

Źródło: *opracowanie własne*

Dane zebrane według takich założeń będą miały charakter statystyczny i informacyjny. Uzyskana wiedza pozwoli podjąć decyzję na temat kontynuacji realizacji Programu w niezmienionym kształcie czy wdrożenia procedury jego zmiany PR.

Śledzenie na bieżąco zaawansowania w/w elementów pozwala ponadto podejmować interwencje w przypadku braku postępów bądź wystąpienia trudności w trakcie realizacji zadań (czyli udzielać pomocy merytorycznej i organizacyjnej).

Całościowy zakres działań monitorujących przedstawia zamieszczona tabela:

Tabela 52 *Zakres działań monitorujących*

Lp.	Krok	Zadania do wykonania	Rezultaty (wyniki) monitoringu	Odpowiedzialny za realizację
1	Zbieranie danych i informacji	zbieranie danych liczbowych rozumiane jako proces ciągły	- rzetelny materiał empiryczny stanowiący podstawę dla analiz i ocen	Zespół monitorujący
2	Analiza danych i informacji	uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych empirycznych oraz ich archiwizacja	- materiał służący przygotowaniu sprawozdań z realizacji PR - powstanie ciągłego, wartościowego zasobu informacji	
3	Przygotowywanie sprawozdań	zestawienie otrzymanych informacji (osiąganych wartości wskaźników) w czytelne sprawozdania z realizacji PR	- sprawozdania przekazywane poszczególnym grupom odbiorców - materiały (zestawienia) do wykorzystania w procesie informowania społeczności lokalnej	
4	Ocena wyników (porównanie z założeniami)	analiza porównawcza osiągniętych rezultatów z założeniami prezentacja rezultatów przekazanie informacji interesariuszom Programu	- określenie stopnia wykonania przyjętych założeń oraz tempa ich osiągania - zapoznanie organów wykonawczych i stanowiących z bieżącą sytuacją w zakresie monitorowanych obszarów - upowszechnienie informacji o sytuacji w zakresie monitorowanych obszarów	
W przypadku gdy porównanie z założeniami wykazuje ich prawidłową realizację proces jest kontynuowany od kroku 1 W przypadku gdy porównanie z założeniami wykazuje ich nieprawidłową realizację należy przejść do kroku 5				
5	Identyfikacja odchyleń	ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a osiągniętymi rezultatami	- przygotowanie materiału wyjściowego dla dalszych działań	Zespół monitorujący
6	Analiza przyczyn odchyleń	poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji	- identyfikacja obszarów i zjawisk wymagających podjęcia działań interwencyjnych	
7	Planowanie korekty	określenie sposobu i instrumentów interwencji prezentacja rezultatów podjęcie decyzji	- określenie i akceptacja działań naprawczych (zmian w PR)	
8	Wdrożenie korekty	Przeprowadzenie zaplanowanych działań naprawczych	eliminacja bądź marginalizacja odchyleń	
Kontynuacja monitoringu od kroku 1				

W procesie ewaluacji wykorzystane będą badania ankietowe różnych grup społecznych - środowisk opiniotwórczych i interesariuszy Programu. Badanie takie pozwoli wnioskować zarówno o procesie wdrażania PR, zmianach zachodzących w obszarze gminy oraz w sferze postaw i preferencji mieszkańców gminy. Badania takie planuje się przeprowadzić pod koniec okresu programowania. Przeprowadzenie ww. badań może zostać zlecone firmie zewnętrznej specjalizującej się w problematyce ewaluacji PR.

Zakłada się, że ewaluacja wykorzystywać będzie:

- sprawozdania z realizacji PR przygotowywane przez Zespół monitorujący odnoszące się do postępów prac oraz obejmujące swym zasięgiem zagadnienia oceny okresowej PR,
- system gromadzenia, przetwarzania i analizy informacji związanych z efektami PR, bazujący na wartościach wskaźników produktu i rezultatu,
- badania opinii społeczności lokalnej oceniające PR - ich celem będzie ocena PR i wskazanie niezbędnego zakresu w następnym okresie jego obowiązywania (po 2022 roku);
- konkluzje i decyzje z cyklicznych spotkań Zespołu Monitorującego z zainteresowanymi stronami, odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych działań,;
- aktualizacje PR związane ze zmianą uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, odnosząca się do zakresu tematycznego priorytetów rozwoju, celów strategicznych i przedsięwzięć rozwojowych wdrożone w czasie funkcjonowania Programu.

Elementy poddawane ewaluacji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 53 *Elementy podlegające ewaluacji*

BADANY ELEMENT	WYKONAWCY BADANIA	SPOSÓB BADANIA	TERMINY REALIZACJI	PRZEDMIOT OCENY
Stopień realizacji celów PR – stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu.	Zespół Monitorujący	Dane przekazywane przez podmioty zaangażowane w proces wdrażania Programu (sprawozdania podmiotów realizujących projekty, rejestr danych	Okres objęty pomiarem: cały okres programowania środków unijnych 2014 - 2020	Określenie stopnia realizacji poszczególnych celów
Opinia na temat wdrożonego Programu	Podmiot zewnętrzny (ocena zewnętrzna) Ewaluacja z udziałem środowisk opiniotwórczych i interesariuszy Programu	Ankietowe badanie opinii	Końcowa faza wdrażania Programu	Opinia społeczności lokalnej na temat wdrażania PR, realizowanych operacji, stopnia osiągnięcia poszczególnych celów

Harmonogram rzeczowo-finansowy PR.	Zespół Monitorujący	Rejestr danych	Okres objęty pomiarem: cały okres programowania środków unijnych 2014 - 2020	Ocena zgodności działań i wydatków z harmonogramem określonym w PR.
Budżet PR.	Zespół Monitorujący	Rejestr danych.	Okres objęty pomiarem: cały okres programowania środków unijnych 2014 - 2020	Stopień wykorzystania dostępnych środków finansowych.

Źródło: *opracowanie własne*

Wnioski z ewaluacji stanowić będą podstawę dla formułowania końcowej oceny Programu Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn.

14. Postępowanie w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Program Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn stanowi identyfikację potrzeb w zakresie rewitalizacji zdegradowanych obszarów gminy Krupski Młyn w kontekście wykorzystania funduszy strukturalnych na lata 2014 - 2020 w perspektywie do 2022 r. Celem Programu Rewitalizacji jest kompleksowa odnowa wytypowanego do rewitalizacji obszarów w aspektach infrastrukturalno - przestrzennym, gospodarczym i społecznym, która ma prowadzić do wzmocnienia potencjału rozwojowego, dbającego o wysoką jakość życia mieszkańców. Program zawiera charakterystykę obszarów zdegradowanych przeznaczonych do odnowy oraz zestawienie planowanych do realizacji na tym obszarze projektów.

Zgodnie z art. 48 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 353 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

O zajęcie stanowiska w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn wystąpiono z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Zapisy Programu Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn mają na celu odnowę zdegradowanych i zmarginalizowanych obszarów gminy. Kumulacja negatywnych czynników o charakterze społecznym, gospodarczym i przestrzennym na wyznaczonych obszarach hamuje ich rozwój społeczno-gospodarczy a także wpływa na utrudnione warunki życia mieszkańców.

Możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć realizowanych w wyniku wdrożenia PR będzie rozpatrywane podczas procedowania możliwości finansowania poszczególnych inwestycji. W przypadku zamierzeń, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko, w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Analizy, w ramach powyższej procedury, stanowić będą podstawę do podjęcia decyzji o dopuszczalności realizacji, a w szczególności zakresie danej inwestycji.

Ponadto, w związku z tym, że PR będzie realizował i wdrażał zapisy Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+" oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 a programy te otrzymały pozytywnie opinie w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko założono prawdopodobieństwo odstąpienia od przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko.

Nadmienić warto dodatkowo, że analiza zapisów PR - problemów, celów a przede wszystkim przedsięwzięć w ich ogólnym zarysie w kontekście charakteru przewidzianych tam działań, rodzaju i skali ich oddziaływania na cechy obszaru na którym PR będzie realizowana - przede wszystkim formy ochrony przyrody, prowadzi do wniosku, że realizacja tych zapisów nie wpłynie znacząco na środowisko.

Wpływ na środowisko będzie związany jedynie z etapem realizacji przedsięwzięć, w ramach których przewidziano prace budowlane i tylko ściśle w okresie prowadzenia tych prac (budowlanych i instalacyjnych). W ich ramach mogą wystąpić mało uciążliwe oddziaływania na powierzchnię ziemi, faunę i florę, jakość powietrza atmosferycznego, klimat akustyczny i wibracje, na ludzi i ich zdrowie oraz na krajobraz, dobra materialne i zabytki. Oddziaływanie to będzie miało charakter krótkotrwały i całkowicie przemijający.

Pismami znak NS-NZ.042.154.2016 z 24 sierpnia 2016 roku Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny oraz znak WOOŚ.410.347.2016 BM z 1 września 2016 roku Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach uznali za zasadne i uzgodnili odstąpienie od przeprowadzenia Strategicznej Oceny Odziaływania na Środowisko dla projektu Programu Rewitalizacji Gminy Krupski Młyn.